

DICHTWERKEN

VAN

M^r. HIERONYMUS VAN ALPHEN.

I.

STICHTELIJKE MENGELPOËZIJ.

DICHTWERKEN

VAN

MR. HIERONYMUS VAN ALPHEN;

VOLLEDIG VERZAMELD EN MET

EEN LEVENSBERIGT VAN DEN DICHTER VERRIJKT

DOOR

MR. J. I. D. NEPVEU.

Eerste Deel.

TE UTRECHT, BIJ
J. G. VAN TERVEEN EN ZOON,
1838.

AAN DEN
EENIG OVERGEBLEVENEN ZOON VAN NEDERLANDS
GELIEFDEN
DICHTER EN KINDERDICHTER,
M^r. HIERONYMUS VAN ALPHEN,
DEN HEERE
D. F. VAN ALPHEN,
LID VAN DE TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL, ENZ.
WORDT
DEZE EERSTE VOLLEDIGE UITGAVE VAN ZIJNS VADERS
ONSTERFELIJKE DICHTWERKEN NEDERIG
OPGEDRAGEN
DOOR
DE UITGEVERS.

ALGEMEENE VOORREDE

VOOR

DEZE UITGAVE.

Reeds eenige jaren geleden, toen mijne warme vereering voor VAN ALPHEN zich, na eene veelvuldige lezing zijner schriften, immer krachtiger begon te ontwikkelen, had ik het doelmatige en wenschelijke eener volledige verzameling dier onsterfelijke geestvruchten, meer dan eens, met den vader des tegenwoordigen uitgevers betoogd, zonder dat zulks echter nog eenig bepaald plan ter uitgave eener dergelijke verzameling had doen ontstaan. Verschillende omstandigheden, het langdurige ziekbed en de daarop gevolgde dood van Utrechts oudsten boekhandelaar, J. G. VAN TERVEEN; van hem, die de talrijke herdrukken van VAN ALPHEN's werken beleefd, ja zoo vele daarvan, als tot zijn fonds behoorende, zelf bezorgd had, en die nog zoo gaarne derzelve volledige verzameling zou gezien hebben; — dit alles had veroorzaakt, dat de geheele zaak telkens verschoven was geworden, en eerst in het begin van het vorige jaar, door den ijver van 's mans eenigen zoon en opvolger, tot rijpheid is gekomen.

Toen ik met dezen boekhandelaar op gemelden tijd overeenkwam de redactie der tegenwoordige uitgave op mij te

nemen, ontveinsde ik mij de moeite niet, welke de goede en naauwkeurige bezorging van dien letterkundigen schat waarschijnlijk zou opleveren, en het was dan ook niet zonder rijp beraad, dat ik in mijnen nog zoo jeugdigen leeftijd besloot, mijne krachten tot het wel slagen eener zoo schoone onderneming, naar mijn beste vermogen, aan te wenden.

Vele punten van bezwaar toch, welke te voren niet dadelijk als zoodanig waren ingezien, moesten, eer dat er een prospectus aan het publiek kon worden aangeboden, ten eenemale uit den weg geruimd worden.

Onder de voornaamsten, welke nu al aanstonds in aanmerking kwamen, behoorde de vraag, of alle bekende dichtwerken van M^r. HIERONYMUS VAN ALPHEN in de bedoelde uitgave zouden worden opgenomen, — en hoe die zouden worden gerangschikt?

Van de beproefde en achtenswaardige letterkundigen, daaromtrent door mij geraadpleegd, waren verre weg de meesten het geheel met mij eens, «dat de verzameling zoo volledig mogelijk behoorde zijn, en dus geen enkel stuk, om deszelfs mindere waarde of om eenige andere reden hoegenaamd, teruggehouden moest worden.» — Sommigen echter, wier hooggeachte namen gegronde redenen mij aansporen hier ter plaatse niet te vermelden, waren van geheel andere gedachten en meenden, «dat er eerst een beredseneerd plan van de keuze der stukken moest gemaakt worden; — dat de stichtelijke mengelpoëzij in de uitgave niet moest worden opgenomen, wegens de onzekerheid, welke stukken daarin stellig van VAN ALPHEN afstammen, als ook omdat er gedichten in voorkomen, huns inziens, minder geschikt voor den tegenwoordigen tijd.»

«Kunstkenners, zeide men verder,» wilden ook de minnedichtjes, welke (onder de benaming van gedichten voor ELIZE) in de mengelingen in proza en poëzij voorkomen, uitgelaten hebben, en raadden sterk aan om eene antho-

logie, eene keur van gedichten uit te geven.» — Zoo moesten ook, volgens hen, «de losse stukken in de prozaschriften voorkomende, volstrekt niet op zich zelve geplaatst worden, als zijnde meestal onafgewerkte en onbeschaafde stukken, of zóó verbonden en ingeweven in het proza, dat zij er niet dan geweldig uit losgescheurd zouden kunnen worden, terwijl eenige derzelven ook meer als lieve, stichtelijke versjes moesten beschouwd worden, dan wel als verzen, den dichter waardig, welke hem onder het schrijven ontvielen, maar welke hij zelf zeer zeker voor geene proeven van dichtkunst had uitgegeven, noch als zoodanig zou hebben willen laten drukken.» Eindelijk, meende men, «dat ook sommige dier stukken van zulken aard waren, dat ze bij vele menschen aanstoot zouden geven, zoodat er door BEL-LAMY en anderen geene geheel ongegronde aanmerkingen op gemaakt zijn. — Kortom, men vond, «dat het beter ware, eene oordeelkundige keuze te doen; geene volledige maar eene uitgezochte verzameling te drukken.» — «Zoo, dacht men, «zou den naam des dichters ook buitenslands eer aangedaan en zijn naam aan de onsterfelijkheid gewijd kunnen worden; dus doende, zou de bundel minder groot zijn en kans hebben van nog wel twee, drie, ja meermalen herdrukt te worden; de geest der poëzij van Mr. HIERONYMUS VAN ALPHEN, zou dan misschien geen kwade titel geweest zijn, enz. enz.»

Ik eerbiedig volgaarne de waarde van elk dezer gevoelens, en echter moet ik bekennen, mij met geen derzelven te hebben kunnen vereenigen. Het komt mij toch, onder verbetering, voor, dat een dichter uit eene bloemlezing nooit naar waarde beoordeeld wordt. Ik geloof daarenboven vast, dat, welke aanmerkingen er vroeger gemaakt zijn of nog zullen gemaakt worden, de geheele verzameling van VAN ALPHEN'S dichtwerken geen stuk bevat, over hetwelk hij zich, hetzij als dichter, hetzij als mensch, stellig zou

behoeven te schamen; en waardoor alzoo eenige blaam zou kunnen geworpen worden op 's mans onbevleete nagedachtenis. Ik schroom dus niet openlijk te erkennen, den heer VAN TERVEEN immer het uitgeven eener zoo volledig mogelijke verzameling te hebben aangeraden, schoon ik de beslissing der zaak steeds geheel aan hem heb overgelaten, terwijl ik alleen maar verklaard had, mijne hulp tot het vormen eener bloemlezing niet te zullen verleenen, daar ik mij tot de juiste waardering van VAN ALPHEN'S dichtwerken volkomen ongeroepen en onbekwaam hield.

Er waren echter nog andere redenen, waarom ik meende de uitgave eener zoogenaamde anthologie of keur van gedichten stellig te moeten afraden. De tijd toch der bloemlezingen, in een' letterkundigen zin, is voorbij. Dergelijke werken dalen thans al zeer spoedig tot den rang van school- en opvoedingboeken af, en behouden zelden of nooit eenige blijvende letterkundige waarde. Er is in den tegenwoordigen tijd en naar den thans heerschenden geest van hen, die boeken koopen, geene deelneming, geen voordeel (waarom zou ik het woord niet noemen?) door het uitgeven eener bloemlezing, van welken geliefkoosden of beroemden schrijver dan ook, meer te verwachten. Men hecht thans meer dan ooit aan het denkbeeld van opera omnia. Het publiek is bovendien (en niet zonder reden!) meestal wantrouwend omtrent bloemlezingen; ware letterkundigen zijn er nooit mede te vreden, en het was dus om deze en meer andere redenen nog, dat ik mij verplicht rekenende den uitgever, die bovendien tot het magtig worden van eenige hem nog ontbrekende kopij-regten, reeds beduidende kosten gemaakt had, in zijn belang en tot slaging der onderneming, te moeten aanraden, geheel naar den tijdgeest te werk te gaan, vooral daar deze in dit geval zoozeer strookte met mijne letterkundige inzichten. Het verheugt mij innig, dat mijn aandrang, welke trouwens, zoo als

boven gezegd is, geruggesteund werd door het gevoelen van beproefde, door mij geraadpleegde letterkundigen, de schaal naar mijne zijde heeft doen overslaan, en ik alzo niet genoodzaakt geweest ben, van eene bezigheid af te zien, welke mij zoovele nuttige en aangename uren verschaft heeft.

Wat eene intekening op, wat de uitgave van eene bloemlezing zou hebben opgeleverd, zal en kan ik natuurlijk niet beslissen; zooveel is echter zeker, dat ik met reden meen te moeten betwijfelen, of een dergelijk boekje wel zoo gemakkelijk, als nu het geval geweest is, ruim negen honderd deelnemers zou gevonden hebben, wier getal, ware de intekening niet op den bepaalden tijd gesloten geworden, waarschijnlijk nog zoozeer zou zijn toegenomen, dat, in aanmerking genomen de talrijke aanvragen, het overdrukken van een aanzienlijk, welligt nog te gering, aantal exemplaren noodzakelijk is geworden. Negen honderd intekenaren op werken als van VAN ALPHEN, is in onze dagen, waarin het publiek door allerhande soort van geestelooze en verderfelijke lektuur overstelpt en verlost wordt, eene alleropmerkelijkste daadzaak, en deze niet verflaauwde achting voor een' zedekundig' en godsdienstig' dichter doet hoop voeden, dat alle smaak voor gezond lettervoedsel in ons vaderland niet ligt zal verloren gaan.

Wat de rangschikking betreft, zoo heb ik gemeend, die naar de jaren der uitgave van de verschillende bundels te moeten bepalen, terwijl ik deze laatsten, hoewel met weglating van al het proza, hetwelk niet onmiddelijk bij de dichtstukken behoort, mede zooveel mogelijk in derzelver geheel heb trachten te bewaren. Omtrent de verspreide gedichten zal mede zooveel doenlijk, eene volgorde naar jaren in acht worden genomen, en de datums daartoe betrekkelijk steeds, ter gepaster plaatse, behoorlijk worden aangeduid.

Omtrent de spelling, welke mij voorkwam bij deze uitgave gevolgd te moeten worden, heb ik geen oogenblik ge-

aarzeld, de door den heer SIEGENBEEK voorgeschrevene aan te nemen, terwijl, hoezeer ik ook met velen persoonlijk tot de beginselen daaromtrent van BILDERDIJK overhelle, de behoefte aan eenstemmigheid van schrijfwijze te regt dagelijks meer algemeen gevoeld en gewenscht wordt, zonder welke wij dan ook moeilijk verwachten kunnen, dat, laat staan door vreemdelingen, onze schoone moedertaal ooit door onze landgenooten algemeen begrepen en beoefend zal worden. De spelling van VAN ALPHEN te behouden, zou in vele opzigten ongerijmd en geheel onnoodig geweest zijn. Hij toch schijnt, in zijne eerste werken althans, de spelling en de taalkundige beginselen van KLAAS STIJL omhelsd te hebben; later echter, ook wel in de herdrukken zijner vroegere geschriften, heeft hij vaak zelf veranderingen en verbeteringen aangebragt en het zou derhalve, mijns inziens, bekrompen en beuzelachtig geweest, zijn hier eene slaafsche gehoorzaamheid betoond te hebben. Ik erken overigens gaarne, dat het behouden der eigene schrijfwijze van dezen of genen auteur voor letterkundigen, in vele gevallen, eigenaardig, nuttig, ja zelfs behoefte en vereischte kan zijn; maar wij meenden onderscheid te moeten maken tusschen een dichtwerk, enkel als bibliotheek-werk beschouwd, en tusschen eene zoogenaamde populaire uitgave, ingerigt om in den tegenwoordigen tijd in alle rangen en standen, zoowel van letterkundige als ongeletterde lezers, door te dringen.

Zoo toch worden in Frankrijk de werken van MOLIERE en anderen zeer zelden met de oude fransche spelling, en alzoo bestemd voor letterkundigen, maar schier altoos voor het publiek herdrukt, dat is: naar de latere algemeen aangenomene schrijfwijze, bij het gemis van welke slechts weinigen gemelde werken zouden lezen en verstaan, ja derzelver onsterfelijke schrijvers zeker niet zoo algemeen bekend en geacht zouden zijn, als zulks nu werkelijk het geval is.

Ik ga echter nog verder en beweer, zoo ik meen met

grond, dat de reden, waarom de groote VONDEL en andere beroemde vaderlandsche dichters van vroeger' tijd, bij de menigte slechts met namen bekend zijn, en zeker althans niet algemeen gelezen worden, waarschijnlijk veelal is toe te schrijven aan de eenzijdige wijze van uitgeven hunner heerlijke werken.

Het spreekt van zelfs, dat wat in Frankrijk niet op MONTAIGNE, RABELAIS en andere vroegere autheurs wordt toegepast, ik hier te lande ook niet aangewend zou willen zien op schrijvers, die vóór VONDEL, CATS, HUYGENS, enz. gebloeid hebben. Het bestek van deze voorrede laat mij niet toe over deze, mijns bedunkens, gewigtige zaak verder uit te wijden. Ik wil hier alleen nog maar bijvoegen, dat het veranderen der spelling bij herdrukken, ook in ons vaderland, niet geheel nieuw is. Immers heeft zulks geheel of gedeeltelijk plaats gehad met de werken van FEITH, TOLLENS, SPANDAW, en meer anderen, die soms zelve de bewuste verandering bewerkstelligd hebben. In de jongste herdrukken van VAN ALPHEN's kleine gedichten voor kinderen, heeft men mede reeds de nieuwe spelling gevolgd, en hetzelfde is geschied in de laatste uitgave der evangelische gezangen, waarin, zoo als bekend is, een vrij groot aantal van VAN ALPHEN's liederen en gezangen voor de openbare godsdienst, zijn opgenomen.

Het zij er echter verre van af, dat ik ooit het geoorloofde zou willen toestemmen, van eenige de minste verandering in de woorden van den tekst te mogen maken, zelfs daár niet, waar soms het geslacht der zelfstandige naamwoorden tegen de gevolgde beginselen aandruischt. Zoo b. v. zegt VAN ALPHEN in de stichtelijke mengelpoëzij, bl. 32:

Er valt geen traan of ze is geteld.

en bl. 283:

Wat is toch leed en druk? een mist van weinige uren;

Zij zal te korter duren,
Hoe dikker ze is geweest;

niettegenstaande volgens den heer SIEGENBEEK traan en mist beiden mannelijk zijn; edoch, dewijl ieder gemakkelijk zien zal, dat die fouten in de aangehaalde regels, zoo men ze al fouten noemen mag, zonder tekstverandering, hoe gering dan ook, niet zouden kunnen verbeterd worden, zoo moesten die regels hier, en waar er elders dergelijke mogten voorkomen, noodwendig oorspronkelijk staan blijven.

Ik heb in deze uitgave immer de laatste drukken der verschillende werken gevolgd; doch ten einde de verzameling zoo volledig mogelijk zijn moge, de voornaamste door den dichter zelten veranderde of verbeterde plaatsen, zoo als ze in vroegere drukken oorspronkelijk voorkwamen, en voor zoo verre zij mij bekend geworden zijn, achter elk deel, bij wijze van varianten, doen bijvoegen.

Het eerste deel nu dezer volledige verzameling van VAN ALPHEN's dichtwerken, hetwelk thans aan onze landgenooten wordt aangeboden, en waarvan de uitgave alleen door een nootlottig en droevig sterfgeval in het huisgezin van den uitgever is vertraagd geworden, bevat de geheele stichtelijke mengelpoëzij, zoo als zij door Mr. HIERONYMUS VAN ALPHEN en Mr. PIETER LEONARD VAN DE KASTEEL, het eerst in 1772, openlijk werd uitgegeven en waarvan de zevende druk, in 1803 in het licht verschenen, thans genoegzaam weer geheel was uitverkocht.

Ofschoon WITSEN GEYSBEEK in zijn woordenboek der nederduitsche dichters zegt, «dat, hoe wel er niet aangeduid is, welke stukken VAN ALPHEN en welke VAN DE KASTEEL geleverd heeft, die echter niet moeijelijk te onderscheiden zijn,» zoo is mij echter, na veel onderzoek, gebleken, dat zulks nooit met naauwkeurigheid of volkômene zekerheid zou kunnen plaats hebben, terwijl het bovendien

stellig is (zoo als in het derde deel nader blijken zal), dat er in de stichtelijke mengelpoëzij stukken voorkomen, welke door beide dichters gezamenlijk vervaardigd zijn. — Ik heb reeds boven gezegd, dat deze onzekerheid voor mij geene reden was om, zoo als door sommigen werd aangeraden, den geheelen bundel terug te houden, van welke toch zeker een groot, zoo niet het grootste gedeelte aan VAN ALPHEN moet worden toegekend. — Ik moet echter bij deze gelegenheid nog doen opmerken, dat de inhoud van den vermeldden bundel, en dus van dit eerste deel, niet alle stukken bevat, welke VAN ALPHEN en VAN DE KASTEEL te zamen, onder den naam van stichtelijke mengelpoëzij, gedicht hebben. In het voorberigt voor de eerste uitgave in 1772, (hetwelk sedert in de latere drukken soms herhaald, soms weggelaten is) blijkt het, «dat reeds in het vorige jaar, (dus in 1771) een klein aantal afdruksels eener proeve van stichtelijke mengelpoëzij aan eenige goede vrienden uitgedeeld was geworden,» terwijl ik verder in hetzelfde voorberigt vermeld vind, «dat niet alle dichtstukjes, in de voormelde proeve voorkomende, weder in het eerste stukje der eigenlijke stichtelijke mengelpoëzij zijn opgenomen, en dat in de opgenomenen ook somwijlen veranderingen hadden plaats gehad.» — Ik heb lang te vergeefs getracht eenig exemplaar dezer ongemeen zeldzame proeve magtig te worden, en ik wanhoopte reeds mijne onvermoeide pogingen immer met een' gewenschten uitslag bekroond te zullen zien, toen mij eindelijk het geluk te beurt viel, den verloren schat in de rijke bibliotheek van den hooggeleerden en door mij zoo hooggeachten J. HERINGA, ELZ. te ontdekken, door wiens beleefdheid en warme belangstelling in deze uitgave, ik mij in staat gesteld zal zien, in het laatste deel dezer verzameling, het gemelde eerste ontwerp eener proeve van stichtelijke mengelpoëzij aan het publiek aan te bieden; bij welke gelegenheid ik terens eenige nadere bijzonderheden

daaromtrent hoop mede te deelen, waaruit niet onwaarschijnlijk met eenige zekerheid zal blijken, wie voor de eigenlijke makers van sommige gedichten der stichtelijke mengelpoëzij te houden zijn.

Het levensbericht van VAN ALPHEN, hetwelk in het prospectus mede is toegezegd, zal om gegronde redenen eerst in het derde deel, tegelijk met de volledige en zoo naauwkeurig mogelijke naamlijst der inteekenaren voorkomen, terwijl bovendien een keurig door den Heer J. B. TETAR VAN ELVEN op staal gegraveerd portret en een facsimilé van het handschrift des dichters daarbij gevoegd zullen worden.

Voor dat ik eindig, moet ik nog voor eenige drukfouten, welke, wegens eenig misverstand, ten gevolge waarvan ik van sommige vellen geene revisie gecorrigeerd heb, zijn blijven staan, om versooning vragen, terwijl ik bovendien hoop, dat men mij die weinige, welke aan mijne eigene onnaauwkeurigheid te wijten zijn, even welwillend als de overigen zal vergeven.

En hiermede neem ik afscheid van de lezers tot aan de verschijning van het tweede deel, hetwelk ter perse is en spoedig volgen zal, en ik besluit mijne reeds veel te lange voorrede met de opregte verzekering, dat, wanneer het publiek in de schriften van VAN ALPHEN op den duur hetzelfde genoegen blijft smaken, als het nu aanvankelijk, door zulk eene algemeene deelneming, reeds getoond heeft, ik daardoor mijne moeite op de streelendste wijze zal beloond achten.

UTRECHT,
Maart 1838.

J. I. D. N.

STICHTELIJKE MENGELPOËZIJ.

1 7 7 2.

****2**

VOORBERIGT. (*)

Schoon wij beiden nimmer gedacht hadden, goedgunstige lezer! eenige dichtoefeningen in druk te geven, lieten wij echter in het voorleden jaar, door een bij ons onvoorzien geval daartoe aanleiding gekregen hebbende, een klein aantal afdruksels eener PROEVE VAN STICHTELIJKE MENGELPOËZIJ vervaardigen, om die aan dezen en genen onzer goede vrienden uit te deelen. — De redenen, die ons toen bewogen, om onze uitspanningen niet aan 't gemeen aan te

(*) Dit voorberigt voor het eerste stukje der stichtelijke mengelpoëzij, verschenen in 1772, is later in al de opvolgende zeven drukken of woordelijk herhaald of geheel weggelaten.

*bieden, zijn nog dezelfde: dan de ongehoudens
noedheid Gods, die onze pogingen, hoe gering zij
ook zijn, aan sommigen wel tot eenige stichting en
tot vermaak heeft doen strekken, verplicht ons, om
deze eerste rijmoefeningen algemeen te maken; of
het diezelfde goedheid mogte behagen, tot zijne eer
alleen, de vrucht onzer jonge jaren tot algemeen nut
te doen zijn!*

*Schoon verre de meeste zang- en dichtstukjes,
die in de voorgemelde PROEVE te vinden zijn, ook in
dit stukje voorkomen, wij hebben echter niet kunnen
besluiten die alle hier in te voegen; maar hebben
liever derzelver plaats (op dat de verzameling niet
te klein werde) met verscheidene nieuwe aange-
vuld. — Het zij men derhalve zie op de uitge-
latene, het zij op het groot aantal der nieuwe inge-
voegde versjes; het zij wijders op de veranderingen,
die wij in de voorheen gedrukte, en nu hier bij-
gevoegde gemaakt hebben, allezins blijkt het, dat
deze proeve noch dezelfde is met, noch een vervolg
van de vorige, maar veel eer een nieuw bundeltje*

uitmaakt, dat wij daarom HET EERSTE STUKJE genoemd hebben, hopende, zoo de Heere wil, en Hij ons leven, lust, vermogens, en genade geeft, meerder hier op te laten volgen; terwijl wij met de uitgave om gewigtige redenen spoed hebben gemaakt, en niet gewacht hebben, tot dat deze onzer beide zamengevoegde uitspanningen een bekwaam boekdeeltje zouden vervullen, hetwelk wij hopen dat door den tijd uit op elkander volgende stukjes zal kunnen zamengesteld, en met eene behoorlijke voorrede, eene lijst der versjes, en eene aanwijzing der zangwijzen voorzien worden.

Het zal ons aangenaam zijn, zoo wij hier mede iemand eenig vermaak mogen toebrengen. — Wij bidden den hoogen God, dat Hij u, goedgeunstige lezer! hier door ook stichte! — Wij eindigen, ditmaal, ons voorbericht met den wensch van den voortreffelijken YOUNG: «Ach! hoe wenschen wij om een nederiger hart, en stouter gezang! Gij, o Voorwerp, dat wij door onzen zang zoo zeer verongelijken! zie neder met dat vriendelijke oog, hetwelk

over het veroordeelde Jeruzalem tranen storte; bewijs mededoogen aan de koelheid van ons hart, en vergiffenis aan de koude van ons lied!»

HIERONYMUS VAN ALPHEN,
PIETER LEONARD VAN DE KASTEELE.

L I J S T

D E R

D I C H T S T U K J E S ,

BIJ SOMMIGE VAN WELKE DE WIJZEN GEVOERD ZIJN, WAAR OP
ZIJ GEMAAKT ZIJN.

	Bladz.
I. VOORNEMEN DES HARTEN. Op de wijze: <i>Pensez vous, jeune Lisette.</i>	1.
II. DE GESCHUUVDE MENSCH, DOOR GOD GEZOCHT.	3.
III. HET VRIJWILLIGE OFFER.	8.
IV. HET BEDERVENDE KIND AAN DE VOETEN VAN ZIJN' VADER.	9.
V. DE RIJKE BEDELAAR.	12.
VI. DE VROLIJKE REIZIGER.	16.
VII. ZIELSZUCHT OM JEZUS TE BEMINNEN.	20.
VIII. STROOMSPIEGEL.	25.
IX. DAGELIJKSCHE LES.	28.
X. VROOMHARTS KLAGT.	29.
De klagt zelf kan in coupletten afge- deeld en gezongen worden, gelijk bij <i>Schutte D. II. bl. 35.</i>	
XI. DE VERHOORING DER GEBEDEN. Op de wijze van den XXXVIII. Psalm.	33.
XII. KLAGT VEGENS GEBREK AAN, EN BEDE OM VASDOM IN DE GENADE.	37.
XIII. TREURIGE HERINNERING EN BLIJMOEDIGE VERTROOSTING.	42.
XIV. BESCHOUWING VAN DE SNEEUW.	49.
XV. GOD ERKEND VOOR VADER. Op de wijze van <i>Mijn God en Heer bij Voet</i> , D. I. bl. 265.	54.
XVI. ZIELSZUCHT OM EENE EER VAN CHRISTUS TE ZIJN.	57.
XVII. ZALIGST GENOEGEN IN JEZUS GEMEENSCHAP, NA HET GEBRUIK VAN HET HEILIGE NACHTMAAL. Op de wijze, <i>Waar is mijn Bruidegom</i> , bij <i>Schutte</i> , D. I. bl. 115.	61.

	blad.
XVIII. DE BETREKKING OP CHRISTUS, EEN PLEITGROND OM HEILIGENDE GENADE.	65.
XIX. DE GENADIGE BELOÖNING DER GOEDE WERKEN.	68.
XX. INVAL OP DE BLOESEM.	73.
XXI. DE HEILIGE GEEST, DE TROOSTER DER TREURIGEN.	74.
XXII. ZIELSZUCHT OM DE BEWERKING DES HEILIGEN GEESTES.	77.
XXIII. BOETZANG EENER WEDERKEERENDE ZIEL. Op de wijze van <i>Schutte, o Bron van mijn leven.</i> D. I. bl. 97.	81.
XXIV. DE DROEVIGE INVONING IN HET VLEESCH.	84.
XXV. OPWEKKING TOT BOETVAARDIGHEID, BIJ GELEGEN- HEID VAN DEN BEDEDAG.	85.
XXVI. DE NOODZAKELIJKHEID VAN JEZUS VOORBEDE; BIJ DEZELFDE GELEGENHEID. Op de wijze, <i>Hoe</i> <i>schoon licht ons de morgenster.</i>	86.
XXVII. HET GELOOVIG WEDERKEEREN.	88.
XXVIII. WIEGEZANG.	93.
XXIX. TWEEESPRAAK TUSSEN IMMANUËL, EN EENE AF- GEDWAALDE ZIEL.	97.
XXX. DE SCHOOL VAN JEZUS.	104.
XXXI. HET IS VOLBRAGT. Op de wijze, <i>o Minnelijkste</i> <i>Emanuel! van Lodestein.</i>	107.
XXXII. JEZUS ROEPSTEM TOT EENE AFGEDWAALDE ZIEL.	111.
XXXIII. EENZAME WANDELING, VELDZANG.	118.
XXXIV. DE ZALIGE DOOD VAN DE JONGE KINDEREN DER GELOOVIGEN.	127.
XXXV. VROLIJK LEVEN.	133.
XXXVI. OPWEKKING AAN DE GODZOEKENDE JEUGD.	135.
XXXVII. HET VERGENOEGEN.	143.
XXXVIII. DAMON, DE HEILIGE BLIJDSCHAP.	150.
XXXIX. BEMOEDIGING TEGEN ZORGVULDIGHEID. Op de wijze van den XXXVIII. Psalm.	154.
XL. DE VIJAND AFGEWEZEN.	159.
XLI. DE VOORTREFFELIJKHEID VAN GODS HEILIG WOORD. Op de wijze van <i>Voet, Mijn God en Heer!</i>	163.

	bladz.
XLII. EEN GELOOVIG ISRAËLIET IN BESCHOUWING VAN HET AVONDOFFER.	167.
XLIII. JEZUS DE RIJKE LIEFDE.	169.
XLIV. DE EENHEID DER GELOOVIGEN.	175.
XLV. DE ONTWAAKTE.	177.
XLVI. DE AFGEDVWAALDE.	179.
XLVII. DE EUANGELIEVVEG. VELDZANG. GODELIEF EN VROOMHART.	183.
XLVIII. ZUCHT OM BEDACHTZAAMHEID.	197.
XLIX. HEILZAME BESPIEGELING.	201.
L. JEZUS MENSCHENLIEFDE.	206.
LI. KINDERZANG.	210.
LII. NEDERLAND GEBOGEN VOOR GODS TROON, BIJ GE- LEGENHEID VAN DEN PLEGTIGEN REDEDAG.	212.
LIII. DE GODDELIJKE BEVRIJDING VAN DREIGENDE OVERSTROOMINGEN, DANKEND EN BIDDEND GE- VIERD.	219.
LIV. EENZAME OVERDENKING, BIJ HET EINDIGEN VAN DEN BEDEDAG.	225.
LV. DE KLAGENDE VOORBIDDERS VOOR HET VADER- LAND.	232.
LVI. GELOOFSBEGEERTE, WEKZANG. Op dezelfde wijze als N. XLI.	235.
LVII. DE VRIJMOEDIGE AVONDMAALGANGER.	238.
LVIII. GEZEGENDE ECHTVEREENIGING.	241.
LIX. DE VRIJHEID VAN EEN' CHRISTEN.	246.
IX. DE BLIJDSCHAP VAN EEN' CHRISTEN.	250.
LXI. DAGELIJKSCHE DANKSTOF.	253.
LXII. DE DANKBAARHEID VAN EEN' CHRISTEN.	254.
LXIII. KINDERLIJK GEBED OM HEILIGMAKENDE GENADE.	257.
LXIV. ROEMTAAL VAN EEN' STERVENDE' CHRISTEN. Op de wijze van <i>Schutte, o Bron van myn leven</i>	262.
LXV. TWEESPRAAK TUSSEN VROOMHART EN WAAR- MOND.	265.
LXVI. BESCHOUWING VAN HET ENGENHEIR IN BETHLE- HEMS VELDEN.	275.

	bladz.
LXVII. BEMOEDIGING IN TREURIGHEID.	281.
LXVIII. DE ZEE.	285.
LXIX. EEN CHRISTEN IN VOORSPOED.	295.
LXX. DE ONDERVERPING.	297.
LXXI. AVONDLIED. VELDZANG.	300.
LXXII. * * *.	304.
LXXIII. * * *.	305.
LXXIV. 'S MENSCHEN LOT.	306.
LXXV. BLIJ VOORUITZIGT.	308.
LXXVI. HET GRAFSCHRIFT VAN EEN' CHRISTEN. . . .	313.
LXXVII. DE BESTE KEUS.	314.
LXXVIII. OP DE OVERWINNING DOOR DE NEDERLANDSCHE VLOOT, OP DIE DER ENGELSCHEN BEHAALD, DEN 5. AUGUSTUS 1781. Op de wijze van den CXVIII. Psalm.	315.

UIT GELLERT.

LXXIX. BEDE.	321.
LXXX. HET BIDDEN.	323.
LXXXI. ALGEMEENE BEDE.	331.
LXXXII. MORGENLIED.	335.
LXXXIII. ZELFBEPROEVING, AVONDZANG.	339.
LXXXIV. EERSTE AVONDLIED.	342.
LXXXV. TWEEDE AVONDLIED.	344.
LXXXVI. DANKLIED.	346.
LXXXVII. EERSTE KERSLIED.	350.
LXXXVIII. TWEEDE KERSLIED.	353.
LXXXIX. OP HET NIEUWE JAAR.	356.
XC. KRUIZANG.	359.

* *Deze liederen uit GELLERT zijn in dezelfde
voetmaat, als de oorspronkelijke; en dus
kan ook tot dezelve de muziek van BACH
gebruikt worden.*

XCI. WAT MOETEN WIJ DOEN? I. D. D. D. . . .	365.
---	------

PROEVE

VAN

STICHTELIJKE MENGELPOËZIJ.

VOORNEMEN DES HARTE

'k Zal, o Jezus, U beminnen;
't Eerst hebt Gij mij lief gehad;
Wist Gij zacht mijn hart te winnen,
'k Noeme U dan mijn' zieleſchat:
Laat geen laauwheid mij doen kwijnen;
Doe Gij uit mijn ziel verdwijnen
Al wat u mishaagt in mij:
Groote Losſer, maak mij vrij!

Heb ik lang met hart en leden
Tegen U den strijd gevoerd;
Laat mijn zielsgenegenheden
Voorts aan U zijn vastgesnoerd!
Tranen bigglen langs mijn wangen,
'k Voel de smart mijn' boezem prangen,
Dat ik U, mijn zielevrind,
Nog zoo weinig heb bemind.

'k Vind nu mijn vermaak in klagen,
'k Schep nu blijdschap in geweën,
Dat ik de eerste lentedagen
In uw dienst niet wou besteên.
Maar hebt Gij mij veel vergeven,
'k Hijge om teêr voor U te leven.
'k Wijje, in spijt van zonde en hel,
Mij aan U, Immanuël!

DE GESCHUWDE MENSCH,

DOOR

GOD GEZOCHT.

Buigt vrij, boompjes! daar de windjes woelen in uw ruischend groen;
 Schudt uw takjes; die beweging zal geen muschje vlugten doen.
 't Gaat het diertje, zie zijn wiegen, hoor zijn sjilpen, naar zijn' zin:
 Windjes doen het niet verschrikken, blazen het geen' kommer in.
 't Vlugt niet, als de blaadjes ritslen van het takje, dat het draagt,
 Schoon 't het spelen van een kindje, dat daar henen loopt, verjaagt.

Laat vrij de ossen bulkend loeijen; zie! de kwikstaart vliegt hun bij,
 Of ze liggen, of ze grazen: 't beesje wandelt hun op zij:
 't Laat zich van het vee niet storen in het azen op den buit;
 Maar, zoo 't menschen aan hoort komen, 't ziet eens om, en vliegt voor uit.

Wil men, dat het blij gevogelte op zijn zingen ons vergast;
 Zijne schuwheid moet ons leeren, dat men op het stilzijn past:
 't Spreken zou het of doen zwijgen, of verjagen uit ons oog;
 Ja, om 't verst den mensch te ontvlieden, zit het mooglijk meest zoo hoog.

Zegt me, Vogeltjes! wat dringt u, die toch onbekommerd leeft,
 Dat uw eerste jongheid zelve van den mensch een' afschrik heeft?
 Denkt eens, hoe gij, aangevlogen bij het eerste menschenpaar,
 Onbevreesd uw' aard deed kennen; hoe u Vader Adam.... Maar

'k Zie, ik zie aan die ontroering, die uw wickjes trillen doet,
Als ge maar dien naam hoort noemen, wat in u dien afkeer voedt;
't Is, dat wij, ellendelingen, zijn van Adams nageslacht,
En gij in een' vloed moet deelen, 't aardrijk door hem toegebracht.

Ja, Onnoozelheid! beschuldigt hem als de oorzaak van dat kwaad!
Ja, ontvlugt mij: ik ben waardig, dat al 't schepsel mij verlaat.
Schrik voor zondaars! wij verdienen, dat ge uw walging van ons toont,
En versmaders van uw' Schepper met een smadend vlugten loont.

Gruwen redenlooze schepsels van mijn goddeloos bestaan;
Heilig God! hoe zien uwe oogen dan mijn snoode boosheid aan!
't Is Uwe onbegrensde goedheid, zoo 't gedierte ons niet vernielt,
Daar uw godlijk ongenoegen dat met afkeer slechts bezielt.

Drijft het met ons regt tot heerschen, ons ontvlugtende, den spot;
'k Zie mij schetsen, hoe ik dartlend vlugtte voor mijn' Heer en God.
Maar, wijl ik vrijwillig vliedend me aan mij zelven overgaf,
Bleef er niets, dan dat ik eeuwig God zou vlugten tot mijn straf;
Vlugten, maar Hem nooit ontkomen! — welk een nare schilderij!
Waar, waar stuw't mij mijn verrukking? hoe verschrikken vogels mij?
Leerden zij me ook heilig schrikken voor het kwaad, dat God mishaaft,
En op hoog bevel de dieren uit der menschen oog verjaagt.
Maar ik worde, ô eeuwig wonder, dat Gods liefde heeft gewrocht!
Schoon mij deze schepsels vlieden, van hun' Schepper opgezocht.
Laat het schepsel mij verlaten, dat ik door mijn schuld verjoeg,
'k Heb, ô God! aan uw nabijheid, die mij alles geeft, genoeg.

Gij,

Gij, Gij zoekt me. Daar 't gevogelte ons in Eden 't eerst ontvloog,
Straalde in Eden 't eerst vergifnis uit uw zondaarszoekend oog.

Hoe veel duizend wonderwegen sloeg uw teedre menschenmin
Sinds door al de wentlende eeuwen, om ons op te zoeken, in?

Ja, getuig dit, bijbelrolle! dierbaar Godsboek! hemelsch woord!

Worden niet in u de klanken van een' roepend' God gehoord?

Daar ons ieder regel aangaat in dat Godlijk testament,

Heeft de lust tot heil van zondaars ieder letter daár geprent.

Vlugt niet, medezondaars! vlugt niet, ai! bedenkt uw nakend lot,
Vliedt de wereld! schuw het eigen! maar ontvlugt geen' roepend' God!

't Was, om u ook op te zoeken, dat een Noach oovrig bleef,

Dat God Abram Ur deed ruimen, Isrèl, uit Egypte dreef.

God heeft ons zijn' Zoon gezonden, hoort eens, hoe Genade mint;

Die haar blijdschap, in het zoeken van verloren zondaars, vindt;

Schoon het redenlooze schepsel, schoon het Engendom ons vliedt;

's Vaders beeld, zijn lust, zijn schootzoon schuw ons, slechtemenschen, niet.

Kwaamt ge, om ons te schuwen, Jezus! in dit zondig tranendal?

Traadt ge niet, om ons te vinden, van uw' rijkstroon in een' stal?

Zijt ge, om ons van God te drijven, door den duivel zoo verzocht;

Van uw' Vader zelf verbrijzeld, van uw' leereling verkocht?

Neen! om mij zijt Gij verlaten, 'k word door U tot God gebragt,

'k Word genoodigd door uw smeecken, en getrokken door uw klagt.

Vlugt vrij, vogels! de Englen naadren. — Ja al snelden die voorbij,
's Vaders Geest is 't eens met Jezus; en die daalt, ò liefde! in mij.

'k Zal dan van het kruisbloed zingen, dat die wondren werken kan:
't Maakt, dat God de zondaars opzoekt; 'k ben er zelf getuige van.
Wou 'k mij zelve wel ontloopen, als ik zie, hoe boos ik ben;
En voor 't Opperwezen vlugten, wjl ik dat als heilig ken;
's Vaders Geest, ook mij verworven door het lijden van den Zoon,
Maakt Gods heiligheid beminlijk, en geleidt mij naar zijn' troon,
Naar een' troon (wie zou dan vlugten?) die besprengd is met het bloed,
Daar de groote Hoogepriester ook meê teekent mijn gemoed.
Kan ik zelf tot God niet komen, schoon 'k van Hem geroepen word,
Hij, die me opzoekt, trekt mij tevens, en zoo valt de weg mij kort;
De aarde is dan nabij den hemel, en de zondaar digt bij God:
Als we op Jezus ons verlaten, raakt het alles los en vlot.
Sneller vliegt mijn ziel ten hemel, dan een Engel de aarde ontvlngt;
En 't geloof brengt me uit een' afgrond bij mijn' Jezus door een' zucht.
't Smart mij, goede Heiland! 't smart me, dat ik U zoo wachten liet,
En niet eerder mij liet vinden. Zondaars! volgt mijn voorbeeld niet.
Zijt gij in u zelf verloren, Jezus zoekt u; hoort zijn stem!
Leert het ongeloof eens schuwen! komt, zoo als ge zijt, tot Hem!
Schoon gij woeddet als een Paulus, toen hij naar Damascus toog,
Zoo dat menschen voor u vloden; Jezus houdt u in het oog;
En dat oog is vol van liefde, vol ontferming, vol genâ,
't Zoekt hier naar geen goede menschen, maar de slechtste slaat het gâ.
Wie zou zulk een liefde smaden? Wie niet hooren? draalt ge nog?
Leest gij uit die oogen hardheid? wacht gij van die stem bedrog?

Vliegt

Vliegt in Jezus opene armen! daár alleen is veiligheid.

Haast u, want voor Godverlaters zijn ze nu nog uitgebreid.

Haast u! eer zijn vriendlijke oogen bliksems schieten tot uw straf;

Eer ze, u voor Gods vierschaar dagend, u ook zoeken in het graf.

O! wat is 't een zalig leven, als ons niets van Jezus drijft!

Jezus brengt ons bij den Vader: zalig, die bij Jezus blijft!

Laat de wereld ons vrij schuwen, of verjagen; Jezus leeft!

Die, als vrienden ons verlaten bij het graf, ons niet begeeft!

Neen, wie ook mijn lijk moog' schuwen (en wie schuw't een' dooden niet?)

Jezus zal de stofjes tellen. 't Graf ligt in zijn rijksgebied!

Hij zal me uit die rustplaats roepen tot het nieuw Jeruzalem:

'k Zal niet vlugten, 'k zal niet dwalen; 'k zal niet struiklen; 'k blijf bij Hem.

Ja, wie weet, onnoozle vogels! schuwe dieren! Jezus weet,

Of ge in 't branden dezer wereld al uw schuwheid niet vergeet.

Op den nieuwen aardbol zult ge, vlekloos reine menschen zien,

En ons in het hoog gezelschap van uw' Schepper niet ontvliên.

'k Zie, ik zie u aangevlogen: klapt de wickjes, zingt! 't is vreê!

Jezus brengt ons bij den Vader, en bij ons het vlugtend vee.

Jezus, uit het stof verrezen, doet ons rijzen uit het stof.

Jezus voert geschuwde zondaars in 't geöpend hemelhof.

HET VRIJWILLIGE OFFER.

Hield eertijds de wereld mij knellend betooverd,
Mijn hart is door Jezus nu streelend veroverd;
Ik offer mij zelven aan God, die mij mint,
Ik noem Hem mijn' Vader; Hij noemt mij zijn kind.
Kwam Jezus mijn ziel met genade besproeijen,
En zoude in mijn' boezem geen offervuur gloeijen?
Neen, jeugdige krachten! Zijt gij Hem gewijd!
Hoe schamper de Duivel dit offer benijdt.
Geen goed kan de wereld ons vleijend beloven,
Dan door het van God, onzen Schepper, te rooven.
Mijn rijkdom, mijn schatten, 't zij alles het zijn!
En daarom, o wonder! blijft alles het mijn.
Mijn denken, mijn willen, zij Gode geheiligd;
Ik geef Hem mijn ligchaam, dat Hij heeft beveiligd;
Nu noeme ik mijn leven gelukkig, en blij;
Want, ben ik verbonden; 'k was nimmer zoo vrij.
Wijk, aardsgezind woelen! wijk woelend beslommer!
Ik offer vrijwillig, en weet van geen' kommer.
Ik gaf aan mijn' Vader mijn' weg, en mijn lot,
En, nu nog te zorgen, was oneer voor God.

HET BEDERVENDE KIND

A A N

DE VOETEN VAN ZIJN' VADER.

Vader! Vader! 'k heb 't bedorven!
Ach! mijn wederspanning hart,
Nog der zonde niet gestorven,
Is weêr trouwloos afgezworven,
Maar, dit weet ge, 't is mijn smart.

'k Zal mijn schulden niet verbloemen,
Allen zijn zij U bekend.
'k Wil mijn eigen snoodheid doemen,
U, o God! regtvaardig noemen,
Schoon ge uw plagen op mij zendt.

Onlangs nog door U genezen,
En gereinigd van mijn schuld,
Hadde ik lust U teêr te vreezen,
Een gehoorzaam kind te wezen,
Steeds met dankbaarheid vervuld.

Maar verwonnen door de zonden,
En door driften overmand,
Zie ik mij op nieuw gebonden,
En wel haast geheel verslonden,
Reikt ge mij niet straks uw hand.

Laat uw liefde mij nu varen,
Ach! wat wordt er dan van mij?
Zult ge U tegen mij verklaren,
Ach! geen vijand zal mij sparen;
'k Zie hem vergenoegd en blij.

'k Hoor hem juichen om mijn weenen,
Lagchen, als mijn boezem schreit;
Want hij ziet mijn' moed verdwenen,
Werpt mij honend voor de scheenen
«Hoe, is dit uw dankbaarheid?»

Vader! Vader! rigt mijn gangen
Weder op het rechte pad:
't Is (Gij weet het) mijn verlangen,
Kinderlijk U aan te hangen;
Hebt ge niet mijn hand gevat?

'k heb,

'k Heb, toen 'k U begon te vreezen,
Uit uw' eigen' mond gehoord,
Dat Gij zoudt langmoedig wezen,
En 't weêrbarstig hart genezen:
Denk nu aan 't gegeven woord!

Zult ge, o Vader! mij niet hooren,
Daar mijn Broeder voor mij spreekt;
Deed Hij 't niet, ik was verloren;
Maar zijn stem klinkt in uwe ooren;
Wijl Hij als mijn Losser smeekt.

Zie mij met bekretene oogen
Nederbukken voor uw' troon;
Schreijend smeecken om mcêdoogen.
Maar — uw hart is reeds bewogen
Door de tranen van den Zoon.

Godlijk bloed! Gij toont uw krachten;
Gij verzoent, en Gij geneest!
Zal wel ooit een ziel versmachten,
Die geloovig blijft verwachten
U, o Vader, Zoon, en Geest!

D E

R I J K E B E D E L A A R.

Roem, Wereld! uw schatten!

Gij kunt niet bevatten ,

Hoe rijk ik wel ben.

'k Heb alles verloren ;

Maar Jezus verkoren ;

Wiens rijkdom ik ken.

Nu ben ik de zijne ;

Zijn goed is het mijne ;

Dat maakt mij zoo rijk :

En zoo zal ik blijven ,

Als gij met uw schijven

Verzinkt in het slijk.

'k Had ,

'k Had, armer dan allen,
In schulden vervallen,
Geen penningje meêr.
Die arremoê griefde
Mijn' schuldheer. O liefde!
Wat geve ik U weêr?

Geen regt te verzaken,
Mij schatrijk te maken,
Is de eer van mijn' God.
Door niets te betalen
Een' kwijtbrief te halen,
Is 't heil van mijn lot.

Mijn rijkom was boven,
Toen God door beloven
Mijn schuldenaar was;
Eer Jezus op aarde
Een' schat mij vergaarde,
Die de armoê genas.

Toen Jezus ten hemel,
Van 't aardsche gewemel,
 Verwinnende steeg;
En voor zijne broedren
De hemelsche goedren
 In eigendom kreeg;

Toen heb ik ontvangen,
Zou 'k meerder verlangen?
 't Geen God had beloofd.
 'k Zal 't alles eens erven;
Maar, wijl ik moet zwerven,
 Bewaart het mijn hoofd.

Dies moet ik nu leven
Van 't geen Hij wil geven;
 En dat is genoeg.
Van alles versteeken,
Blijft niets mij ontbreken:
 'k Heb meer, dan ik vroeg.

'k Mag juichende roemen,
Den rijksten mij noemen;
Wijk, wereldsch goed! wijk!
Mijn schat is geborgen!
Ik heb niet te zorgen!
'k Ben bedelend rijk!

Bewaart ge, mijn Koning!
Mijn' schat in uw woning...;
'k Moet in de woestijn
Bij roovers verkeer...
Ai! wil me dan leeren
Uw bedelaar zijn!

D E

VROLIJKE REIZIGER.

Wijk, wereldsch gewemel,
Ik moet naar den hemel;
Verhinder me niet.
Weg zonden! zwijgt lusten!
Ik wil hier niet rusten
In 's vijands gebied.

'k Zal bosschen, en stroomen,
En rotsen niet schromen;
Maar 't veilige pad
Kloekmoedig betreden,
Dat Jezus beneden
In 't reizen betrad.

Met

Met Hém wil ik zwerven,
En 't wereldsch goed derven:
 Wat geve ik om schijn?
'k Zoek schatten van waarde,
En wil hier op aarde
 'Een vreemdeling zijn.

Ik lach om haar gaven;
Haar dienaars zijn slaven;
 Wier zeden en spraak
Mij nimmer bekoren:
Ik wil ze niet hooren;
 Weg ijdel vermaak!

Veel schatten zijn boeijen,
Vertragen het spoeijen
 Naar 't hemelsch paleis.
'k Heb alles mij noodig,
En al 't overbodig
 Belemmert op reis.

En moet ik al dolen;
Door rotsen en holen
Geleidt mij mijn Hoofd
Hoe lange ik moog' dwalen,
Het eind zal niet falen;
Dat is mij beloofd!

'k Zie soms aan de kimmen
Mijn Vaderland glimmen;
Maar is 't al eens nacht,
'k Blijft echter aan het loopen;
Gelooven en hopen
Geeft ijver en kracht.

Verkeere ik in 't eenzaam
Met Jezus gemeenzaam,
Dan wensche ik niets meer;
En reize ik met andren,
Wij troosten malkandren,
En loven den Heer.

Hoe' digter ik nader
Aan 't huis van mijn' Vader,
Hoe sterker ik hijg
Naar de eeuwige woning,
De feest van mijn krooning!
En 't eind van den krijg.

En wat zou mij hindren,
'k Zie de uurtjes reeds mindren.
Laat wereldsch gedruis
Mijn' moed niet verslappen;
Nog weinige stappen,
En dan ben ik t' huis.

Z I E L S Z U C H T

O M

J E Z U S T E B E M I N N E N .

U, Jezus! die de liefde zijt!

U wil ik steeds beminnen.

Al hadde ik in mijn' lentetijd,

Mijn hart U nimmer toegewijd,

Ik zou het nu beginnen.

Ja hoor dit, wereld! tot uw smart!

Gij zoekt mij te veroovren;

Maar 'k ben geen meester van mijn hart:

't Is Jezus ijver, dien ge tart;

Hem zult ge nooit betoovren.

Dat ik uw minnaar ben geweest,

En Jezus heb verlaten,

Dat smart mijn ziel nu allermeeft.

Het is zijn min, die mij geneest;

Uw minnen is maar haten.

Ja, Jezus! 'k zag uwe oogen aan,
Daar ze om mijn onheil weenden:
Die liefde kon ik niet weêrstaan.
Wil steeds die oogen op mij slaan,
Die mij met U vereenden!

Maar ach! ik woon hier in een land,
Waar Delila's vergâren;
Zij stoken valschen minnebrand!
Ik geve U oog, en hart, en hand:
Wil die voor U bewaren!

'k Ben wel die gunste onwaardig doo
Mijn trouweloos hoereren;
Maar doet uw min, die mij verloor,
En nimmer uit het oog verloor,
Mij ook niet wederkeeren?

Zoo wordt genâ, genade alleen,
Waarop wij, zondaars, hopen,
Steeds als mijn wellust aangebeên!
En zou die mij verlaten? — Neen!
Zij sluit uw hart reeds open.

Getrouwe Minnaar! toon uw magt!

Uw min deed mij verlieven:

Uw trouw, waar van ik alles wacht,

Moet door dezelfde liefdekracht

Op nieuw mijn' boezem grieven!

Maar; als ge mij naar liefde vraagt,

Waar in zal ik ze U toonen?

Of zoude in 't hart, dat zich beklagt,

Als 't welk tot U geen liefde draagt,

De minste liefde wonen?

Die lust tot liefde, o lievend Hoofd!

Is door geen hel verslonden.

Al is 't een vonk, van gloed beroofd;

Ze is nog geheel niet uitgedoofd

Door al den vloed der zonden.

Gij, Jezus! die dat vonkje voedt!

Kunt meerder liefde kweeken.

Ai! laat dan in mijn jong gemoed

Een vlam van zuivren liefdegloed

Door alles henen breken!

Dat nooit uw glans mijn oog vervéel',
 Nooit afneem' door gewoonheid,
Steeds voor mijn peinzende aandacht speel',
Mijn hart vervull', mijn zinnen streel',
 Bekorelijke schoonheid!

Laat al, wat in de wereld is,
 Mij zonder U mishagen!
'k Moet nooit in deze wildernis,
Daar 'k menigmaal uw bijzijn mis,
 Dat onverschillig dragen!

Laat mij geen ijdele minnepijn
 Tot dwaze klagten dringen!
Drenk Gij mij met uw liefdewijn!
Dan zult Ge 't eeuwig voorwerp zijn,
 En 't sieraad van mijn zingen.

Mijn togten gloeijen reeds, o Heer!
 U wil ik alles geven.
Ontsteek dat jeugdig vuur nog meer!
Dat elk in mij uw beeldtnis eer',
 Uw liefde in mij zie leven!

Wie kent U, die U niet bemint?

Uw liefde kwam op aarde;

'k Zie, hoe zij U aan 't vloekhout bindt,

En door uw' dood den dood verslindt,

Op dat ze mij bewaarde.

Mij, Jezus! mij? — ai! zend uw' Geest,

Dat liefdepand, van boven,

Die 't schaadlijk ongeloof geneest;

Zoo minne ik U! — Zij minnen 't meest,

Die U het meest gelooven.

Of, is 't uw zondaarsliefde niet,

Die mijne min doet gloeijen,

Wanneer 't geloof de wonde ziet,

Waar uit uw liefde stroomen giet,

Om naar mijn hart te vloeijen?

En als ik U, de liefde, min;

'k Ben 't eens dan met uw' Vader:

Zijn welbehagen rust hier in;

Zoo neemt het juichen een begin:

De hemel komt mij nader.

S T R O O M S P I E G E L.

Vloeit, vloeiende stroomen! glijdt zacht door dit dal!
En laat me mij spieglen, o kabblend kristal!
Ontrolt mij niet golfjes! wordt effen, gij stroomen!
Of, ben ik te laat aan uw' oever gekomen?
Straks hebt ge voor nimfen uw' loop wel gestaakt,
En 't plooiende nat tot een' spiegel gemaakt.
Men zingt, hoe uw glas haar gedaante kon schildren,
Men streelt uwe kunst, om het hart te verwildren;
En, zoude uwe schuivende vlugt mij verbiên,
Het leelijk en schoon van mijn wezen te zien.
Of wilt ge, zoo kreuklend, de rimpels gelijken,
Die 't gladde van 't ouderende aanzigt doen wijken.
Gij sleept met uw golfjes die dartelheid mêe,
En stort met uw wentlen dien wellust in zee,
Zoo stroomt ook de wereld, zoo tuimlen heur baren,
Zoo glippen de dagen; zoo rollen de jaren
Van 't wisselziek leven, in 'taardsche verward;
Nu streelt ons de vreugde, dan nijpt ons de smart:

Zoo kussen nu dartlende golfjes uw zoomen;
Straks woeden ze, en scheuren uwe oevers, o stroomen!
Dit is dan de schets, die uw spiegel mij gaf:
Gij schommelt steeds zeewaarts, en wij naar het graf:

Vloeit, vloeiende stroomen! gij moogt ons ontschieten,
Uw schurende vlugt zal ons nimmer verdrieten.
Ontrolt ons nu, golfjes! dat is u gegund;
Plooi, hobbelen vocht! u zoo veel als gij kunt!
Hoe zeer uw kristal voor onze oogen moog' blikken;
Dat vloeiend geschitter zal 't hart niet verstrikken;
Maar de ijdele wereld, die 't dartelen mint,
Wier glimmende luister onze oogen verblindt;
De schommelende wereld maakt slingrende zielen:
Haar woelend gebons stoot de dansende kielen,
De dansende kielen der dobbrende jeugd
In kolken van jammer uit stroomen van vreugd.
Wijk, wisslende vreugde, vlie, vliegende weelde!
Zij kwelt ons te wreeder, hoe zachter ze ons streelde:
Nu dartelt, en speelt ze met kletsend geruisch,
Straks stuift zij, en woedt zij met brommend gedruisch.
Wijk, wellust! gij moet door onze akkers niet vloeijen,
Gij poogt die met bijtend venijn te besproeijen;

Ai!

Ai! kronkel u elders, of stuit uwen vloed,
Die onkruid en distels zoo weelderig voedt;
Die God ons verlaten leert, eer wij het weten:
Gelijk ook die stroomen hun bronnen vergeten.

Vloei, vloeiende wellust! met jammerend wee
Door de engte van 't graf naar de hel, uwe zee.
Uw draaijende stroomen zijn stikkende poelen,
Daar giftige padden, en slangen in woelen.

Uw glinstren is schijn, uw gemurmel geweld,
En maakt, dat in 't lagchen het weenen zich smelt.
Zou, zoude ik niet vlieden uw glibbrige zoomen?

'k Zoek andere wateren, levende stroomen,
Wier lieflijke koelte de zielen verkwikt,
En laafnis aan hijgende harten beschikt.

Vloei vloeiend, nooit ledige bron van genade!
Ai! geef, dat mijn ziel in uw stroomen zich bade!

Geslagene rotse! geopende bron!

'k Ben onrein, en schuwe Gods brandende zon;
Maar 'k wasch me in uw stroomen, o bloedende Liefde!
Gij bluschtet, mijn rotse! den gloed, die U kliefde.

Drenk, drenk mij, die zonder U hijgende kwijn!
En vloei met uw' Geest door mijn dorre woestijn.

Zoo zult Gij 't geloof, en de liefde zien bloeijen,
Naar mate uwe waatren mijn' akker besproeijen.

Zoo brengen die stroomen mij 't zaligste lot,
En schetsen, o volheid, de volheid van God.

D A G E L I J K S C H E L E S .

Drie stukken moet ik daaglijks leeren;
Mij zelf mishagen, God gelooven, mij bekeeren.
Hoe meer 'k mijn slechtheid ken, te meer word ik bekoord
Door 't zalige Euangelie-woord.

Hoe meer ik op dat woord vertrouwe,
En mijn verwachting op het Godlijke offer bouwe,
Te meer ontvlamt mijn lust door Jezus liefdegloed,
Om met een naauwgezet gemoed

Mijn treden naar zijn' wil te stieren:
Zoo zie ik met Gods beeld mij reeds op aarde sieren;
Een heilgoed, dat mijn ziel aanvankelijk heeft gezocht,
Omdat mijn borg het voor mij kocht.

VROOMHARTS KLAGT.

'k **Z**ag onlangs VROOMHART staan bij 't vee,
Met een bedrukt gelaat, met tranen in zijne oogen;
Hij miste, zoo 't mij scheen, dien zoeten zielevrêe,
Die 't hart eens Christens houdt in blijdschap opgetogen.
Zijn schaapjes dwaalden om hem heen;
Maar ongevoelig voor 't geweën
Van hunnen Herder, wien hun bijzijn niet kon storen;
Hij zocht door zucht op zucht
Voor zijn' benaauwden boezem lucht,
En deed aan 't eenzaam veld deez' bange klagten hooren.

Lijdende Jezus! stervende Liefde!

Wien mijne ellende 't harte doorgriefde,

Zag ik mijn vleesch aan 't kruis eens gehecht,

Zonden en lusten 't voedsel ontzegd!

'k Moet aan uw voeten treurende klagen;

Kenner der harten! weenend U vragen:

Ben ik wel ooit genet in uw bloed?
Woont er opregtheid in mijn gemoed?
Heb ik in waarheid me overgegeven;
Om voor uw aanzigt teeder te leven?
Houdt ook geveinsdheid in mijn bestaan
't Oordeel verblind door vleijenden waan?
Open, ô Jezus! open mijne oogen!
Heb ik mij zelve zoo lang bedrogen;
Loos ik een' dwaalweg; 't is me tot smart:
Open, o Jezus! open mijn hart!
Israëls Leeraar, Proever der nieren,
Gij die de blinden veilig kunt stieren!
Maakt uwe waarheid zondaars niet vrij?
'k Ben zoo ellendig, wend U tot mij!
'k Moet in mijn' boezem telkens gevoelen
Zondige lusten woeden en woelen;
Kwellende kommer, knagende pijn,
Doen mij gedurig moedeloos zijn.
Wrevelig morren, trouweloos zwerven,
Doen mij gestaâg uw vrolijkheid derven;
Daar ik mijne eerste liefde verliet,
Hadde ik verdiend, dat Gij me verstiet.
Zie op geen schulden, 'k smeeik om genade,
Eeuwige Ontferming! sla ze niet gade!

Zoude ik iets eischen —? straf waar' mijn lot,
Was niet mijn Jezus Voorspraak bij God.
Maar doet de vrucht, die 't kruis heeft gedragen,
Duizenden zielen juichend gewagen,
Dat er bij Jezus zaligheid is,
'k Vlie dan naar Hem met al mijn gemis.
Schittrende Zon van Godlijke klaarheid!
Eeuwige Gloed van Liefde, van Waarheid!
Dat voor uw' glans mijn duisternis zwicht'!
Geef mij uw wijsheid, blijdschap, en licht!
Laat toch opregtheid in mijn bedrijven
Mij in uw waarheid eeuwig doen blijven!
Ban uit mijn zinnen, al wat Gij haat!
Laat mij U volgen, wáár Gij ook gaat!
Wil toch de logen ver van van mij weren!
Laat me mij nooit tot ijdelheid keeren!
'k Zal niet verdwalen; Jezus! mijn schat!
Daar Uw genâ mijn regterhand vat.

Hier brak mijn Herder af, en daar de zon haar stralen
Niet meer op 't veld deed dalen,
Dreef hij zijn vee verzadigd naar den stal,
Daar hij 't der zorg van 't alziend oog beval.

Zijn kommer scheen verligt door 't klagen:
Zijn hart zoo treurig, zoo verslagen,
Zoo diep getroffen door zijn lot,
Nu door het heilgeloof bemoedigd in zijn God.
Zijn bidstem, ongestoord
Voor Jezus uitgestort, was, dacht me, reeds verhoord;
Zijn ziel scheen alles van Gods goedheid te verwachten.
Zoo smaakt een vroom gemoed,
Gesmolten in een' tranenvloed,
De blijdschap voor geweent, en troost voor bange klagten.
En daar een ziel, die Jezus mint,
In al haar moeite, in al haar vreezen,
Reeds stof tot vrolijk juichen vindt,
Wat zal dan 't vol genot der Hemelblijdschap wezen?
En zoudt ge vreezen, Vromen? neen,
Al gaat gij hier in druk en kommer heen!
Waar 't hart om zonden treurt, dáár zal Genade rijzen.
Ja, schoon uw oog tot water smelt,
Er valt geen traan, of ze is geteld,
Wie 't meest voor Jezus weent, zal 't meest zijn liefde prijzen.

DE

VERHOORING DER GEBEDEN.

Vromen, die in smart gedompeld;
Overrompeld
Door een zielverwoestend rot
Van beroerende ongenugten,
Vaak moet zuchten;
O! uw kirren klimt tot God.

Wilt ge uw knagend leed verzachten;
Stort uw klagten
Voor uw' Vader schreijend uit!
Liefde zal die stem niet smoren,
Maar verhooren
't Bang gekerm van Jezus Bruid.

't Is niet vreemd, dat aan een' Vade

(Wie is nader?)

't Kinderhart zich openbaart;

Wie, dan Hij, zal uwer oogen

Tranen droogen?

Wien is Sulamith zoo waard?

Jezus heeft, door u te wasschen

In zijn plassen,

's Vaders liefde u toegezegd:

Naar uw' Vader dan gevloten

Met uw nooden;

Dit hoort onder 't kinderregt!

Wat u nut is in dit leven

Zal Hij geven;

't Is uw eigen, wat gij ziet:

Want, dat Jezus door zijn sterven

Kon verwerven,

Weigert God zijn' kindren niet.

Heeft zijn Geest reeds hier beneden
Die gebeden
Uitgeboezemd voor den troon;
O! uw Voorspraak, Vriend, en Rader
Biedt ze uw' Vader;
Dan zijn 't eischen van Gods Zoon.

't Vaderhart schijne op uw smeeken
Niet te breken,
Wordt uw bede eens niet vervuld,
Staakt het ongeloovig vreezen,
Dat ge als weezen
Voorts verlaten zwerven zult.

Hier is weigren altoos goedheid,
Ja 't is zoetheid,
Schoon 't uw vleesch al bitter is;
Jezus wreekt wel nooit uw zonden,
Maar uw wonden
Heelt Hij somtijds door gemis.

Hef uw ziel dan door gelooven
Steeds naar boven;
Denkt, mijn Vader kent mijn nood;
En zijne Almagt zal mij schenken
Boven denken;
Voer zijn Liefde is niets te groot!

Zou een zucht om hoog gestegen
Niet bewegen
Hem, die alles aan u gaf;
Ja; het Vaderlijk meêdoogen
Slaat zijne oogen
Van uw wieg tot aan uw graf!

K L A G T

WEGENS GEBREK AAN, EN BEDE OM
WASDOM IN DE GENADE.

Mijn boezem hijgt, mijn vreugd vergaat,
O Jezus! groote Ontfermer!
Wijl 'k niet genoeg de zonden haat,
U teêr bemin, noch mij verlaat
Op U, als mijn' beschermer.

Mijn ziel, o Jezus! kent U niet,
Gelijk zij zou verlangen:
Zag ze immer van uw schoonheid iet;
Het oog, waarmee ze uw liefde ziet,
Is met een floers behangen.

Ik vliê, 't is waar, met mijne ellend,
Met schulden, nooden, zonden,
Tot U, die mijn belangen kent,
Mij nimmer troostloos henen zendt.
k Heb vreê door U gevonden.

Maar ach! mijn Borg! ik breek niet door:

Gij weet het, hoe 'k door traagheid

U dikwijls uit het oog verloor:

En misse ik U, ik dwaal van 't spoor

Door ongelooft, en laagheid.

'k Heb stof tot juichen, ja mijn oog

Moest steeds van vreugde vloeijen;

Maar 't ziet meest treurig naar om hoog,

Wijl schaars mijn hart ten hemel vloog

Door 't knellen van de boeijen.

Te leven zorgloos, onbedeesd,

Bevrijd van 't helsch verschrikken,

Vertroost te worden door den Geest,

Is wel mijn ziel bekend geweest;

Maar slechts bij oogenblikken.

'k Heb wel van 't alverzoenend bloed

De kracht eens ondervonden;

Maar wijl de boosheid in 't gemoed

Steeds nieuwe wroeging rijzen doet,

Krijge ik steeds nieuwe wonden.

Hoe ras verlaat de vrée mijn ziel!

Hoe ras is 't al vervlogen!

Hoe stond mijn slingerende kiel,

Als haar 't geloofsroer eens ontviel,

Niet strand en klip voor oogen!

Ik voel een' lust om 't jeugdig hart

Aan Jezus meer te wennen;

En, hoe ellendig, hoe verward,

Hem, als den Trooster in mijn smart,

Meer van nabij te kennen.

Zoo moog' zijn bloed in mijn bestaan

Zijn krachten meer betoonen;

Zoo blaaz' zijn Geest mijn' ijver aan,

Om meer door hem tot God te gaan,

En in die rots te wonen!

Maar 'k word gestuit door tegenstand

Van onwil, lusteloosheid:

De vijand loert van allen kant,

En 't hart, dat met hem zamenspant,

Is nog een bron van boosheid.

Och! kwam er eens een blijde tijd,
Dat ik, in God te vreden,
En blijkbaar aan zijn dienst gewijd,
Getrouwer, ook in fellen strijd,
Op Jezus spoor mogt treden!

Genoot mijn ziel den zoeten vrêe,
Dien Jezus geeft, bestendig;
Dan vreesde ik voor geen nakend wee;
'k Was, steunende op zijn priesterbêe,
Dan moedig, hoe ellendig.

Geen buil bleef, die de hel mij gaf,
Hoe ettrend, ongenezen:
Dan schrikte mij geen strijden af;
Geen wond zou dan een blijk van straf,
Maar van genade wezen.

Wie draagt van 't strijden voor zijn' heer
Geen blijken toch van slagen?
Een krijgsheld stelt daar in zijne eer:
En 't voegt een' Christen nog veel meêr
Die teekenen te dragen.

Ja, Jezus! 't is uw werk, uw lust,
En de eer van uwen Vader,
Dat ik ten oorlog uitgerust,
Hoe 't stormen moog', de blijde kust
Van 't erfland veilig nader.

Al wat ik van uw hand genoot,
Is door uw' dood verworven:
Ai! draag mij verder in uw' schoot!
Mijn leven toon', dat Gij den dood
Aan 't kruishout zijt gestorven!

TREURIGE HERINNERING

EN

BLIJMOEDIGE VERTROOSTING.

Schreijend oog, stort vrij uw tranen voor de voeten van uw' Heer,
Nimmer boog zich Adams nakroost laag genoeg voor Jezus neer!
Laat de treurige herdenking van den ras vervlogen tijd,
Van mijn kindschheid, van mijn jongheid, aan de wereld toegewijd,
Aan mijn doffe snaren huwen bange klagten van verdriet!
Blijde toonen, hemelgalmen, slaat men op die citer niet.
Denk ik aan die uren, dagen, jaren, rollend voortgesneld,
Denk ik aan mijn dolend zwerven, zwerwend hollen, dan versmelt
't Weenend hart, dat, voortgedreven, afgeteisterd, snood bemorst,
't Kneuzend juk der vuile zonden zoo gewillig heeft getorscht.

's Levens uchtend, naauw verzezen, spelde reeds een' droeven dag,
Schorre kreetjes vulden 't wiegje met een kinderlijk geklag,
Adams klaagtoon, uitgeboezemd om het schenden van 't verbond,
Werd reeds sprakeloos gestameld door den pas ontsloten mond;
Lieve lonkjes, zoete lachjes, vloten voor dat bang geweest,
En geen wonder, 't gif der zonde vloog door bloed en spieren heen,

Dan wat is er niet te wachten, als de kindschheid reeds betoont,
Dat er in den vuilen boezem niets dan hel en zonde woont?
Groei van ziels- en ligchaamskrachten, rijper leeftijd, tuigden ras,
Dat Gods beeld in mij geschonden, ik een slaaf des Satans was:
Daar hij al mijn zielsvermogens aan zijn' wenk gekluisterd hield,
Werden oogen, ooren, handen, voeten door zijn' geest beziel.
God in ootmoed teër te vreezen, scheen mijne onbezonnen jeugd,
't Hart te ontzetten van zijn vrijheid, 't leven van vermaak, en vreugd.
Maar gewillig dus gekluisterd, blind geschokt door valschen waan,
Zag ik draf voor lekkernijen, ketens voor sieraden, aan.
Dartle toonen sloeg mijn citer: zucht tot jok en zotternij
Joeg in 't ijdel hart een' afkeer van gewijde poëzij.
't Blij geschal van 't Euangelie, duizendmaal van mij gehoord,
Werd in d'afgrond der vermaken duizend duizendmaal gesmoord.
Wereldsliefde, dartle wellust, goud in schijn doch vliegend kaf,
Trokken mij van 't spoor der waarheid, ver van God, en Jezus af:
't Schuimend woën der holle golven slingerde geen veege kiel
Ooit zoo heftig op de klippen, als mijn ligt misleide ziel,
Door de Noordstar Eigenliefde, werd gestuwd op rots en strand,
Toen de wind van lust en driften stormend gierde in 't zwellend wand.
Schreiend oog stort dan uw tranen voor de voeten van uw' Heer,
Nimmer boog zich zulk een zondaar laag genoeg voor Jezus neêr!
Dan, schoon hel en zonde razen, schoon de wereld vleijend zingt,
Jezus roepstem, die veel scheller door metaal en rotsen dringt,

Klonk in Gallileesche hutten, riep de visschers van den stroom,
Trok Matthaëus van de tafel, en Zachaëus uit een' boom.
Als die klank nabij de muren van Damascus werd gehoord,
Toen werd Saulus ras een Paulus, boog voor Jezus, blies geen' moord,
Liet die Liefde ook mij niet lokken? . . . ja zijn honigzoete mond
Bood mij, in mijn bloed vertreden, zijn volzalig trouwverbond;
Hij wou zelfs mijn voorspraak wezen, Hij 't verzoenend offer zijn,
En zijn teeder mededooogen gaf mij balsem voor 't venijn;
Schonk zijn dood mij niet het leven? . . . zwijgt dan vloeken van de wet!
Want mijn kleed, hoe rood bezoedeld, is in Jezus bloed genet;
Laat de duivel scheldend wijzen op 't gescheurde en vuil gewaad;
Nooit verschijnt hij voor mijn' regter, dat mijn voorspraak dáár niet staat.
Ja mijn regter is mijn vader; Jezus is mijn bruidegom!
'k Werp mij in zijn liefden-armen, en ik ben er welkom.
Felle tijgers mogen loeren, leeuwen brullen om mijn tent,
't Engelenheir om mij gelegerd houdt naar mij het oog gewend!
Zegt mij reine Hemelgeesten, . . . zendt mijn Jezus u niet uit?
Zweeft gij niet, als lijfstrawanten, om zijn teerbeminde bruid?
God te dienen in zijn' tempel is, 't is waar, uw bezigheid,
Maar heeft Jezus zich op aarde dan geen' tempel toebereid?
Immers wilt gij dien bewaken; ja, het volk door hem verlost,
Is uw zorgen dubbel waardig, . . . 't heeft uw' vorst zijn bloed gekost..!
Vrolijk streelt mij 't blij herdenken, Serafijnen! hoe ge in nood
Op mijn kermen aangevlogen, mij bewaardet in uw' schoot;

Dit ontvonkt mijn hart in liefde tot u, Cherubijnenkoor!
Luistert dan naar schorre toonen, geeft aan kindertaal gehoor!
Jezus is uw hoofd.... mijn koning: — gij verheugt u in zijne eer....
Maar zijn roem is ook mijn blijdschap..., ja wij dienen éénen Heer!
Gij volmaakt...; ik steeds gebrekkig..., — gij in 't juichend hemelrond...;
Ik in 't tranendal..., — maar nadert niet mijn jongste morgenstond?
Als mijn ziel, het stof onttoogen, opwaarts vliegt, door u geleid,
Naar de woonplaats, door mijn' Goël mij voor de eeuwen reeds bereid:
Dan, ten kerker uitgevlogen, zal ik door 't onmeetbaar zwerk
Vrolijk snorren, zingend zweven, u verzellen in uw werk...!
Maar, waar voert mij mijn verrukking — ô vooruitzicht, dat mij streelt!
Daar mijn ziel reeds in 't genoegen van die Hemellingen deelt.
Schreiend oog stort liefdetranen voor de voeten van uw' Heer!
Op het wenken van mijn' Jezus daalt een Hemelbende neer
 Dan hoe sollen ras de zorgen weêr het dobberend gemoed,
Dat, omringd van aardsch gewemel, telkens angst en kommer voedt.
Bevend vreest mijn ziel de monsters, deez' woestijnen, 't barre zand,
Schrikt voor garens, die de Duivel; strikken die de wereld spant.
'k Zag laatst Vogelaar zijn netten spreiden voor het vliegend wild,
't Lokaas vloot uit volle handen; even listig, even mild,
Dacht ik, is mijn looze vijand, die, in 't loeren afgeleerd,
Soms het grimmen in een lokken, 't brullen in gevele verkeert.
 Scherpe heuvels, steile rotsen, kronkelwegen glibberglad
Doen mij telkens struiklen wagglen, 'k dwaalde reeds van 't rechte pad,

Wen mijn ziel haar' gids, en leidsman, uit het zwerfziek oog verloor;
En, door eigen waan betooverd, gaf aan eigen' raad gehoor.
Ja, moet niet mijn kommer rijzen, daar de droeve ervarenis
Dikwerf mij de wrange vruchten smaken doet van dit gemis.
Daar het derven van mijn' Goël mij de vreugd van 't aanschijn vaagt,
Even als een zonnetaning 't blinkend licht van 't aardrijk jaagt.
Hoe veel banden, boeijen, kluisters, trekken 't hart naar 't lage stof,
't Lood der aarde stremt het zweven naar het hooge hemelhof!
Dit bedremmelt..., dit ontstelt me..., ja, het zwerven in den strijd
Schijnt door tragen angst te stuiten 't rollend glijpen van den tijd;
En, gevoel ik eens mijn' boezem blakend gloeijen, om ter eer
Van mijn' Veldheer te verwinnen, of te sterven in 't geweer,
Naauwlijks is de strijd begonnen, straks ontzinkt mij hart, en moed;
Dan zijn, deinzen..., vlugten..., tuimlen..., vruchten van dien ijvergloed.
Kan dit strijden wettig heeten, durve ik staren op het loon?
Neen, aan 't eind van zulk een loopbaan hangt geen blinkende eerekroon.
Jezus eischt getrouwe dienaars..., helden, stout in 't oorlogsveld,
Sions vest wordt nooit beklommen, dan door worstlend stormgeweld;
En dreef Gideon de bloodaards uit het leger; ruim zoo sterk
Drijft mijn Jezus trage zielen uit het hemelworstelperk.
Schreiend hart stort vrij uw klagten voor uw' Vorst en Veldheer neêr!
Wie gedroeg zich zoo lafhartig in de dienst van zulk een' Heer?
Dan, wat baat dit angstig klagen, dat is taal van 't ongelooft;
Wettisch zuchten, ver van Jezus, stelt het hart ten wissen roof

Voor den vijand, die ons nimmer in gestrenger boeijen knelt,
Dan, wanneer hij voor onze oogen Jezus als een' wreedaard stelt.
Droeve ziel! gij moogt vrij treuren, als ge uw' trouwen Heiland mist;
Maar treur nimmer, als u Jezus eigen wil en zin betwist:
Treur vrij, als de zonde en wereld door haar schijnschoon u verhengt;
Maar treur nimmer, als gij wanhoopt, om door eigen pligt en deugd
U den weg tot God te banen..., 't is een rietstaf daar ge op leunt,
Immers bouwt hij op een' zandgrond, die op eigen deugden steunt.
Treur om laauwheid, treur om traagheid, in geloof, in dankbaarheid,
Maar laat nimmer zucht of klagten, heete tranen die gij schreit,
U doen wanen, dat de Godheid, daar zij op dat smeeken let,
Om dat kermen, ooit den toegang tot den troon u open zet.
Treur vrij, dat gij uwen Goël, Jezus, niet genoeg bemint.
Treur, als ge ergens, buiten Christus, troost, vermaak, of vreugde vindt.
Dan, verblijd u, dat uw leven is verborgen in uw' God,
Dat uw vreugd, uw rust, uw sterkte, dat uw overzalig lot
Niet berust in eigen handen..., neen, de rotssteen, die u schraagt,
Wankelt nimmer; 't is een rotssteen, daar de Liefde roem op draagt!
Vloeken hebt gij niet te vreezen, schoon uw vijand loeit en huilt,
't Godslam draagt uw schuld en zonden; 't is in Jezus dat ge schuilt;
Gij zijt in zijn' dood regtvaardig, heilig in zijn heiligheid;
God ontzegt der Wet hare eischen, daar zijn Zoon uw zaak bepleit.
Woelt de zonde in uwen boezem, is het hart noch ongekuischd;
Denk, mijn Jezus is gestorven, denk, mijn liefde werd gekruist:

Kan u Ebal niet vertroosten; vlugt naar 't bloedig Golgotha!
Zie dáár heilfonteinen springen, stroomen vloeijen van gená!
Voelt gij niet dan etterbuilen, striemen, leemten zonder tal;
Jezus is 't, die in uw wonden wijn en olie gieten zal.
Valt het strijden bang en moeilijk, siddert gij voor 's vijands magt?
Denk, op 't einde van zijn strijden, riep mijn Jezus: *'t is volbragt!*
Slaat de heldraak gloënde blikken, spart hij zijn' verwoeden muil,
Of, zoekt hij door tooverlonken u te lokken in zijn' kuil?
Denk..., men hoorde nooit een voorbeeld, van een schaapje, van een lam,
Dat de helleeuw aan mijn' Herder door geweld of list ontnam.
Neen, — mijn Herder weert de wolven, neen, Hij stuit het woest geweld.
Neen, mijn Jezus kent zijn lammren, al zijn schapen zijn geteld.
'k Sidder voor geen doodsvallleijen; wijl mijn zon dáár stralen spreidt.
Liefde in de eeuwigheid begonnen eindigt ook met de eeuwigheid!
Schreijend oog stort vreugdetranen voor de voeten van uw' Heer!
Billijk werpt een arrem zondaar de eerekroon voor Jezus neêr!

BESCHOUWING VAN DE SNEEUW.

Sneeuwvoerende wolken, uw weemlende vlokken,
Die de oogen betoovrend tot schemeren lokken,
Zijn kweeksters van blijheid, nu 't stormen verhuist,
En 't wintersche bruin door het wit wordt gekuischt.
Ai! zag men het stormen der zonde bedaren!
En mogt men zoo menige lessen vergâren,
Als 't winterversiersel ons wonderen strooit;
Eer 't nuttig taafreel met de sneeuw wordt ontdooid!
Hoe! — 't vlugtig gedans schijnt de lucht te verwildren,
En, 't geen men op aarde zal zien, ons te schildren:
De kindschheid aan 't glijen — de jongheid vol vreugd!
Aan 't hollend gedartel de hollende jeugd!
Hoor 't tijdel gerinkel van 't vliegende leven!
Zie rennende Weelde langs 't glibberpad zweven!

De Zorgen vooruit — en de Ellenden op zij!
De dood op de hielen — en evenwel blij!
Ontglibbert u zelve niet, wankelen zielen!
Het snorren der lusten zal schurend vernielen.
Bemint ge de vlugheid? — ontsnapt het gevaar!
Vliegt ijlings! — het nadert, gevolgd van een schaar,
Een dringende schare van prangende smarten,
Die de eeuwigheid eeuwig in duurzaamheid tarten.
De vormende hand, die het zwevende vocht
Tot stollende pluimpjes zoo wonderlijk wrocht;
Die magtige Schepper, wiens scheppende wenken
Den aakligen winter met glansen beschenken,
Vervorme en versiere uw verbijsterd gemoed!
Leer' 't hijgende jagen, naar 't blijvende goed!

Zak, zakkende Sneeuw! met verdikkende vlagen!
Het veld kan uw wollige zwaarte wel dragen.
Uw koestrende koude brengt warremte mée,
En vruchtbaarheid zwemt in uw donsige zee.
Schoon dwarlende winden uw vlugtende vlokjes,
En schuddende takjes uw floddrende lokjes
Doen dwalende zwerven, zij deinzen toch neêr,
En keeren van de aard naar den hemel niet weêr:
Die,

Die, daar ze, zich pakkende, onze akkers bedekken,
De veiligste hoede voor 't vriezen verstrekken;

Tot ge, in een' bestendigen zonneshijn, smelt.

En sapjes doet sijpen, daar 't zaadje door zwelt.

Maar, zoo ge voor dooijende winden moet vlugten,

Dan doet uw bewatring den veldeling zuchten,

Als vinniger koude de landen bevriest,

En 't zaadje zijn zwellling, ja 't leven verliest.

Dies, dalende sneeuw! doet ge ons voordeel of schade,

Een sprekende schets van het woord der genade!

Dat vruchteloos nimmer onze akkers besproeit:

't Geeft leven, of maakt, dat de koude ons verschroeit.

Ja, zoo we uit den hemel 't geloof niet ontvangen,

Dan zal men vergeefs naar de vruchten verlangen;

Schoon 't oordeel Gods sappige woorden genoot:

De ziel wordt verhard, en 't zaadje vriest dood.

Mogt, Bron van ons leven! uw Woord op ons dalen;

Laat hemelsch Geloof onze ziel dan bestralen!

Uw liefde wil immers (gij zegt het — ik hoor 't)

Tot vruchtbaarheid zenden uw Sneeuw, en uw Woord.

Sneeuwdragende Winter! hoe zal ik u prijzen?

Den roem van uw blinkende glansen doen rijzen?

Niets haalt bij de reinheid van 't schitterend wit,
Dat velden, en boomen, en huizen bezit.
Als de aarde, verdord, u geen schoon kan vereeren,
Dan tooit u de hemel in glinstrende kleêren,
En legt op die witheid den luister der zon.
Van allerlei schoon is de hemel de bron!
In 'tharte, verkleumd door een' winter van zonden!
Wordt niets, dan een donkere dorheid gevonden,
Verwisseld in 't bruin, door een' windrigen waan
Van eigengeregtigheids vallende blaân.
Maar, stort in dien winter mijn Jezus zijn gaven,
Dan wordt al het vuil in zijn reinheid begraven:
Dan pronkt onze ziel met het zuiverste schoon,
En spreidt zoo de witheid des hemels ten toon.
Hoe blank, onbezoedelde sneeuw! gij moogt wezen,
Uw schitterende luister moet zwichten voor dezen,
Van wien het de kleeding der Englen niet wint,
En waar onze Schepper geen vlekjen in vindt:
Wat stipje toch zoude die zielen besmetten,
Die Jezus in 't bloed van zijn liefde wil netten?
Ja, vlugtige sneeuw! al uw zuivren mag schijn,
Uw glimmende schoonheid ligt smeltende zijn,
Gods

Gods reinigend bloed heeft het vuil niet verborgen,
Maar mogt ons waarachtige reinheid bezorgen,
Wier luister in 't gloeijen der zon niet verteert,
Maar eeuwig, door Jezus beschenen, vermeêrt.

G O D

ERKEND VOOR VADER.

Mijn Vader leeft;

Hij is mijn God, die mij geschapen heeft:

Mijn Vader leeft, die mij mijn schuld vergeeft.

Ik ben zijn kind,

Dat in zijn' Zoon den toegang tot Hem vindt:

Ik ben zijn kind, Dat Hij om Jezus mint.

Ik, hellewicht;

O wonder, daar mijne eindigheid voor zwicht!

Ik, hellewicht, Een kind van 't eeuwig Licht!

O liefdegloed!

Wat heb ik, dat mij zóó beminnen doet?

O liefdegloed, Die mij ontvonken moet!

Ik minde U niet;
Gij zijt een God, die de eerste uw liefde ons biedt:
Ik minde U niet, Daar ik uw gunst verstiet.

O liefdebron!
Uit welke alleen mijn heil zijn' loop begon!
O liefdebron! Dat ik U volgen kon!

Dat toch uw beeld,
Mijn Vader! 't welke in alle uwe kindren speelt;
Dat toch uw beeld Mij glansrijk zij bedeed!
'k Zie in uw' Zoon
Mijn' Broeder, en mijn Voorspraak voor uw' troon;
'k Zie in uw' Zoon Mijn' pligt, uw gloriekroon.

Bemint ge mij?
Dat ik U eer', van eigene eerezucht vrij!
Bemint ge mij? Dat ik gehoorzaam zij!

Dat ik uw trouw
Toch nooit verdenke, U nooit als hard beschouw'
Dat ik uw trouw In mijn geloofsoog hou'!

Geef, dat ik, Heer!
Gelijk uw Zoon, de zelfverloochning leer'!
Geef, dat ik, Heer! Mij telkens tot U keer'!
Dat ik het kwaad,
Hetwelk U hoont, hoe klein het schijne, haat'!
Dat ik het kwaad, Door Jezus kracht toch laat'!

Dat uw geslacht
Van mij op aard gezocht zij, en geacht!
Dat uw geslacht Mij in den hemel wacht'!
Mijn Vader leeft;
Schoon 't al verga, dat mij genoeg geeft;
Mijn Vader leeft, Die 't al geschapen heeft.

Z I E L S Z U C H T

O M

EENE EER VAN CHRISTUS TE ZIJN.

Mag ik U, mijn Vader! vragen,
't Geen in deze rampwoestijn
Mij het meeste zou behagen;
Laat mij in deez' donkre dagen
Dan eene eer van Christus zijn!

Zoudt ge mij die beê niet geven?
't Is voor Jezus hoofd een kroon:
Immers wordt zijn naam verheven,
Als wij hem ter eere leven?
Zoekt Gij de eer niet van uw' Zoon?

Maar, wat durve ik, zondaar, smeeken;
Ik weêrspannig doemeling?
Hier zou mij de moed ontbreken;
'k Zou er nooit om durven spreken;
Zoo het van uw gunst niet hing.

Kan ik wel te veel begeeren,
Daar Ge mij zoo teeder mint?
'k Zou 't gelukkigst hier verkeeren,
Zoo ik Jezus steeds mogt eeren
Zoek het heil dan van uw kind!

Ja, Gij zoekt het, 'k weet het, Vader!
Maar ik zelf, ik zoek het niet.
Breng me aan Jezus liefde nader,
Daar ik rust en kracht vergader!
Ieder eert Hem, die Hem ziet.

Zoude ik onverschillig wezen,
Daar Hem anderen versmaân,
Die zijn' naam en woord niet vreezen,
In zijn oog geen liefde lezen?
Zoude ik voor zijne eer niet staan?

Zoude ik Hem tot oneer strekken,
Die voor mij geen schande ontzag,
Die zich naakt aan 't kruis liet rekken,
Om de schande te bedekken,
Daar ik in gedompeld lag?

Zou 'k geene eer zijn van mijn' Koning?

Ja, Hij is het waardig, Heer!

'k Weet geen beter dankbetooning,

Dan zoo 'k in mijn lage woning

Zulk een' hoogen meester eer.

'k Weet; er zijn, die Hem verachten

Smadend spelen met zijn' naam;

Die van Hem hun heil niet wachten

Vader! geef mij moed en krachten,

Dat ik zijns mij nimmer schaam'.

Nu men 't zich eene eere rekt,

Als men stout met Jezus spot,

Of zijn woord als wantaal teekent;

Moet de liefde zijn uitstekend,

Die Hem huldigt als haar' God!

Hemelsch Vader! leer mij waken,

Dat ze op Jezus rijksgebied

Nooit om mij hunn' laster braken!

'k Moet zijn dienst bevallig maken

Bij een' ieder, die mij ziet!

Geef mij dan, (Gij kunt het geven)

Dat ik 't Euangeliespoor

Siere door Hem na te streven;

Dat men in mijn taal, en leven

Jezus zie, en Jezus hoor'!

Laat het eigen in mij sterven!

Ijdele eerezucht leev' niet meer!

Vader! doe mij 't heil beërven,

't Welk uw Zoon mij wou verwerven!

Mij tot blijdschap, Hem tot eer!

Doe het Ongeloof dan zwijgen,

Dat mij aftrekt van mijn Hoofd!

'k Moet steeds naar zijn' invloed hijgen;

Jezus kan zijne eer niet krijgen,

Als men telkens niet gelooft.

'k Zal uw liefde niet verbloemen;

Trouwe God! vervul uw woord!

'k Zal het steeds Genade noemen,

En bij mensch en engel roemen,

Dat mijn God naar zondaars hoort.

ZALIGST GENOEGEN

I N

J E Z U S G E M E E N S C H A P ,

(NA HET GEBRUIK VAN HET HEILIGE
NACHTMAAL.)

Ja, Jezus! 'k heb genoeg.
Ik deele in al uw schatten:
Wie kan mijn' rijkdom vatten?
'k Heb meer dan 'k immer vroeg;
Ja, Jezus! 'k heb genoeg.
God heeft mij U gegeven,
Den wellust van zijn leven;
U stiet Hij in den dood;
Mij draagt Hij in zijn' schoot.
Wie komt der Godheid nader?
Zoo lief heeft mij uw Vader;
Hoe slecht ik me ook gedroeg.
Ja, Jezus! 'k heb genoeg.

Gij zijt mijn eeuwig goed.
't Geen God mij wil bedeele,
Wie zal mij dat ontstelen?
Hoe 't ongelooft ook woed';
Gij zijt mijn eeuwig goed.
Zou 'k U geene eer bewijzen?
En dankende U niet prijzen?
'k Heb nog deez' dag gesmaakt,
Hoe rijk ge uw gasten maakt.
Ja, 'k heb uw Bloed gedronken,
Mij door uw min geschonken,
'k Ben met uw vleesch gevoed;
Gij zijt mijn eeuwig goed!

Gij zijt Gods eigen Zoon.
Uw Godheid doet haar stralen
Ook in mijn' boezem dalen;
En siert mij met uw kroon.
Gij zijt Gods eigen Zoon.
'k Mag in dat Zoonschap lezen,
Ook 's Vaders kind te wezen:
Wij, Jezus! zijn toch één;
'k Heb 't al met U gemeen!
'k Mag op uw vriendschap roemen,
Ja U mijn' broeder noemen;
Dat strekt U tot geen' hoon:
Gij zijt Gods eigen zoon.

Zijt Gij mijn Bruigom niet?
Ik mogt U ondertrouwen;
Die keuze kent geen rouwen,
Die liefde geen verdriet.
Zijt gij mijn Bruigom niet?
Gij woudt mijn banden staken,
En zult mij zalig maken,
Wijl Gij mijn Jezus zijt:
Dat huwelijksgoed verblijdt!
Genade siert uw wezen,
En 'k mag er Trouw op lezen,
Daar Gij uw hand mij biedt:
Zijt Gij mijn Bruigom niet?

Mijn Herder zult Gij zijn.
Ik zal met U niet dwalen;
Gij zet mijn doolzucht palen:
Ja, goede Jezus! mijn,
Mijn Herder zult Gij zijn.
'k Zal nooit in wildernissen,
Uw zorg en liefde missen:
Daar Gij mij henen leidt,
Is 't voedsel mij bereid.
Zoo 'k val, Gij zult mij dragen,
En 't roofgediert verjagen:
Ik vrees voor geen woestijn:
Mijn Herder Zult Gij zijn.

Ik ben uw eigendom;
En, met uw bloed geteekend,
Zie ik de schuld verrekend
Van mijner zonden som.
Ik ben uw eigendom.
U nimmer te begeven,
Is 't leven van mijn leven,
Terwijl ik al mijn kracht
Van U, mijn' Koning, wacht.
Mijn God, mijn Vriend, mijn Rader!
Bid voor mij bij uw' Vader,
Tot dat ik bij U kom!
Ik ben uw eigendom.

DE BETREKKING OP CHRISTUS,

EEN PLEITGROND

OM HEILIGENDE GENADE.

Beminlijke Jezus! Meêdoogende Ontfermer!

Standvastige Leidsman! Getrouwe Beschermers!

Met droefheid aanschouw ik de laauwheid, die 't hart
Van 't hemelsche ontledigt, in 't aardsche verwart.

't Is immers geen liefde zoo weinig te denken

Aan U, die U zelven gedurig wilt schenken

Tot vrede, tot blijdschap aan 't ledig gemoed?

Ik heb U vergeten verkwistende uw goed.

Maar koos ik uw bloed om mijn schuld te bedekken,

Mijn kwijnende ziel ter genezing te strekken,

Uw God tot mijn' Vader, en U tot mijn Hoofd;

Die keus was van U, die 't volbrengen belooft.

Toen hebt Gij U immers, toen hebt Ge U verbonden,
Mijn ziel te bevrijden van 't woelen de zonden;
Maar 'k vind nog zoo weinig, mijn Heer, en mijn God!
Dat zalige leven, dat heugelijk lot.

Het denken onheilig, onheilig het spreken,
Kon nimmer een' eenigen zondaar ontsteken,
Om U en Uw dienst te verkiezen. O Neen!
'k Heb nooit zoo voorspoedig uw heilspoor betreên.

En voele ik mijn' boezem door liefde al eens branden;
Nog ligge ik gekluisterd met duizenden banden.
Waar is mijn verwachting? — mijn Jezus! mijn grond
Is 't woord, dat Gij geeft in uw vredeverbond.

Ik mag dan, ik moet dan, ik wil dan verwachten
Uw' Geest tot gelooven, tot strijden zijn krachten:
Dit eischt uwe Goedheid, dit vordert uwe eer;
Men kent aan de dienaars de magt van den Heer.

Ik ben toch uw dienaar, en Gij zijt mijn Koning;
Mijn ziel en mijn ligchaam zijn immers uw woning?
Gebied dan, mijn Vorst! dat de zonde verhuiz!
Klink ze allen, die oproer verwekken, aan 't kruis.

En heb ik uw vleesch tot een pand in den hemel;
Verhef me dan boven het aardsche gewemel!

'k Moet steeds aan U kleven, tot eindelijk mij
Uw bijzijn van zonden en smarten bevrij'!

Doch laat mij door vlugten uw' naam niet onteeren!
Ai! leer mij kloekmoedig de vijanden weren!

Gij hebt mij verlost, en Gij staat voor den troon:
Bid voor mij — uw Vader hoort altijd zijn' Zoon.

DE

GENADIGE BELOONING DER

GOEDE WERKEN.

Zegt nimmer, wereldlingen!

«Een Christen heeft geen loon.»

Zwijgt, leert uw tong bedwingen,

Ze is onzen Vorst ten hoon.

Zoudt gij, een rot van slaven,

Van uwen aartstiran

Ontvangen grooter gaven,

Dan Jezus geven kan?

Neen gij, gij wordt bedrogen

Door vreugd, die kweeling baart,

Straks is uw loon vervlogen,

Wanneer gij scheidt van de aard.

De wereld met haar blikjes
Zal, door een' zoeten schijn,
U strengelen in strikjes,
Die eeuwig ketens zijn.
En komt het uur eens dagen
Van uwen jongsten nood,
Dan zult ge weenend vragen:
Waar vlugt ik voor den dood?
Dan slaat uw vreugd aan 't kwijnen,
En niemand blijft uw vrind:
Dan zal uw goed verdwijnen,
Als rook verstuift voor wind.
Gij dient slechts een' verrader;
Verwacht van hem geen' troost
Hij is, al schijnt hij Vader,
Een moorder van zijn kroost.
Och! zaagt gij eens de schatten,
Die onze Vader heeft!
En kondet ge eens bevatten
Het loon dat Jezus geeft!
Verwondring hield uwe oogen
Verrukt om al het goed,
Dat God uit mededoogen
Ons schenkt om Jezus bloed.

Dit zoudt gij weenend smeeken:
Waar 't hart Gods liefde ziet,
Daar hoort men steenen spreken,
Verhardheid woont er niet.
Daar kan men vrolijk roemen,
Daar blaakt het hart in min.
Kiest dan, voor distels, bloemen,
Er zijn geen adders in.
Al ziet ge ons dikmaals weenen,
Een traantjen in de smart
Kan dikwerf troost verleen
Aan 't afgefolterd hart.
En wil de Heer, bewogen
Met ons betreurd gezigt,
De heete tranen droogen,
Dan juichen we in zijn licht.
Wie 't liefelijk omringen
Van Jezus min gevoelt,
Die kan zelfs schreijend zingen,
Hoe fel de vijand woelt.
En zou dan, God te vreezen,
Te leven op genâ,
Ons geen belooning wezen?
Waar bleef dan Golgotha?

Gods Zoon, vergeefs gestorven,
Had stervende aan zijn kruis
Ons 't leven niet verworven,
Verlost van 't helsch gespuis;
Zoo lang toch als de wonden
Van Jezus, voor den troon,
Bedecken onze zonden,
Zoo lang duurt ook ons loon.
Verdienen we om ons werken
Gods gunst en liefde niet,
Genade spreidt haar vlerken
Op gaven die men biedt.
Men voelt de liefde gloeijen,
Als 't vuur van ijver blaakt:
Men voelt de blijdschap groeijen,
Als 't hart tot God genaakt.
De zalige nabijheid
Van een' drieenig' God
Geeft heilighêid, geeft blijheid,
Schoon gij dat loon bespot.
Ja God wil in ons wonen,
En kroonen huis en hart,
En noemt men zulk een loonen
Geen' prijs die alles tart?

Die op hunn' weg gedenken
Aan God des levens bron,
Dien zal zich Jezus schenken
Tot rots, en schild, en zon:
Die Leidsman stiert hun pāden
In voor- en tegenspoed;
Het bitter zal niet schaden,
't Is in den nasmaak zoet.
En vordren we op de wegen
Van heiligheid en deugd,
Door Godsvrucht rijst de zegen,
Door liefde klimt de vreugd.
De godsvrucht baart geen zorgen,
Zij kleedt ons niet in 't zwart,
Zij troost ons in den morgen,
En laaft ons kwijnend hart.
Als de avond onze woning
Bedekt, dekt ons een wacht
Van Englen; onze koning
Geeft psalmen in den nacht.
Een aarden vat te dragen
Is somtijds ons een last;
Maar spoedig zijn we ontslagen;
Het einde nadert vast.

God zal na wettig strijden
Ons geven de eerekroon.
Wie zou zich niet verblijden,
Die wacht op zulk een loon?

I N V A L

O P

D E N B L O E S E M .

Als de landman bloesemknopjes aan 't geboomte aanschouwen mag,
En zijn hoop op rijpe vruchten ziet vermeêren dag aan dag;
Slaat een bui van hagelsteenens soms het welig groeiend ooft;
En hij ziet zich dus van alles in één oogenblik beroofd.
Dat ik dan niet enkel bloesem, maar ook rijpe vruchten gaf',
Weer, ô Jezus! door uw liefde, van mijn ziel den hagel af!
'k Hoor de buijen gonzend naadren: ô! verjaag ze door uw' Geest!
Zijn tot hiertoe niet mijn bloempjes door uw trouw bewaard geweest?
Laat ze dan tot rijpheid komen, waardig uwen liefdegloed;
Nimmer worden bloesems vruchten, zoo ze uw Almagt niet behoedt.

DE HEILIGE GEEST,

D E

TROOSTER DER TREURIGEN.

't Is Jezus Geest, die 's Vaders kroost
Behoedt, en stiert, en leert, en troost
In al hun tegenheden:
Hij schraagt hun schouders onder 't kruis,
Hij leidt hen naar huns Vaders huis,
Door Amana naar Eden.

Die Geest, verworven door zijn bloed,
Schenkt aan mijn afgetreurd gemoed
Weêr stof tot vrolijk zingen:
Daar Hij mij in de waarheid leidt,
Zie ik aan 't kruis de zaligheid
Gekocht voor doemelingen.

Is 't me in dit tranendal zoo bang,
Zucht vaak mijn ziel: o God hoe lang
 Zal ik in Kedar wonen?
Hij toont mij, dat deez' rampwoestijn
Een kruisschool voor mijn ziel moet zijn;
 Een school voor al Gods zonen.

Ligt mij de schuld benaauwd op 't hart,
Prangt mij de smet met bange smart,
 Vreeze ik 't gevolg der zonden;
Die Geest geleidt me op Golgotha,
Die roept in mij: Genâ! Genâ!
 Die pleit op Jezus wonden.

Verguist mijn vijand mij met smaad,
Grimt hij mij aan, zoekt hij mijn kwaad;
 Ik zie, bij 's Geestes stralen,
Dat Jezus hem in 's afgronds kuil
Gekluisterd heeft aan klauw en muil;
 Zoo kan ik adem halen.

Maar 'k heb, o Geest! 'k heb U bedroefd,
'k Zag U voorbij, k heb vaak getoefd
In nood tot U te komen:
't Is blindheid in mijn ziel geweest,
Vergeef die schuld, vertroost mijn' geest;
Dit hebt Ge op U genomen!

ZIELSZUCHT

O M

DE BEWERKING DES HEILIGEN GEESTES.

O Heilge Geest! mijn licht, mijn leven!
Hebt Ge oogen aan mijn blind verstand,
Mijn doodig hart gevoel gegeven,
Mijn ziel naar Jezus kruis gedreven;
Ai! houd, o Geest! aan mij de hand!

Mijn trotschheid durft zich veel vermeten;
Maar 'k zie, hetgeen ik zie, verkeerd:
'k Heb, 't geen ik leerde, straks vergeten,
'k Zal niets van mij, of Jezus weten,
Zoo Gij mij 't zien niet daaglijks leert.

Hoe dikwijls is mijn hart gesloten,
Als of er hel noch hemel was!
Gods vreeze bleeft er uit verstooten,
De laauwheid in de plaats gesproten,
Zoo daaglijks niet me Uw trouw genas.

En,

En, mogt ik gistren al gelooven;
Nu is mij 't voorwerp onbekend.
Nooit wordt het deksel weg geschoven;
Ik kom geen zwaarigheid te boven,
Zoo Gij uw licht en kracht niet zendt.

Hoe zal ik Jezus ooit beminnen?
Hoe val ik smeekend God te voet?
Hoe zal 'k een deugdzaam werk beginnen;
Eene enkle zondedrift verwinnen,
Zoo Gij me niet gelooven doet?

Hoe zal ik 's Vaders deugden zingen,
En hoe eene eer zijn van zijn' Zoon?
O Leidsman van ellendelingen!
Zie Jezus bloed; laat dat U dringen!
En daal in 't hart U aangeboôn!

Ai! geef, dat ik mij daaglijks kenne,
Op dat ik daaglijks mij mishag';
Nooit naar 't verleidend schijngoud renne,
Mij daaglijks aan 't geloof gewenne,
En hier het beeld van Jezus draag'!

Laat mij uw woorden steeds bekoren,
 Waarbij ik steeds uw licht behoef;
Mij nooit uw heilige inspraak smoren;
Maar altijd naar uw lessen hooren!
 Och! dat ik nimmer U bedroev'!

'k Moete in deez' geestelooze dagen
 Toch nimmer U, o goede Geest!
De schuld van ons gebrek doen dragen;
Maar, als we uw' invloed missen, klagen:
 «Ik ben er de oorzaak van geweest!»

't Is loutre gunst, zoo we iets ontvangen:
 Och! gaf ik steeds Genade de eer!
Erkende ik 't minste heilverlangen,
En leerde ik meerder af te hangen;
 'k Ontving van uwe Goedheid meer.

Ja, wil uw gunst het mindre schenken;
 Men wachte er ook meerder van!
'k Moet ruim van 's Vaders liefde denken!
Laat niets 't geloof in Jezus krenken,
 Wijl 'k zonder dat niet leven kan!

Laat nooit de zonde triumferen;

Het bloed van Jezus eischt haar' dood!

Betoon uwe Almagt! Wil mij leeren

Den vijand moedig af te keeren,

Dien 'k door 't geloof ten afgrond stoot!

Ai! Geef, daar 'k mij aan God mogt wijden,

Dat ik mijns Meesters raad hier dien'!

En, moet ik ooit voor Jezus lijden;

Laat, die 't mij boodschapt, mij verblijden;

Geen kruis mij ooit bezwijken zien!

Zoo moet mijn voorbeeld andren stichten!

Zoo worde ik op mijn reis gesterkt!

Zoo zie ik zelfs den doodschrik zwichten!

Zoo zal ik wonderen verrigten,

Als uw Genade wondren werkt.

BOETZANG

EENER

WEDERKEERENDE ZIEL.

O God! ik moet beven:
Hoe boos is mijn hart!
Hoe godloos mijn leven!
Wat ben ik verward!
't Geloof is vervlogen;
De rust uit mijn ziel;
De vreugde uit mijne oogen.
Hoe dobbert mijn kiel!

'k Werd onder het dwalen
Door slaapzucht verrast:
Ik sloeg aan het malen,
En sluimerde vast.
De Hel aan 't verspieden;
De Zonde op de been;
De Lusten aan 't zieden;
Want Jezus verdween.

Een afgrond van zonden
Verstikt nu mijn' geest.
'k Heb duizenden wonden,
Die niemand geneest:
Nu Jezus mijn klagten
Regtvaardig versmaadt:
Wat heb ik te wachten,
Als die me verlaat?

Het oordeel verduisterd;
Het harte verschroeid,
Aan 't Eigen gekluisterd,
Door driften geboeid,
Verhard in het kwade,
Met trotschheid vervuld;
Misbruik ik genade,
En terg uw geduld.

Is, hemelsche Vader!
Uw Zoon nog mijn vrind?
Is zulk een verrader,
Als ik ben, uw kind?
'k Brak trouwloos mijne eeden:
Maar, heb ik dat bloed
Ook willens vertreden,
Dat zondaars behoedt?

O Goedheid! wat hoor ik?
Gij roept me nog weêr!
Mijn God! U verloor ik!
Gij zoekt mij — ik keer.
'k Zie, Jezus! uw wonden,
Wier kracht ik versta.
'k Zet bergen van zonden
In zeên van genâ.

Zoo worde ik gewasschen!
Gods wraak, en mijn smet,
In Godlijke plassen
Gesmoord, en genet!
De schuld mij vergeven!
De vriendschap hersteld!
Van 't kwaad ik ontheven!
O Heer! ik versmelt.

Geen duivel had slimmer
Uw liefde gehoond:
Geen zondaar is immer
Zoo gunstig verschoond.
U teederst te minnen
Is vurigst mijn wensch.
Mijn trouw moet het winnen
Van engel en mensch!

DE

DROEVIGE INWONING

IN HET

V L E E S C H.

'k Moet in de rampwoestijn bouwvallig leem bewonen,
Door 't woestgestorm der Hel geschokt met stoot op stoot.
Wanneer ik 't Ongeloof zie azen op mijn brood,
Zoekt in haar voorraadschuur de Wereld mij te troonen.

En de oude Mensch, helaas! durft zich halstarrig toonen,
Hij wijkt niet, schoon verjaagd; hij blijft mijn huisgenoot:
Met List vereenigd zweert dien valschaard mij den dood,
En poogt mijn' besten vriend te bannen, of te honen.

Geef, Jezus! dat ik nooit mijn dienst dien vijand wij!
Dat zijn gezelschap mij steeds onverdraaglijk zij;
Wijl 't op mijn veege ziel daar afgronds pijlen hagelt!

Zijn bijzijn zij me een hel! Ach! dat ik biddend waak',
De zege wachtend strijde, en naar uw toekomst haak',
Klink, klink Hem aan het kruis! Hij heeft er U genageld.

O P W E K K I N G

T O T

O E T V A A R D I G H E I D ,

B I J G E L E G E N G E I D V A N D E N B E D E D A G .

O God! die Neêrland hebt gedagvaard voor uw' troon,
Uw goedheid schittert als Uw Magt in 's lands geschichten;
Mw Heiligheid en Liefde in uwe strafgerigten;
En uw Genade roept ons daaglijks tot uw' Zoon.

't Ondankbaar volk versmaadt uw gunst, vertrapt uw kroon;
Het doet zijn boosheid voor uw' vloek, noch zegen zwichten;
Zijn spotzucht wil uw Wraak tot ons verderf verplichten;
Het stelt zijne eere in 't kwaad, zijn' wellust in uw' hoon.

Mag zulk een hellerot U, vlekloos God! nog naadren?
Mag Ootmoed bij den drom der smeekers mij vergaadren;
Ik bidden voor dit land; daar 'k een der snoodsten ben?

Zoude ik, voor eigen blind, gemeene schuld belijden?
Neen, laat bij Jezus kruis mijn zonden mij doorsnijden!
Ik ween om 't Vaderland, als ik mij zelven ken.

DE

NOODZAKELIJKHEID

VAN

J E Z U S V O O R B E D E ;

BIJ DEZEELFDE GELEGENHEID.

'k Heb mijne, en Neêrlands schuld gezien,
Betreurd, en op gebogen kniën
Voor 's Heeren troon beleden.
Ik zocht voor mij, en 't Vaderland
't Gerommel van Gods ingewand
Met tranen, en gebeden.
Maar, ach!
't Geklag,
't Hartloos zuchten
Doet mij duchten:
Zou dat smeecken
't Heilig hart der Godheid breken?

Ik vond mijn heil in Gods genâ;
Ik zeide op Jezus eischen: ja.
'k Mogt Hem weêr hulde zweren!
Ik koos voor mij de dienst van God:
Dat vrij de Wereld mij bespott'!
Het zal mijn ziel niet deren.
Was maar
't Gevaar
Niet te vreezen,
Dat voor dezen
Mij mijn pligten
Deed of niet, of slecht verrigten!

Ach, Jezus! moest om mijn geweën,
Mijn wederkeeren, en gebeên
Uw Vader zich ontfermen;
Dan smoorde ik in een' helschen gloed,
En Neêrland in een' jammervloed;
Maar 'k werp ons in uwe armen:
Bid Gij
Voor mij,
Voor deez' landen,
Daar uw handen
Kerken bouwden!
God verhoort. — Wij zijn behouden!

HET

GELOOVIG WEDERKEEREN.

Mijn dorre ziel, door dorst verstikt,
Zeeg schier in onmagt neder;
Maar krijgt, door Jezus bloed verkwikt,
Haar kracht en blijdschap weder:
Nu, nu verhef ik Gods genâ;
En, had ik duizend tongen,
Er werd door mij van Golgotha
Nog niet genoeg gezongen.
Ik ben voldaan, ik heb genoeg;
Ik zie op Jezus wonden,
En dus dat Hij de straffen droeg,
Die 'k wachtte voor mijn zonden.
Dat offer stelt mij zoo gerust,
Dat ik vrijmoedig nader:
En daar mijn ziel den Schootzoon kust,
Noem ik mijn' Regter, Vader!

Hoe

Hoe speelt de blijdschap in mijn hart!

Hoe rijst het stil vertrouwen!

Geloof en hoop verjaagt de smart,

Doet me op een' rotssteen bouwen :

Hier vind ik schatten; die den tijd

En de eeuwigheid verduren;

Denk, wereldling! als ge u verblijdt

't Is vreugd van weinige uren :

'k Zit aan een bron van ware vreugd,

En, zijn mij die vermaken

Reeds zulk een wellust in mijn jeugd;

Wat zal mijn grijsheid smaken!

't Geen Jezus schonkt, zou dat vergaan?

Neen 't zal gestadig groeijen:

De beste zegen komt eerst aan,

Als wij ten einde spoeijen.

Dan, als de wereld u belacht,

En derelijk laat zuchten,

Geeft ons 't geloof de meeste kracht,

En de allerzoetste vruchten.

Ik zie op Hem als mijn' Profeet,

En Hij let op mijn gangen;

Hij kent al mijn verdriet en leed,

Maar ook mijn zielsverlangen.

Zijn priesterambt doet mij gewis
Op zijn rantsoen betrouwen;
Daar hij een vloek geworden is,
Zal God me in gunst aanschouwen.
Die heeft in dezen grooten Zoon
Een eeuwig welbehagen:
Die Zoon wil bij zijns Vaders troon
Vergeving voor mij vragen;
De Geest, op Jezus priesterbeê,
Mij met zijn licht bestralen:
Dit doen den zegen en den vreê
In mijnen boezem dalen.
Nu smart het mij, dat ik niet meer
Mijn' Heiland kan beminnen;
En telkens instorte, als ik weêr
Van nieuws op wil beginnen:
Maar 'k vlugt naar U, ô Goël! die
Veel sterker zijt dan allen;
Laat in mijn hart, dat ik U biê,
De Dagon's nedervallen!
Ik roep u voor mijn' Konihg uit,
Ik wil uw' sceptor eeren:
En, volgende uw bazuïngeluid,
Van U het strijden leeren:

Gij kondt u over mij met regt,
Dit weet mijn ziel, beklagen:
Ja, werd uw invloed mij ontzegd;
Moest ik uw gramschap dragen;
Ik boog mij diep in 't stof ter neêr,
'k Zou U regtvaardig noemen;
Ik gruw, wanneer ik denk, ô Heer!
Mijn misdrijf te verbloemen.
Maar ach! 'k heb straf genoeg geleên
Door 't missen van uw aanschijn;
Ja, ging 'k zoo nog langer heên,
't Zou ras met mij gedaan zijn.
Dan Gij reikt mij den scepter toe,
Ik val aan uwe voeten;
Mijn Jezus, nooit ontfermens moê;
Komt de eerste mij ontmoeten.
Zie daar, mijn Koning! dan een hart
Vol vijandschap, vol boosheid,
Vol traagheid, laauwheid, druk en smart,
Vol angst, vol moedeloosheid.
De droefheid kwelt mijn ziel zoo lang,
Als mij de zonden kwellen,
Verwon ik meer, 'k zou in gezang
Veel meer uw' lof vertellen.

Dies,

Dies, trouwste Jezus! zal 't gemoed

U eeren, loven, vreezen;

Gij moet het door uw offerbloed

Van zonden steeds genezen.

Is nu mijn droeve ziel getroost

Door 't zien van uw genade;

Sla mij, gelijk een Vader 't kroost,

In mededoogen gade!

Is niet uw goedheid en uw magt

Mij weêr op nieuws gebleken;

Ai geef geloof, 'k zal in uw kracht

Door alles henen breken.

Geef kracht in zwakheid, moed in strijd,

Een pad door U beveiligd,

Een leven aan uw dienst gewijd,

En blijdschap U geheiligd.

Mijn veege mond vermeldte uw eer!

Zoo zal mijn ziel ontbonden

Ten Hemel spoên, om U, mijn Heer!

Te dienen zonder zonden.

De Hemel ware een plaats van pijn,

Zoo ééne zonde dáár mogt zijn.

WIEGEZANG.

Mag ik wel uw waggelend wiegje naadren, jonggeboren spruit?
'k Mag; ik zie reeds aan uw lonkjes! dat uw fierheid niemand stuit:
Neen, de onnoozelheid baart gulheid, ziet geen' luister, kent ge en' rang;
Ja, gij reikt me zelfs uw handjes, luistrend naar mijn' kinderzang.
Welk een' schoonen dag belooft het, als de zoete minzaamheid
In den uchtend van het leven zulk een' lieven glans verspreidt!
'k Zal dan ook rondborstig wezen, wijl gij door uw voorbeeld leert,
Dat uw kindschheid het gemeenzaamst met Eenvoudigheid verkeert.
Konde ik maar den toegang vinden onbelemmerd tot uw hart
Door den dikken drang der nevels, die het kinderbrein verwacht!
Want ik moet U (neem die lofspraak, als een welkom, gunstig aan!)
Bij uws levens aanvang melden, dat gij eeuwig zult bestaan.
De eeuwigheid, al is dit wartaal voor uw kinderlijk verstand,
Houdt uw teeder levensdraadje vast gestrengeld in haar band.
Denk dan niet aanminnig wichtje! dat gij slechts geschapen zijt,
Om hier in een wieg te schommelen: neen, dat duurt een' korten tijd.
Straks verblijdt ge ons, als uw jongheid aller liefde tot zich troont.
En zich in haar spelen geestig, in haar staamlen schrander toont.
Maar uwe edels'e vermogens sluiten dan hunn' kring nog niet;
Wijl een ieder met verlangen op uw' rijper' leeftijd ziet:

Als het denkvermogen toeneemt, en 't vernuft in vlugheid bloeit:
Als de zinnen krachtigst werken en het vuur der togten gloeit:
In dien leeftijd spant de Satan tegen 't ijdel hart zijn' boog,
En, die 't hoogste staan verheven, loopen 't allereerst in 't oog.
Maar, wanneer u in die dagen 't zoetste dier vermaken streelt,
Die de wereld, als zij 't gulste is, nit haar' rijksten schat bedeeft,
Dan ook zult ge, daar uw boezem jagend naar verandering hijgt,
Wensch ik, leeren, dat gij nimmer in die vreugd voldoening krijgt:
En deze oogst is niet te maaijen, als de levenskracht verflenst,
In die onverzade grijsheid, die zich telkens anders wenscht.
Neen, maar 't onbekende voorwerp, daar het oog der ziel op staart,
Wordt of nergens, dat 's onmooglijk, of in de eeuwigheid bewaard.

Liefje! — luikt de vaak uwe oogjes? — Ai! verschoon hem, die u stoort.
Word toch wakker, als ge sluimrend van uw eeuwig aanzijn hoort.

Voor eene eeuwigheid geschapen! — kan er grooter hoogte zijn?
Bij dien luister is 't geflikker van al 't aanzien ijdele schijn.
Dat een zingend Serafijntje zijn geluk als eindloos roem'!
Wat belet me, spraakloos wichtje! dat ik u zijn zusje noem?
Ja, die reine hemelgeesten, aan de hemeltaal gewoon,
Zouden u die speedig leeren, en doen zingen éenen toon.
Nimmer zouden zij zich schamen in hun reijen u te zien;
Maar veel eer, kondt gij niet volgen, u hun vlugge wiekjes biën.
In hun altijd blij gezelschap, dat zich steeds in God verheugt,
Zou hun zangstof u doen juichen, en uw heilstaat zijn hun vreugd.

Maar

Maar gij zijt een zondig wormpjes, een verdoemlijk Adams kind,
Waar hun God, dien zij beminnen, niets, dan 't geen Hij haat, in vindt.
Daarom zweven duizend spoken om uw schokkend wiegje heen;
Duizend smarten, die het krijten slechts verwisslen met geweën.
In de pijnen reeds gezwachteld, heeft de ziekte u op haar' schoot,
En doet u haar borsten zuigen, tot ge aan slaap raakt in den dood.
Maar, gelijk u in uw luijers nu geen angstig vreezen prangt,
Zult ge, hoop ik, nimmer voelen, welk een wee den dood vervangt;
Leedjes wringen, snakkend huilen, grijsjes van de felste pijn,
Zouden, om den angst te schetsen van de hel, geen trekken zijn.

't Is niet om u bang te maken, dat ik, jonge wereldling!
U begroete als zoo rampzalig, en van zulk een naarheid zing'.
't Is niet om u God te schildren als een' wreeden dwingeland,
Die zelf kleine kinders plagende, alle liefde en deernis bant.
Neen, ô neen! Hij is de goedheid. Zijn genade gaf zijn' Zoon;
En die leed voor zulke kindren duizend smarten, duizend doën.
Ja, zijn kruisbloed wischt de vlekken uit uw zieltje ruim zoo wel,
Als het allerzuiverst water 't oppervlakkig vuil van 't vel.
God heeft bij uw' doop verzegeld, dat ge heilbron vinden zult
In den geest en 't bloed van Jezus tegen Adams smet en schuld.
Jezus zet den hemel open, die Gods gramschap voor u sloot,
En Hij noodigt u zoo vriendlijk van de hel in Abrams schoot.
Schrei niet! spaar uw wiegetraantjes, tot dat uw geloof eens schreit
Liefdetranen van verwondring, van berouw, van dankbaarheid.

'k Wensch u zoo gelukkig , dat ge Jezus voor de wereld kiest ,
En zijn' rijkdom voor haar speelgoed , dat bij 't graf zijn' glimp verliest ,
O! de wereld geeft u wellust , die de lachjes pijnlijk maakt ;
En de zonde rijkt u appels , daar de dood venijn op braakt .
Maar mijn Jezus geeft u schatten , die eene arme wereld derft ,
Blijdschap , die zij nimmer kende ; 't eeuwig leven , als ge sterft .
Jezus roept u tot zijn volheid , 't is zijns vaders hoog gebod ,
Dat ge naar die stem zult luistren — Geef gehoor dan aan uw' God!
Zoudt ge u voegen bij de wereld , die met opene armen staat? . . .
Sterf dan liever in dat wiegje , eer ge Jezus zoo versmaadt .
Maar , zoo gij naar de artsenijen , die Hij in zijn hand heeft , grijpt ,
Alles zal dan heilzaam wezen , of het kittelt of het nijpt .
En al loopt uw levenspaadje hier wat hobbelig of krom ,
God geleid u als uw Vader , Jezus als uw bruidegom .
Serafijnen , die u schuwden , vliegen op Gods wenk u bij ;
En , om vaardig u te dienen , zweven ze u gestaâg op zij :
Volg hen juichend ! schoon uw juichen doffer klinkt op 't aardsche rond
Dan het hunne : scheller wordt het in den jongsten morgenstond .

TWEESPRAAK

TUSSCHEN

I M M A N U Ë L,

EN

EENE AFGEDWAALDE ZIEL.

IMMANUEL.

Verdwaalde ziel, waar heen....? ontvlugt uw' Goël niet!

DE ZIEL.

't Is mijn bevlekt gemoed, dat voor uw glansen vliedt.

IMMANUEL.

Hoe! staat dan heil of troost door vlugten u te wachten?

DE ZIEL.

Neen, 'k vrees, Gij hebt het oor gesloten voor mijn klagten.

I.

G

IM-

IMMANUEL.

Wie las ooit gramschap op mijn minzaam aangezicht?

DE ZIEL.

Woont niet Gods Heiligheid in 't ongenaakbaar licht!

IMMANUEL.

Heb ik dien toegang dan mijn' vrienden niet gegeven?

DE ZIEL.

Maar ach! mijn naam is uit uw vriendenrol gewreven!

IMMANUEL.

Is niet ons trouwverbond gevestigd in mijn bloed?

DE ZIEL.

Maar, zoo de vuile ziel onkuische vlammen voedt?

IMMANUEL.

Wat vonken zijn het, die niet zwichten voor mijn stralen?

DE ZIEL.

Wien zag men ooit zoo ver, zoo stout, van Jezus dwalen?

IMMANUEL.

Reeds voor uw aanzijn was uw zwerfzucht mij bekend.

DE ZIEL.

En des stond nooit mijn naam in 't eeuwig testament.

IMMANUEL.

Gij dringt dan met uw oog in Gods geheimenissen?

DE ZIEL.

Het vonnis van uw Woord zal dus mijn' staat beslissen.

IMMANUEL.

Mijn Woord tuigt mijne trouw en liefde op ieder blad.

DE ZIEL.

Maar wraak voor hem, die trouw, en liefde, en woord vertrad.

IMMANUEL.

Ben ik dan u gelijk, heb ik mijn trouw verbroken?

DE ZIEL.

Ik brak die eerst, door aan mijn eigen net te rooken.

IMMANUEL.

Maar hangt dan uw geluk van uw getrouwheid af?

DE ZIEL.

't Was om getrouw te zijn, dat ik mijn woord u gaf.

IMMANUEL.

Betaalde ik aan mijn kruis den prijs niet voor uw zonden?

DE ZIEL.

Maar wee hem, die dat kruis, dien losprijs heeft geschonden!

IMMANUEL.

Is dan mijn rijkdom voor uwe armoê niet genoeg?

DE ZIEL.

Ja, zoo mijn doolziek hart niet naar de wereld vroeg.

IMMANUEL.

Die blindheid zal mijn Geest en Woord in u genezen.

DE ZIEL.

Maar vreest hij billijk niet, die willens blind wil wezen?

IMMANUEL.

Mijn Geest buigt ook uw' wil, Hij leeft in u door mij.

DE ZIEL.

En drukt mij dan het juk van zondenheerschappij?

IMMANUEL.

Hij wil uw trooster zijn, u hoeden voor bezwijken.

DE ZIEL.

Ik heb den Geest bedroefd, en zag Hem van mij wijken.

IMMANUEL.

Hij is uw vijand niet, geloof mij op mijn woord.

DE ZIEL.

Maar wijkt hij dan van een', die Jezus toebehoort?

IMMANUEL.

Die Goedheid doet haar licht een oogenblik verdwijnen.

DE ZIEL.

Die gloed zal, vrees ik, in mijn' boezem nooit weêr schijnen.

IMMANUEL.

Sta stil, verdwaalde ziel! pleit niet voor 't ongelooft.

DE ZIEL.

Die zonde maakt mijn oor voor al uw roepen doof.

IMMANUEL.

Die zonde viel aan 't kruis mij 't bitterst om te dragen.

DE ZIEL.

'k Zal dan in de eeuwigheid die schuld het meest beklagen.

IMMANUEL.

Die schuld is ook voldaan; Ai keer ootmoedig weêr!

DE ZIEL.

Och, dat uw Hemelgeest mij 't wederkeeren leer'!

IMMANUEL.

Ik zie uw tranen, en mijn Vader hoort uw smeeken,

DE ZIEL.

Laat uw Genade dan mijn steenen hart verbreken!

IMMANUEL.

Zit neder bij mijn kruis, ga in Gethzemané.

DE ZIEL.

Maar heb ik niet verbeurd, dat ik dien grond betreê?

IMMANUEL.

Mijn Vader heeft om mij dat regt aan u geschonken.

DE ZIEL.

Boeidaar mijn' ouden mensch; die worde aan 't kruis geklonken!

IMMANUEL.

Met mijnen laatsten stond gaf hij den laatsten snik.

DE ZIEL.

Maar waarom leeft en woelt hij tot dit oogenblik?

IMMANUEL.

Dat keurt mijn wijsheid best, dat leert u biddend waken.

DE ZIEL.

Maar ook het snerpen zuur der wrange zonden smaken.

IMMANUEL.

Ik dronk dien kelk geheel, daar gij één' droppel proeft,

DE ZIEL.

Was uwe bange ziel ook om mijn schuld bedroefd?

IMMANUEL.

Ja, 't woord, *Het is volbragt!* is ook voor u gesproken.

DE ZIEL.

Och! werd mijn koude ziel dan door uw' gloed ontstoken!

IMMANUEL.

Ik zie mijn liefdezon die in uw' boezem schijnt.

DE ZIEL.

Maar zoo dit koestrend licht eens uit mijn hart verdwijnt?

IMMANUEL.

De zon wordt door een wolk bedekt, niet weggenomen.

DE ZIEL.

En met die wolken zie ik vaak het onweêr komen!

IMMANUEL.

Geen onweêr zoo verwoed, of 't luistert naar mijn stem.

DE ZIEL.

Maar dwaal ik eens van 't spoor naar 't nieuw Jeruzalem!

IMMANUEL.

Ik ben uw Herder, en mijn Vader is uw Hoeder.

DE ZIEL.

Mijn ziel valt voor u neêr, mijn Schepper, en mijn Broeder!

IMMANUEL.

Verlaat u op mijn trouw, ik sta voor de uitkomst in.

DE ZIEL.

O zielverkwikkend woord...! ô gloed van Hemelmin!

IMMANUEL.

Vrees niet, als u mijn hand wil door valleijen leiden.

DE ZIEL.

Zoude immer nood of dood mij van uw liefde scheiden?

IMMANUEL.

Mijn oog wijst u het spoor, ik vat uw regterhand:

DE ZIEL.

Ik volg mijn' Redder, 'k volg naar 't Hemelsch Vaderland.

D E

SCHOOL VAN JEZUS.

Eigen krachten

Te verachten

Wordt in Jezus school geleerd;

Lust en zinnen

Te overwinnen

Past een ziel, die dáár verkeert.

Zich om schatten

Af te matten

Wordt van Jezus afgekeurd:

't Zondig haken

Naar vermaken

Wordt in deze school betreurd.

Om

Om zijn vlekken
Te bedekken,
Leert men vliên naar Jezus bloed.
Voor zijn kwalen
Leert men halen
Balsem, die genezen doet.

Christenpligten
Te verrigten
Omdat Jezus die gebiedt;
't Al te haten,
En te laten,
Wat zijn oog ongaarne ziet;

Naauw te letten
Op de wetten,
Die Hij aan zijn posten sloeg;
Alle dagen
't Kruis te dragen,
Achter Hem, die 't zwaarste droeg;

Door gelooven
't Hart naar boven
Te verheffen uit het stof;
En door hopen
Blij te loopen
't Enge pad naar 't hemelhof;

Hem in 't streven
Aan te kleven
Zoo in vreugde als droefenis;
Wordt bevolen
In de scholen
Waar in Jezus Leeraar is.

HET IS VOLBRAGT.

Genadig God! in de eeuwigheid,
Eer 't menschdom was geboren,
Heeft reeds uw Zoon als borg gepleit:
En, eer het ging verloren,
 Waart Gij voldaan;
Gij naamt zijn' borgtogt aan,
En liet ons vrede hooren.

Het is volbragt! Gij wacht niets meer;
Uw naam is opgeluisterd:
In Jezus blinkt uw glorie weêr,
Door mij zoo snood verduisterd.
 Nu zwijgt de wet;
De zonde is pal gezet;
De Heldraak is gekluisterd!

Het is volbragt, waarin uw Wraak
Uw Heiligheid moest toonen:
Dat vrij Genade zondaars slaak'!
Het zal uw Regt niet honen.
Het is volbragt,
Waarmede uw Wijsheid, Magt,
En Waarheid was te kroonen.

Het is volbragt, al wat ten zoen
De Middlaar moest betalen:
Wat kon ooit aarde of hemel doen,
Dat bij dit werk zou halen?
De Schepper leed
Voor 't geen de mensch misdeed;
Zou die voldoening falen?

Gij zijt voldaan; Gij roept me toe,
En laat me, ô diepte! smeeken,
Dat ik geen verdre pging doe,
Om 't Vaderhart te breken;
Gij zweert, geen kwaad,
Zoo 'k mij verzoenen laat,
Aan mij te zullen wreken.

Gij zijt voldaan: 'k val in uw' schoot.

Heb ik U stout beleedigd;

Uws Schootzoons leven en zijn dood

Heeft U geheel bevredigd.

Ja, Amen! 't zij,

Gelijk Gij 't wilt, voor mij!

'k Zij door uw' Zoon verdedigd!

Het is volbragt! ik ben voldaan.

Ik, schuldig en verdorven,

Mag in des Vaders vriendschap staan:

Mij is zijn geest verworven.

De Godmensch heeft

Voor mij op aard geleefd,

En is voor mij gestorven.

Volbragt is al de zaligheid;

Ik moet ze maar ontvangen.

Gods trouw volbrengt, daar Jezus pleit,

Zijn' eisch, mijn zielsverlangen.

Ik bidde U, leer

Mij dies in alles, Heer!

Van Jezus af te hangen.

Het is volbragt! de Vader zal
Zijn' Zoon met eere omringen.
Het is volbragt! Juich tranendal!
Geloofst nu; doemelingen!
De Hemel wacht,
Om eeuwig, *'t is volbragt!*
Met Jezus Bruid te zingen.

J E Z U S R O E P S T E M

TOT EENE

A F G E D W A A L D E Z I E L.

Ondankbre Ziel! sta stil! wat heb ik u misdaan?
In welken modderpoel deed mijn geleide u zinken,
Dat gij, steeds deinzend, van mijn zij zijt afgegaan?
Wat bittren beker moest ge op mijnen kruisweg drinken?
Valt u mijn juk te hard; is u mijn last te zwaar?
Konde u in Mij, mijn Geest, of Vader iets mishagen?
Ziet ge onregt in mijn doen? of, vreest gij voor gevaar,
Zoo ge aan mijn liefde en trouw uw zaligheid bleeft wagen?
Wat, wat misdeed ik u? Getuig nu tegen mij!
Laat al het schepsel, dat mijne Almagt vormde, hooren;
Mijn Vader vonniss', wie er schuld heeft, ik, of gij!
Zijne uitspraak, hun geroep moete u de ziel doorboren!
Hebt ge in mijn oog voorheên die schoonheid niet gezien,
Die u bekoorde, meer dan 's werelds tooverlonken?
Hoe dikwijls boog mijn schoon uwe ongebogen kniën!
Hoe dikwijls hebt ge uw hart en liefde mij geschonken!

Dit

Dit streelde meest uw oog, wanneer 't uw doemschuld zag.
Dat ge ook genade van mijn lippen mogt zien vloeijen :

Dit trok uw jeugdig hart, en smoorde uw bang geklag ;
Dit boeide u aan mijn dienst, en deed uw liefde gloeijen.

Is nu mijn schoon vergaan ? vervloog het met den tijd ?
Ziet ge op mijn aanschijn dan niet meer 't genadeteeken ?

Of, heeft uw sluimrend oog aan slaapzucht zich gewijd,
Of, aan den ijdlén glimp der wereld blind gekeken ?

Was niet mijn liefde alleen het voorwerp van uw' lust ?
De rots voor uw geloof; de schuilplaats, daar ge in vlugtтет;

De stoffe van uw' roem; het steunsel van uw rust;
Uw troostbron als ge in druk, of onder zonden zuchtтет.

Wat was de eenvoudigheid beminlijk in uw oog,
Toen ze ijvrig bidden, en vrijmoedig zijn, u leerde;

Toen, ieder oogenblik, uw hart ten hemel vloog,
En steeds gemeenzaam, als mijn vriend, met mij verkeerde.

't Zij ge in uw bidvertrek, op weg, bij andren waart;
't Zij 's werelds vleizucht u, of 's vijands list deed vreezen,

't Zij ge u in onmagt, of met schulden vondt bezwaard,
Mijn bijzijn zocht ge alleen; ik moest uw wond genezen.

Geen zonde zaagt gij, of gij wierpt u in mijn bloed:
De grootste misdaad heeft u sterkst daar heên geprikkeld,

Eer ge, als een vuile worm, die steeds in modder wroet,
Door uitstel u in 't kwaad hadt dieper ingewikkeld.

Wat

Wat drukte u, dat gij niet ontboezemde in mijn' schoot?
Wat deedt gij zonder eerst mijn' wil en raad te vragen?

In blindheid was ik licht; 'k was Redder in den nood:
En, hebt ge reden u dier vriendschap te beklagen?

Wáár faalde toch mijn trouw? waar brak ik ooit mijn woord?
Wáár liet ik u van hulp; wáár van mijn bloed versteken?

Of wordt uw zwakheid nu door eigen kracht geschoord,
En zuivert ge u van schuld in eigen tranenbeken?

Herdenk, verdwaalde ziel! hoe dikwijls ge in mijn smart
De snoode gruwlijkheid der zonde mogt beschouwen:

Zoo dikwijls wet en vloek den schrik joeg in uw hart,
Deed u mijn bloedig kruis op Gods genâ betrouwen:

Daar zaagt ge God voldaan; en 't al voor u volbragt;
De wet verstomd, den dood geboeid, de hel gesloten,

Den Geest verworven, en Gods gunst. u toegedacht;
Den hemel u bereid, mij in de hel gestooten.

Dáár smartte u 't zondenkwaad; dáár heeft geloof geschreid;
Dáár zaagt ge in mijnen angst de straf, die u moest treffen;

Dáár hadt ge aan mij genoeg; dáár wou de dankbaarheid,
Zoo veel ze weenend kon, mijn liefde alleen verheffen.

Al wat mij griefde, hebt gij d'oorlog dáár verklaard,
En in mijn heilig bloed mijn' Vader trouw gezworen;

Zoo hebt gij uit de gal, die 'k smaakte, zoet vergaârd,
En nergens werd u rust dan uit mijn' angst geboren.

Al wat het schepsel u tot ligchaamsvoedsel gaf,
Ik boven duizend ter verkwikking u hedeelde,
Waardeerdet ge als een vrucht gesproten uit mijn graf;
Een vrucht, die heete dorst of bloedig zweet u teelde.

Hoe dikwijls hebt ge op mij, als uwen borg, geroemd,
Mij als uw' Voorspraak en Beschermmer aangebeden;
Mijn' God uw' Vader, en mijn' Geest uw' Vriend genoemd;
U zelf mijn' eigendom, en mij uw' schat beleden?

Werd niet het ongeloof, dat twijfelde aan mijn woord,
De laauwheid in de liefde, als 't ergste kwaad geteekend?

Waarin werd niet mijn naam gespeld, mijn lof gehoord?
Welk uurtje zonder mij werd niet verspild gerekend?

Maar ach! die teederheid is, toen mijn liefdezon
U met haar koesterlicht het krachtigst heeft beschenen,
Toen ik de dudaïns van u verwachten kon,
Door onbedachtzaamheid als de uchtenddauw verdwener.

Hoe heeft uw dankbaarheid beantwoord aan mijn min?
Kom, doe mij rekenschap van al de ontvangen gaven,

Die mijn genade u schonk, waar blijkt haar aanwas in?
Of hebt ge, o trage ziel! ook mijn talent begraven?

Of was mijn hart en hand gesloten voor uw' nood,
En liet ik nimmer u mijn' troost, mijn liefde smaken?

Ja 'k zocht u telkens op, als gij mijn oog ontvloodt,
Om door mijn liefdestem u 't vlugten te doen staken.

Bedenk u, hebt ge u ooit verbijsterd of verdwaald,
In twijfelmoedigheên of druk verward, gevonden,

Waaruit u deze hand niet heeft terug gehaald?
Of liet ik immermeer u sterven aan uw wonden?

Wáár is uw liefde? spreek! wáár is uw dankbaarheid?
Ontkent gij mijne gunst, of hebt gij die vergeten?

Ik heb om u geweend; maar 'k zie niet, dat ge schreit,
Al wordt uwe ontrouw door mijn goedheid u verweten.

Is, laauwe ziel! mijn kruis niet meer u aangenaam?
Of, schrikt ge om dáár het zéér van uwe wond te voelen?

Ontvlugt gij 't vriendlijke oog, waarmeê 'k u dáár beschaam?
Of, smart het u te zien het kruisen uwer boelen?

Is, 't geen ik dáár verwierf, niet waardig, dat gij 't zoekt?
Is, 't geen mijn bange ziel dáár duizend doôn deed sterven,

Toen mij mijn God verliet, niet waardig, dat gij 't vloekt?
Of, wilt gij eeuwig ook zijn zalig bijzijn derven?

'k Heb in uw vroege jeugd u minzaam opgezocht,
En deed in mijnen dood u Gods gemeenschap smaken;

Maar hijgt ge telkens wel naar 't heil, zoo duur gekocht;
Of schijnd uw laauwheid soms het zoeken schier te staken?

Kan vorige genâ (gij weet wel beter: neen!
Neen! zegt uw eigen hart) u rust of krachten geven?

Waarom dan wilt ge niet door 't heilgeloof alleen
Met mij vereenigd en in Gods nabijheid leven?

Gij zoekt, hoe heimlijk ook, vrijmoedigheid en kracht,
Helaas! te dikwijls uit gestalten af te leiden;

Maar 't is de arglistigheid der booze hellemagt,
Om van mijn volle bron uw ledig hart te scheiden.

Verstoot mijn volheid niet! gebruik ze in elk geval!
't Geen gistren in u was, komt morgen niet te stade;

Of vindt ge in mij niet meer uw' schat, uw zalig Al?
En walgt dat leven u, afhankelijk van Genade?

Waar is dat treuren om het dagelijksch gebrek;
Dat regt verfoeijen van de ligtst verbloemde zonden;

Dat wasschen in mijn bloed van de allerminste vlek?
En, o! dat leert ge nooit, dan starende op mijn wonden.

Zijt ge in den pligt getrouw, en strijdt gij tegen 't kwaad,
Gelijk een leereling, die aan mijn posten waakte;

Gelijk een krijgsknecht, die zijn' Veldheer niet verraadte;
Gelijk een' zondaar voegt, die ooit mijn liefde smaakte?

Is uw gedrag voor mij op aarde schande of eer?
Kon ooit tot mijne dienst uw voorbeeld andren wekken?

Wie ziet in u den glans van mijn genadeleer?
Wie leest op uw gelaat van 't Godlijk beeld de trekken?

Is dat, ontrouwe ziel! . . . Maar 'k stake mijn verwijt:
'k Heb u vrijwillig lief: ik voel 't; ik min u teeder.

't Verdriet mij, dat ge, o smart! van mij geweken zijt:
En daarom spoed u! keer, ik wacht u, keer toch weder!

Keer tot uw' Goël weêr! versmâ mijn smeekstem niet;
Gij hebt van mij geen wraak, geen bits verwijt te vreezen;

Ai! open slechts uw hart, nu gij mij naadren ziet;
Ik zal uw heil, uw troost, op nieuws uw blijdschap wezen.

Leef in mijn leven dan: en sterf in mijnen dood!
Geef u geheel aan mij; 'k heb mij aan u gegeven!

Verlaat, o goede Geest: mijn Vader! ai verstoot
Geen ziel die 'k wederbreng! ik gaf voor haar mijn leven.

EENZAME WANDELING,

VELDZANG.

Somber boschje, stille lommer, groene dreven, lagchend veld!
Die, schoon sprakeloos, de grootheid des gedachten Scheppers meldt:
'k Mag hier thans in 't eenzaam wandlen; ô! dat ik mijn' Maker zag!
Dat zijne almagt, dat zijne liefde, met zijn eer me aan 't harte lag!
Zoude ik nog ondankbaar wezen, daar zijne goedheid mij bestraalt;
En, gelijk die zonneglansen, op mijn' kouden boezem daalt.
Dorre takjes aan de boomen schetsen wel mijn' dorren stand,
Doen mij telkens angstig vreezen, dat het snoeimes, door de hand
Van den tuinheer opgenomen, mij zal rukken van den stam,
En met afgesnoeide loten zal verwijzen tot de vlam.
Maar ik hoop op zijne goedheid; Hij kan door den zonneschijn,
Wind, en regen der genade, mij een vruchtbre plant doen zijn.
Wijk dan! wijk dan! angstig woelen, 'k zal toch in mij zelven niet,
Dan, al wat mij prangt, bemerken: daar een bronwel van verdriet
In mijn' boezem schuilt en borrelt, zoekt mijn ziel alleen haar vreugd
Door me in Jezus te verliezen, Hem te dienen in mijn jeugd.
'k Zet nu mijne voeten voorwaarts op dit lommerrijke pad,
O! hoe spreken hier de boomen; ieder kruidje, ieder blad
Roept mij toe met blijde galmen: looft den Heer, want God is goed!
Allen zijn wij hier getuigen van uws Goëls' liefdegloed.

Spreek!

Spreek! ja spreek vrij, schommelend loover! 'k leen vrijwillig u mijn oor;
Zingt mij, lieve nachtegaaltjes! met uwe orgelkeeltjes voor!
'k Zie, ik hoor hier niets dan wondren, 't zweemt hier naar het Paradijs:
't Is of 't al hier zaam moet spannen tot des grooten Makers prijs.
Maar wat wil die schorre krekel...? wat die kikker...? dat geluid
Jaagt bijkans al 't zoet genoeg uit mijn hart en zinnen uit.
Zwijgt...; gij stoort die zoete bekjes, die hun stemmetjes zoo zacht
Zamen mengen; 'k had uw krijten hier vooral nu niet verwacht.
Waarom stoort gij mijn verrukking? maar helaas! ô dwaas bestaan!
Zie ik hier een' boozen wrevel voor een regt bestraffen aan?
Zijn die dieren dan geen schepsels daar ge uws Makers magt in cert;
Heeft zijn wijsheid dan die toonen aan die kelen niet geleerd?
Wraakt gij God dan in zijn werken; staak dit morren, 't is gewis,
Dat zoo een deldriftig woelen, enkel trotschheid in u is.
Even als die nachtegaleu zingen zij huns Scheppers lof;
Blijkt toch niet de magt der Godheid ook in wormen van het stof
Even zeer, als in deze eiken? wel mijn ziel, wat ge immer ziet,
Wees zoo spoedig in het morren, haastig in 't bedillen niet.
Dat uw aandacht hooger stijge, daar dit voorval u belet,
Dat gij verder, op dit paadjen, ongestoord uw voeten zet.
In de wereld lacht ons dikwijls, al wat leeft, volvrolijk toe;
't Paadje schijnt volmaakt te loopen: maar hoe is ons 't hart te moê,
Als er eens een schorre krekel onze vreugd en voorspoed stoort,
En de vrolijke gezangen in 't gehuil van jammren smooft?

't Is toch altijd vol van lagen, schoon 't voor 't oog al veilig schijnt;
En wij zien niet, dan te spade, dat de blijdschap ras verdwijnt.
Dan, het morren kan niet baten, wrevel schept geen zoet uit zuur;
Want door grimmend tegenstreven groeit de droefheid uur op uur.
Laat dan nimmer 't hart, gefolterd door eene overmaat van druk,
In een ongeloovig klagen, bronnen zoeken van geluk!
Neen, in Gods bestuur te rusten; zóó te willen als Hij wil,
Maakt de ziel bevrijd van kommer, vrolijk, vergenoegd, en stil.
Jezus op zijn' weg te kennen, en te volgen, waar Hij gaat,
Is in 't ondermaansche leven, de allerheugelijkste staat.
Is het alles juist geen blijdschap, zijne Goedheid kent ons hart,
Geeft ons kracht om 't kruis te dragen, en zijn Liefde ziet de smart,
Die ons treft, met mededoogen; Hij geneest die op zijn' tijd,
Maakt de diepst verslagen zielen soms het spoedigst weér verblijd.
Leert dan, vromen! leert gestadig door geloove op uwen Heer
Stil te wachten; Hij, uw Goël, heeft u lief; wat wilt ge meêr?

Nu, nu mag ik verder spoeden, 'k voel mijne aandacht opgewekt
Door een nest van duizend rupsen, dat den hovenier verstrekt
Tot een voorwerp van zijn klagen, van zijn zoeken, van zijn' haat,
En die, kan hij ze verderven, geene er van in 't leven laat.
't Zijn de roovers van de wouden; 't allergroenste blad en ooft
Wordt door hen, als door een leger, van de boomen weggeroofd.
Billijk hebt gij u te vreezen, zoo gij door hem wordt bespied;
Uwe onnoozelheid, uw jongheid hoedt u voor zijn woede niet.

Dan, ik zie in deze rupsen een taafreel van mijn gemoed,
Dat in zich wel duizend nesten, en millioenen rupsen voedt.
Ach mijn hart! gij zijt de moeder, die zoo menig ondiert teelt:
Zie met schaamte hier u zelven, schoon dit schouwspel u verveelt.
Ach! die wormen voortgekropen knagen blad en bloesem af,
En vernielen in den zomer 't hoopje, dat de lente gaf.
Dus, dus kruipen ook de wormen uit mijn hart als uit hun nest;
Wriemlen in mijn jonge leden, 't frischste groen behaagt hun 't best.
Denk ik somtijds, aan dit takje zie ik dat een bloempje bloeit;
't Schielijkst wordt het afgegeten, als het vruchtje 't weligst groeit.
Hier ontspringt mijn oog in tranen, en mijn boezem is bevreesd:
'k Ben in 't storen van die roovers nooit genoeg getrouw geweest.
Dit is de oorzaak, dat ik nimmer groote en rijpe vruchten droeg,
Maar van schaamte moest verstommen, als mijn Jezus er naar vroeg.
Leer mij, Jezus! vlijtig zoeken naar 't gewormte, dat me knaagt!
Leer me 't edelmoedig dooden, 't zij mijn lust, daar 't U behaagt!
Dan zal ik een wonder wezen van uw liefde, van uw kracht;
Geef mij dan en moed, en sterkte, die ik beiden van uw wacht.

Maar wat ruischt daar in mijne ooren; 't is een beek, een waterval,
Die mijn' heeten dorst zal lesschen; en mij leerzaam wezen zal.
Vloeit vrij, vloeit vrij zilvren golfjes, 'k zie uw kristallijnen vocht;
Gij zijt welkom in het wandlen, wijl ik lang een stroompje zocht.
'k Zet mij hier in 't gras ter neder, daar ik, in bespiegeling
Opgeleid tot hooger dingen, van mijns Jezus volheid zing.

Hij, een bron van levend water, laaft mijne afgematte ziel,
Die, ontzet van die verkwikking, ras in onmagt nederviel;
Gij vloeit altoos uit uw bronnen, 't vlieten wordt ge nimmer moê;
En uw water drenkt de velden: maar, ô kabblend beekje! hoe,
Hoe gij stroomen moogt, uw volheid haalt bij Jezus volheid niet,
Die door 't vlieten niet verminderd, maar hoe langs hoe sterker schiet.
Dit is 't water, dat voor eeuwig mij door God geschonken is;
'k Vind in Hem een' schat van gaven, voor gebreken, voor gemis:
Moet ik eens van dorst versmachten; ach! dan is 't mijn eigen schuld,
Mag 't geloof maar in mij leven, 'k zie mijn nooden straks vervuld.
Maar ik moet niet enkel aanzien, neen, ook smaken van dit nat:
Zou ik henen gaan, aleer ik van dit vocht gedronken had;
'k Was onwaardig, dat dit beekjën op mijn pad mij had ontmoet:
Kom dan...., dit verkwikt me...., nog eens...., ô wat is dit water zoet!
Nu, nu is mijn dorst geweken; ja; zoo laaft mijn Jezus mij,
Als ik hem niet slechts aanschouwe, maar ook onbekommerd vrij
Van zijn water mag gebruiken, tot verkoeling van mijn' dorst,
En tot zuivring van mijn leden, die gedurig zijn bemorst.
Ben ik moê van loopen, strijden, hoe versterkt mij dan dat vocht!
Ja, het maakt, dat mij mijn vijand dus ver nimmer overmocht.
Ja, 't geneest ook wonden, striemen, hoe gevaarlijk, hoe vervuild;
En de rots, daar 't uit komt vlieten, stelt hem veilig, die er schuilt.
Dan, het zal niet enkel springen in dit strijdperk: neen; die bron
Springt tot in het eeuwig leven, daar ze in de eeuwigheid begon.

Vloei dan, vloei dan, schurend beekje! hoe gij 't ligchaam ook verkwikt,
'k Werd voor eeuwig, zonder Jezus, door den dorst der ziel verstikt:
Dies voor mij altoos uw water minder in waardij zal zijn;
Gij verfrischt alleen het ligchaam, dit geneest de sielepijn.

Maar mijn oog moet verder weiden door dit lagchend lentegroen;
Hoe volvrolijk speelt het leven in dit jengdige plantsoen,
Dit is mij een schets van zulken, die in Jezus hof geplant,
En bevochtigd, als de wilgen groeijen aan den waterkant.
Daar die nieuwgezette lóten zijn geteeld uit Godlijk zaad,
Hoe hun wortels dieper schieten, hoe hun loof ook frisscher staat:
Ik, die even door genade ben geplant in Jezus hof,
Groei het allertraagst van allen, daarom heb ik schamens stof;
Wat is de oorzaak van mijn kwijnen? — 'k heb de reden reeds gemeld,
Wijl 'k de groei van 't loof in 't schieten van de wortels heb gesteld.
Dan dit faalt me, 'k werd in Jezus niet genoeg geworteld, en
Is het dan wel wonder; dat ik dor in bloem en bladen ben?
En zoo zal het altoos wezen, ik zal altoos kwijnend staan,
Zoo mijn wortels door 't geloove niet in Jezus dieper gaan....
Maar ik zie ook rijzige eiken; welk een fiere deftigheid
Ligt onopgesmukt op wortel, stam, en kruin, alom verspreid:
De eerbied treft me; 't is geen wonder, dat weleer het Heidendom,
Onze Vaders, eikenbosschen kozen voor hun tempels, om
Hunne Godheên in te dienen; daar de hoogheid, daar de magt
Schittert in die trotsche kruinen... arme wereld! is uw pracht,

Hoe door kunst ook opgeluisterd, iets bij 't geen natuur ons geeft?
 'k Tart u me een paleis te toonen, dat zoo trotsch een' gevel heeft.
 Maar daar ik mijn oog laat grazen op zoo schoon een kunsttaafreel,
 Staart mijn ziel op Gods beloften, die zoo zeker zijn, als veel;
 Sla ik 't Bijbelblad eens open, 't is zijn Goedheid, die mij toont,
 Dat in 's Vaders welbehagen, Jezus, alle volheid woont.
 Ja die Jezus schept genoeg teedre kruidjes mild te voën,
 En voor storm en hagelbuijen, die hen dreigen, te behoën.
 Hij zendt rijken dauw en regen, die hen sappen trekken doet,
 En, terwijl ze welig groeijen, schetsen zij zijn' liefdegloed.
 Dan deze eiken doen me ook peinzen op dat woord ons toegezeid,
 Dat zijne Almagt ons zal maken eiken der gerechtigheid.
 Bron van goedheid! 't is mijn voorregt, U te manen op uw trouw;
 Geef mij! dat ik uw beloften, Amen, in uw' Zoon aanschouw'!

Maar, wat zijn er duizend wondren aan mijne aandacht niet ontvlugt;
 Achteloosheid sluit ons de oogen, en berooft ons van de vrucht,
 Die oplettendheid moest garen uit de werken van dien God,
 Van wiens wil en wenken afhangt, en ons leven, en ons lot.
 'k Zit hier eenzaam, maar mijne oogen zien een wereld van gediert,
 Dat in dit bestek, hoe klein ook, om mij loopt, of kruipt, of giert.
 Beestjes, klein en onaanzienlijk, maar veel schooner uitgedost,
 Dan de prachtigste der Vorsten, zijn hier bezig, om hun' kost
 Zelf te zoeken, daar hun ijver in het werken aan mij toont,
 Hoe de nijverheid in 't zoeken steeds met vinden wordt beloond.

Maar 't verbijsterd oog moet scheemren, daar mij die verscheidenheid
Dezer ongeziene wereld zulk een' glans van majesteit
Doet bemerken, en mijn aanzigt diep van schaamte blozen doet,
Daar de grootheid van dien Schepper in mijn blind en traag gemoed
Vaak zoo weinig diepe trekken van ontzag en eerbied drukt.
Ach! dat eens die snoode laauwheid uit mijn' boezem werd gerukt!
'k Hoor u snorren, brommend vliegje, strijk uw zeiltjes; zet u neer!
Toon mij in uw kunstig lijfje de eedle grootheid van uw' Heer;
Schoon uwe oogjes, vlerkjes, pootjes, voor het oog verbazend klein
Mogen schijnen, zweeft ge snellijk door die ruime velden heen.
Welke een rapheid in uw leden! wat is 't, dat uw oog niet ziet?
O de vlugheid van mijn ligchaam haalt bij uwe snelheid niet.
Was ik in het tijdig vlieden voor mijn' vijand maar zoo vlug!
Zag mijn oog niet slechts van voren, maar, als 't uwe, ook van den rug,
'k Werd zoo vaak niet overrompeld; dies me uw oog, ô vliegje! leert,
Hoe voorzigtig hij moet wezen, die bij vijanden verkeert.
Maar wat glans van schoone kleuren dekt uw lijffen, als een kleed,
Wilde ik u geheel beschouwen, deze dag werd gansch besteed.
En dan zou mijn oog nog staren, 'k riep dan nog, ô God! uw magt
Kan ik zien, maar niet doorgronden: wijsheid, goedheid! O... maar zacht
'k Voel een dier, dat komt me kwellen; 't is een spinnetje, ô spijt!
Durft mij zulk een dier trotseren, dat zich in mijn smart verblijdt.
Ai! ontval me; 'k zal u dooden, zoo ge mij niet ras verlaat:
Vliè vrij, wilt ge niet gevoelen de gevolgen van mijn' hart.

Maar uw schoonheid doet me u sparen, daar het rood, dat op u blaakt,
't Oog doet schitteren, en mijn' boezem van doldriftig vreedzaam maakt.
't Is geen kwaadheid, dat ge uw' angel in mijn vleesch gevoelig wringt;
Neen 't gedierte blijft onnoozel, schoon 't ons zelfs naar 't leven dingt.
'k Leer dus, dat ik ben verstoken van het regt der heerschappij
Op de dieren, daar de zonde van mijn' eersten Vader mij
Van dat voorregt reeds beroofde; daar mijn snoodheid mij belet
U te moorden; 'k zie mijn schulden, en mijn wraak wordt pal gezet.
Maar, ô diertje! staak uw woeden, uw vervolgen; 'k heb in 't bloed
Van den God mensch vreë gevonden voor mijn vuil bevekt gemoed.
Dies is ook mijn vreë herboren met de dieren van het veld,
Want uw schepper heeft, als borreg, in Gods vierschaar zich gesteld.
Hij heeft mij weêrom geschonken 't regt, dat ik verloren had;
'k Smaak dien vrede en blijdschap weder, die de regte mensch bezat.
Dies, ô diertje, keer u van mij, wend uw' angel van mij af!
'k Schenk u 't leven; wijl mijn Jezus al mijn schulden mij vergaf.
Maar 't is tijd naar huis te spoeden, wijl een digte regenvlaag
Mij verbiedt hier lang te marren, 'k loop dan schielijk langs die haag;
Want die weg brengt mij het spoedigst naar mijn woning: geef me, ô Heer!
Dat de regen der genade 'mij besproeije tot uw eer!

D E

ZALIGE DOOD DER JONGE KINDEREN
DER GELOOVIGEN.

Geloovige ouders moeten
Zoo treurig niet begroeten
Het sterfuur van hun kroost!
't Is waar; van 's Vaders zegen
Een pandje hier verkregen
Verstrekt een kind tot troost.

Maar dacht ge: 't is het mijne,
Gij faaldet; 't was het zijne:
Het was aan Hem gewijd.
Hij heeft het, pas geboren,
Het zaligst lot beschoren,
En kroonde 't voor den strijd.

Dies moet ge zoo niet schreijen,
Wanneer uw wichtjes scheijen
 Uit jammer en ellend.
Dan moet ge uw' Vader danken,
Terwijl gij deze klanken,
 Hun na, ten hemel zendt.

Dit kindje sloot zijne oogen,
En ligt in 't stof gebogen,
 Schoon 't pas op aarde trad:
't Was wars van haar gewemel,
't Verlangde náár den hemel,
 Wijl 't daar zijn' Vader had.

Toen vlogen Cherubijntjes,
En vlugge Serafijntjes
 Het krijtend schaap op zij:
Zijn klagen wekte erbarmen;
Zij voerden 't in hunne armen
 't Gestarrente voorbij.

Zij sierden het met kroontjes;
Zij leerden 't hemeltoontjes,
Terwijl het opwaarts vloog:
En 't wichtje, wel te vreden,
Zag lagchend naar beneden,
Van waar het schreijend toog.

Zij bragten 't, zonder rusten,
Aan de eeuwig blijde kusten,
Waar 't altijd lagchen zal,
En van geen schreijen weten:
Maar al 't gehuil vergeten
Van 't grimmend tranendal.

Ja, 't schaapje, dat op aarde
Maar smart bij smart vergaârde,
Dat voelt geen pijnen meer.
Is 't lijfje fel geschonden
Met diepe en vuile wonden;
Het zinkt in de aarde neêr.

Maar 't zieltje, heen gevaren ·
Naar 't koor der hemelscharen,
 Leide al zijn luiheid af;
Daar 't in den vroegen morgen,
Vóór 't rijzen van de zorgen,
 Zich aan zijn' Schepper gaf.

Dat zieltje krijgt nu oogen,
De ontwikkeling van 't vermogen,
 Dat hier omwonden was:
Geen vleesch kan dit beletten;
Geen zonde dat besmetten,
 Wijl Jezus het genas.

Het leert zijn' Schepper kennen;
Zich aan dien Vader wennen;
 Zijn liefdewet verstaan;
Het ziet, hoe Adams schulden
Zijn rekening vervulden,
 Maar reeds zijn afgedaan.

Het voegt zich bij die zielen,
Die voor haar' Heiland knielen;
En roemt het kinderlot.
Zou 't met de hemellingen
Geen halleluja's zingen?
Ja, kinders loven God.

Mijn kindje steeg naar boven,
Om eeuwig Hem te loven.
Om eeuwig. . . O! ik buk!
Moest ik een schepsel telen,
Om 't eeuwig te zien deelen
In eindeloos geluk?

O God! welke eer geschiedt me?
Geen moeite of angst verdriet me
In deze rampwoestijn:
Mijn kind mag in 't verblijden;
Maar ik moet in het strijden
Eene eer van Christus zijn.

Geloovigen! wij vinden,
Waar we immer komen, vrienden,
Van 't hemelsche geslacht.
Geen doodsvallei zal 't hindren:
Wij worden van de kindren,
In 's Vaders huis gewacht.

VROLIJK LEVEN.

Mijn Zangster grijpt de citer aan,

En zingt van 't vergenoegen.

Wil iemand zich met zorg belaân,

Ik laat mij in geen boeijen slaan,

Ik laat de wereld zwoegen.

Wie vindt vermaak in druk en pijn?

Een slechthoofd moog' zich kwellen;

Ik niet, ik wil voor Jezus zijn;

'k Verjaag door man en hemelwijn

De zorgen, die mij knellen.

Wilt gij een' raad om altoos blij

En vergenoegd te wezen;

Buk onder Jezus heerschappij:

Hij maakt geboeide zielen vrij,

En zal uw smart genezen.

De wereld smoort u in den druk;
Wilt gij haar ketens dragen?
Neen; Neen; vervloek dat kneuzend juk!
Verlangt ge blijdschap en geluk?
Ga die bij Jezus vragen!

Begeef u spoedig bij den stoet
Van Jezus lievelingen:
Hen treft geen onweêr, hoe verwoed;
Wanneer de wereld siddren moet,
Dan kan een Christen zingen.

Maar, zegt ge, 'k ben door angst benard,
Ik hoor de stormen huilen:
Geen nood; geef Jezus maar uw hart;
Dan hebt ge altoos in vrees en smart
Een rots om in te schuilen.

Of, zegt ge, — straks velt mij de dood
En doet de vreugd verdwijnen. —
Neen; zijt ge Jezus gunstgenoot;
Hij voert u juichend in den schoot
Der blijde Cherubijnen.

OPWEKKING

AAN DE

GODZOEKENDE JEUGD.

Heeft iemand in zijn vroege jeugd
De dienst van God verkoren?
Het is een dienst, die 't hart verheugt.
Komt speelgenooten! smaakt die vreugd;

Wij jonge lieden worden ligt
Door de ijdelheid betooverd:
De voet staat los, en glipt, en zwicht:
Hoe ras verdwaalt ons wuft gezigt!
Hoe ras is 't hart veroverd!

De zucht tot blijdschap schijnt in 't hart
Der jongheid felst te gloeijen.
Wee! dien de wereld houdt verward!
Belooft zij vreugd; zij levert smart:
Wie blijft nog in haar boeijen?

Is tegen 's duivels zwijmelwijn
Geen tegengift te vinden?
O ja; in God verheugd te zijn.
Dat niemand dan door wanhoop kwijn'!
De hel zou hem verslinden.

Hoe meer men Jezus min betracht,
En blijde in God mag wezen;
Te minder heeft de zonde kracht,
Te minder kan de helsche magt
Tot wellust ons belezen,

De losheid, die de jeugd verwint,
Kan ons het meeste deren;
Maar, die in God zijn blijdschap vindt,
Zal, daar hij Jezus teêr bemint,
Bedachtzaam steeds verkeeren.

Ons hart is, als het twijflen blijft,
En niet in God kan rusten,
Als 't in het ongeloof gestijfd
Steeds dobbrende op gestalten drijft,
Een speelpop onzer lusten.

Gij, jongheid, die zoo dubt, en klaagt,
En worstelt zonder krachten,
Terwijl de duivel u belaagt,
En 't ongelooft uw vaart vertraagt;
Voort! Jezus staat te wachten.

Voort! jonge hemelzoekers! voort!
Laat al het eigen vallen,
En dringt door de enge hemelpoort!
Daar wordt de bangste, op Jezus woord,
De vrolijkste van allen.

Maar, denkt ge ruim van Jezus min;
Mistrouwt dan niet den Vader!
Hij stemt volmaakt met Jezus in:
Komt! voegt u bij het Godsgezin,
En treedt den rijkstroon nader!

En, zoo 't u voor den wind mag gaan
In 't ijvren, in 't gelooven;
Hij, die u in 't geloof doet staan,
Hij blaze steeds dien ijver aan,
Dien 't ongelooft zou dooven.

Misgunnen andren u dien stand,
Die niet zoo moedig loopen;
Laat geen gezag den naauwen band,
Waarmeê 't geloof aan Jezus hand
U strengelt, ooit ontknoopen!

Of, willen ze uit voorzigtigheid
U van die hoogte trekken;
Volgt God, die u het veiligst leidt!
En, wat van menschen wordt gezeld,
Laat dat tot leering strekken!

Mistrouwt u zelf, maar nooit Gods woord!
De zelfproef past een' Christen,
Die naar Gods vriendlijk roepen hoort;
Daar twijflend dubben hen bekoord,
Die met Gods liefde twisten.

En wij, die voormaals digt bij God,
En Christus mogten leven;
Maar nu op 't eigen zijn verzot,
Of hijgen naar een schijngenot,
Of ongeloovig beven;

Wij laauwen! die tot Jezus smaad
Zoo schandlijk zijn ontluisterd!
Wat vindt men, als men Hem verlaat?
Niets, dan een zielbedwelmend kwaad,
Dat liefde en ijver kluistert.

Op! eer de leeftijd ons ontschiet;
Wij allen moeten blaken!
De laauwheid voegt de jongheid niet:
Die 't eerste op Jezus liefde ziet,
Zal 't eerst aan 't gloeijen raken.

Wij moeten in het Christendom
Geen brekebeenen blijven;
Maar altijd vurig ijveren, om
Den naam van onzen Bruidegom
Op al ons doen te schrijven.

Het dal van ootmoed, daar Genâ
Heur stroomen in doet vloeijen,
Ligt aan den voet van Golgotha;
Dat ieder in die laagte ga!
De jongheid moet er groeijen.

De godsvrucht moet de bloesem zijn
Van onze lentedagen;
Die in geen' rijper' leeftijd kwijn',
Maar steeds door Jezus zonneschijn
Gewenschte vrucht moog' dragen!

Ons leven zij geheel gebed!
Laat al ons spreken stichten!
Men hebbe 't op geen' schijn gezet;
Maar Jezus voorbeeld zij de wet
Van onze Christenpligten!

Dat teedre waakzaamheid en moed
Ons worstlen steeds verzelden!
Die in den krijg wordt opgevoed,
Ontziet geen' vijand, hoe verwoed:
Zoo groeit de jeugd tot helden.

Wij moeten elk in onzen stand
Op aarde nuttig wezen;
Wij bidders voor het vaderland;
Wij wapenen in Jezus hand,
Waar voor de hel moet vreezen!

Wij,

Wij, die het stervende geslacht
Met blijde hoop vervullen;
Wij zijn 't, waarvan de hemel wacht,
En Jezus eischt, dat we in zijn kracht
Zijn' naam verbreiden zullen.

Wij zijn 't; — maar ach! waar blijkt het in,
Dat wij iets goeds belooven?
Verloochenen wij eigen' zin?
En is bij ons de wereldmin
Uit oog en hart verschoven?

Hoort! aarde en hemel roept ons toe,
Daar Gods gerigten blaken:
«O jeugd! word eens die laauwheid moê;
«Laat u de vaderlijke roê
«Tot goede kindren maken!»

Komt! volgen wij dien liefderaad!
De roede moete ons drijven
Naar Jezus, die geen kinders slaat;
Maar met hen naar zijn' Vader gaat!
Bij Jezus moet men blijven!

Geen acht op 't eigen Ik te slaan,
God naauwgezet te vreezen,
In Jezus wel bij God te staan,
Op zijn beloften af te gaan,
Moet onze sterkte wezen!

Betoon, o God! uwe oppermagt!
Geen jongheid zette U perken.
Och! mogt men uw genadekracht
Aan 't jonggeboren Godsgeslacht
Eens luisterrijk bemerken!

Vergeef mijn schuld! verhoor mijn beê!
Ach! mogt mijn zang hen wekken!
Paar hier, o Geest! uw werking meê!
Maak, dat zij ('t welke ik nooit hun deê)
Mij met hun voorbeeld trekken!

HET VERGENOEGEN.

Ik wil van 't Vergenoegen zingen,
Op aarde schaars bekend;
Ze is aan 't verblijf der hemellingen
In ruimer lucht gewend.
Der Hebzucht is zij 't eerst ontvlogen,
Zij haat de Gierigheid;
Ja (weende ze ooit; haar mededoogen
Heeft, vrekken! u beschreid:
Gij kunt haar aan uw' schat niet binden;
Uw geldkist bergt haar niet:
Zij deelt haar' rijkdom met haar vrinden,
En helpt, daar ze armoê ziet.
Het Vergenoegen geeft met blijheid,
Ze is moeder van de vreugd;
Zij krijgt haar voedsel van de vrijheid,
Haar' luister van de deugd.
Zij laat zich door geen' stank verstikken,
Van zotte hoovaardij,
En in de ontwerpen niet verstrikken
Van eerzuchts slavernij.

Hoe zacht haar ooit de wellust streefde,
Zij heeft dien nooit verzeld;
Zij is zoo schuw van hoofdsche weelde,
Als van het klagend veld:
't Is waar; men zingt, dat zij haar dagen
Gerust bij Veeman slijt;
Maar dáár wordt ze ook verjaagd door 't klagen,
Door 't woelen van den nijd.
Het Vergenoegen kan niet hooren:
«Mijn buur heeft beter gras.»
«'k Heb alles met mijn vee verloren.»
«'k Wou, dat ik Rijkard was.»
Wie 't Vergenoegen ooit hoort spreken,
Die hoort de Dankbaarheid;
Zij is die hoeken verst ontweken,
Daar elk zijn lot beschreit.
De pleitzaal kan om haar niet denken,
Zij geeft te ligt gelijk,
En zou dies duizend twisten krenken:
Zij woont in 't vrede-rijk.
Zij kan niet op den degen leven,
En voegt niet bij de punt.
Of, zou ze op deez' gedachten beven:
«'t Is op mijne eer gemunt?»

Men vindt in keur van lekkernijen,
In hof- en huis-sieraad,
Van 't Vergenoegen schilderijen;
Daar ze op gedoodverwd staat.
Men oefne zich in wetenschappen,
En hebb' geene eer daar van,
Of zie zijn oogmerk zich ontsnappen;
Straks mort de wijze man.
Bij wien zal 't Vergenoegen komen
In deze rampwoestijn?
Zoo ergens, zekerlijk bij vromen,
Die vreemdelingen zijn:
Het zij ze dienen, of regeren;
Het zij ze in koopgedruisch,
Met troffel of kortouw verkeerren;
Bij zulken is zij 't huis.
Daar mag men deze roemtaal hooren:
«Ik heb genoeg aan God,
Ik heb zijn liefdedienst verkoren,
En wensch geen ander lot:
Al wat ik heb, of nog vergader,
Verlieze, of missen moet,
Is naar den wil van mijnen Vader;
Dat liefdedeel is goed.»

Och! dat wij steeds dien man verzelden,
Die dit vermaak geniet!
Hij ga door steden, of in velden;
't Is Vaders rijkgebied.
Hij zegt; ik mag te vrede leven;
Mijn Vader zorgt voor mij;
Die heerscht, om 't voedsel mij te geven,
Op de akkers en aan 't IJ.
Die doet voor mij den landman zweeten,
En al wat bezig is;
Ik vind in stilte neêrgezeten
Hun' arbeid aan mijn' disch.
Men ploegt, men zaait, 't is warm, het regent;
Mijn koren groeit er door;
De schuur wordt vol, en ik gezegend;
'k Heb spijs, God zorgt er voor.
Gevoed, gekleed, gehuisd door 't zwoegen
Van vee- en ambachts-man,
Krijge ik tot nooddruft en genoeg
Al wat ik wenschen kan.
God doet voor mij de koopstad woelen,
Zendt schepen uit op zee;
Ik mag geen vrees voor schâ gevoelen,
Maar deel in 't winnen meê.

God maakt de verstgelegen landen
Mij cijnbaar op zijn' wenk,
En geeft me uit Indiaansche handen
Geschenken op geschenk.
Waar ik het Raad- of Regt-huis nader,
Of 's lands Beschermers vind,
Daar zie ik knechten van mijn' Vader,
Die waken voor zijn kind.
Wie zou Gods kind niet willen wezen?
Dat wordt men door zijn' Zoon;
Die geeft, ten rijkstroon nu verzezen,
Aan ons zijn arbeidsloon:
Godzaligheid en vergenoeging
Is hier mijn grootst gewin;
Die meerder zoeken, vinden wroeging,
Ik heb geen' smaak daar in.
Ik heb genoeg, dat 's meer dan schatten:
'k Heb Jezus, dat is 't Al:
De wereld kan het goed niet vatten,
Dat ik bezitten zal.
Moet ik op reis bij roofzucht dolen;
Ik waag en mis niet veel:
Al wordt mij al mijn goed ontstolen;
'k Hou God nog tot mijn deel.

Die laat mij van zijn' Geest geleiden
Door deze wildernis,
En zuur of zoet voor mij bereiden,
Naar dat mij heilzaam is.
'k Moet ijvig werken, God werkt mede;
De luiheid voegt mij niet;
De bezigheid baart rust en vrede,
De ledigheid verdriet.
En, moet ik voor mijn kostje zweeten;
't Is ziel en ligchaam goed:
Zoo wordt Gods liefde minst vergeten;
Mijn Jezus zweette bloed.
Moet ik gehuwd of eenzaam leven;
't Is goed, zoo 'k God bemin:
Ik wensch alleen Hem aan te kleven,
Of met een huisgezin.
Moet ik of vroeg of later sterven:
't Is wel, God weet mijn graf:
'k Zal, ongebalsemd, rust verwerven,
Meer dan ooit tombe gaf.
'k Ga ledig heen, 'k was naakt geboren,
Maar 'k vond op aarde God,
En heb een blijvend goed verkoren:
Kies, zondaar! ook dit lot.

Die 't Vergenoegen hier wil vinden,
Zij voor de wereld doof,
En laat' zich door geen' schijn verblinden
Van 't morrende ongeloof!
'k Zou meer van 't Vergenoegen kennen,
Zoo 'k meer als vreemdeling,
Die aan geen' herberg wil gewennen,
Slechts naar den hemel ging.
Dáár zal het Vergenoegen wonen,
Daar kent men geen verdriet;
De lusten hebben dáár geen troonen,
De zonde woont er niet.

D A M O N,

DE HEILIGE BLIJDSCHAP.

V E L D Z A N G.

Naast bij het golvend graan, ter zijde van een beek,
Was Damon, afgemat van 't werken, neêrgezeten:
Juist voor hem lag een klaverrijke streek,
Waar in zijn hongrig vee thans bezig was met eten.
Zijn blij gezigt werd nu door 't schoon verschiet verrukt,
't Vloog ginds en herwaarts heen, naar bergen en valleijen;
Zijn geest, door zorgen niet gedrukt,
Verzelde 't verziende oog, ging vrolijk spelemeijen.
Dan zag hij 't kábbled beekjen aan,
De vischjes dartelend daar in de vinnen slaan;
Met welk een blijdschap mogt hij 't boekweit land begluren!
Ter zijde rees de tarwe en rogge om hoog,
Gindsstreeelde een boomgaard, hier een koolhof 't weidende oog,
Zoo sleet hij met vermaak de heetste middaguren.

Maar

Maar Damons ziel zag nog veel meer:
Zij zag, in heilbespiegelingen,
De geestelijke zegeningen
Van Jezus, zijnen Heer.
Dit was het, dat zijn hart van dankbaarheid deed gloeijen,
En dezen herderszang van zijne lippen vloeijen.

Mijn hart springt op van vreugde in God;
Hij is mijn deel; o zalig lot!
Wie heeft er op deze aarde
Een' schat van grooter waarde?
Mijn schaapjes hebben overvloed,
En ik bezit een eeuwig goed!
Ik, de armste van de menschen!
Wat zoude ik meerder wenschen?
Ik leef gerust op 's Vaders woord,
Niets is er dat mijn vreugde stoort,
Noch de avond, noch de morgen
Ontrusten mij met zorgen.
Mijn eenige bekommernis
Is, daar mijn hart vol boosheid is,
Hoe dat ik met mijn leven
Mijn' Goël eer zal geven.

Maar ik geloof, dat Hij zijn werk,
Al woelt mijn vijand nog zoo sterk,
In spijt van die mij haten
Niet onvoltooid zal laten.
Daar in is onze veiligheid,
Dat, nooit, hoe zeer hij netten spreidt,
De zwakste zelfs van allen
In zijnen klaauw zal vallen.
Die God bezit, bezit het al;
Schoon alles ons begeben zal;
Uw hoogste goed, o Vromen!
Wordt nimmer u ontnomen.
Wie is er niet met God te vreên?
Wie slaat zijn oog nog elders heen?
O stervling! staak uw zwoegen!
Hier vindt gij 't vergenoegen.
Die God verkiest, krijgt grooten loon;
Hij was een slaaf, hij wordt een zoon,
En zal eens, na zijn sterven,
Door Jezus alles erven.
Al ben ik arm, al is mijn huis
Een kleine stulp, een slechte kluis;
Ik ben in deze woning
Veel blijder dan een koning.

Een weinig schapen is mijn deel,
Maar 'k heb, hoe weinig, echter veel:

'k Heb alles, om mijn leden

Te voeden en te kleeden.

De vogeltjes, die Godes lof

Verbreiden in mijns buurmans hof,

Zijn, met mijns buurmans dreven,

Mij tot vermaak gegeven.

Dat koren is wel 't mijne niet;

Maar, als mijn oog het maaijen ziet,

Verblijd ik me in den zegen,

Dien Thirsis heeft verkregen.

Ik zie, hoe God het voedsel geeft

Aan alles, wat op aarde leeft;

Ik hoor de velden spreken:

«Nooit zal u spijs ontbreken.»

O duurgekochte vrolijkheid,

Voor ons door Jezus angst bereid!

Wij juichen; Hij moest klagen.

Zoo rollen onze dagen.

BEMOEDIGING

TEGEN

ZORG VULDIGHEID.

Rust, mijn ziel! wat zoude u kwellen,
Of ontstellen?

Leeft uw God en Vader niet?

Hoort Hij niet uws Voorspraaks bede?

Kan zijn vrede

Niet verzachten uw verdriet?

Moogt ge uw wenschen niet verkrijgen;

Leer toch zwijgen,

Word eens al dat zorg'en moê!

God zal zorgen; bid maar vurig,

Bid gedurig,

En vertrouw uw lot Hem toe!

Heeft

Heeft zijn Zoon voor u zijn leven
Niet gegeven?
Woont zijn Geest niet in uw hart?
Zou Hij uw belang niet weten,
U vergeten,
U verlaten in uw smart?

Heeft Hij niet in angst en nooden
Hulp geboden?
Wie is goed, dan God alleen?
Nimmer is zijn trouw bezweken,
Ze is gebleken,
Als het u onmooglijk scheen.

Wie kon ooit zijn Magt beperken?
God kan werken
Alles, wat zijn Wijsheid wil:
't Is de Magt van uw' Ontfermer,
En Beschermmer;
's Vaders Wijsheid is 't; zwijg stil!

Leer Hem tijd en wijs betrouwen!
God kan bouwen,
't Geen nu afgebroken schijnt.
Zien we niet, als we in de nachten
't Licht verwachten,
Dat de duisternis verdwijnt?

Heeft Hij u zijn' raad verborgen;
Wil niet zorgen,
Wil niet gissen naar dien raad!
Volg zijn wetten! die zijn heilig,
En 't is veilig,
Als men in die sporen gaat.

Hoop op zijn beloftenissen!
Niets zal missen,
Dat zijn Waarheid heeft beloofd.
't Geen Gods liefde goed zal keuren
Zal gebeuren,
Zult ge krijgen van uw Hoofd.

Jezus bidt, dat ge uw verlangen
Moogt ontvangen,
Zoo 't u nuttig wezen zou:
Jezus smeekt, zoo ge ooit begeerde
't Geen u deerde,
Dat uw Vader 't u onthou'.

Leer in 't weigren van uw lusten
Stil berusten!
Zorg niet! — 't geen het ergste schijnt,
Ja de smaad, die u bejagent,
Wordt gezegend;
't Onweêr, dat ge vreest, verdwijnt.

Leer, voor dreigen niet te schrikken:
Vrees geen strikken,
Die de list der helle spant.
Jezus heeft haar magt gebonden,
Kent haar vonden,
En verlost u uit haar hand.

Al de zorgen, die u plagen,
Zijn maar lagen,
Daar uw vijand in verschuilt;
Maar hij wordt het best bestreden
Met gebeden,
Daar ge uwe angsten tegen ruilt.

't Zorgen doet met God u twisten;
't Voegt geen' Christen,
Dien 't gebed ten hemel leidt:
God te danken is uw leven,
Hem te geven
't Geen Hij eischt, is zaligheid.

Zoek geloovig te verkeeren,
Jezus te eeren!
Zoek in deze rampwoestijn
Met uw' Vader 't ééns te wezen,
Hem te vreezen!
Dit moete al uw kommer zijn!

DE

VIJAND AFGEWEZEN.

Stokebrand van malerijen!
Leugengeest! gij zijt gewoon,
Mij den vrede te benijen,
En te kwellen met uw' hoon.
'k Leende dikwijls u het oor;
Maar nu krijgt ge geen gehoor:
'k Zal op Gods beloften letten,
Op uw' nek mijn voetzool zetten.

Lastertong! gij hebt gelogen,
Toen ge mijnen Middelaar
Met uw' zwadder hebt bespogen,
En genoemd een' lasteraar.
Hebt ge toen geboet uw' lust;
Zwijg dan nu! of moet ge uw rust
Telkens door uw lastren storen?
Vrees, want Jezus zal het hooren.

Jezus, die u heeft gebonden,
Die uw snood misbruikte magt
Door zijne almacht heeft verslonden,
En uw spartelen veracht;
Jezus, die tot mij zich wendt,
En uw list, en leugens kent;
Jezus doet mij triumferen,
En zal u het zwijgen leeren.

Ja maar — 'k zal — wie weet — wat naarheid!
Al wat God als hard beschrijft,
Is een voorspel van onwaarheid,
Dat mij van mijn' Jezus drijft.
'k Weet, gij denkt niets goeds van God,
En verwacht geen beter lot;
Maar ik mag zijn Goedheid roemen,
En dien God mijn' Vader noemen.

Wat ge mij ook wijs wilt maken,
Als of alles falen zal;
't Is maar speeksel uit uw kaken,
Nijdigard! 't is leugengal.
Woont gij in den afgrond niet?
Weet gij, wat bij God geschiedt?
Gij, tot duisternis verwezen,
Hebt zijn raadboek nooit gelezen.

'k Weet,

'k Weet, zoo gij uw' zin mogt krijgen,
Zou mij niets te wachten staan,
Dan naar ijdelheid te hijgen,
En steeds dorstend te vergaan.
'k Weet, dat gij mijn vijand zijt,
Die den hemel mij benijdt,
En ten minsten in dit leven
Neep op neep mij zoekt te geven.

'k Weet; gij moet gestadig liegen;
Ieder, die uw dienst verkoor,
En van u zich laat bedriegen,
Liegt gij rust en blijdschap voor.
Zulken, die mijn Jezus kocht,
Die van Hem zijn opgezocht,
En ontweldigd uit uw strikken,
Zoekt ge liegend te verschrikken.

Maar vergeefs is al uw pogen,
Schoon ge duizend pijlen schiet;
Jezus volk wordt niet bedrogen,
God vervult uw vloeken niet.
Jezus doet zelfs uw venijn
(Knars uw tanden!) heilzaam zijn.
Zoude ik dan uw leugens vreezen?
Alles moet mij nuttig wezen.

'k Wil van u geen zorgen leeren;
God bestiert mijn lot geheel:
't Geen Hij weigert, zou mij deren,
't Geen Hij geeft, is kinderdeel.
Spelt ge voorspoed, dreigt ge kwaad,
Rust of onrust, eer of smaad;
'k Moet het steeds voor leugens achten,
En van u geen waarheid wachten.

Jezus leert me uw listen kennen,
Jezus, die mijn klagten hoort,
Zal mij daaglijks doen gewinnen
Aan zijn nimmer falend woord.
Jezus, die uw' kop vertrad,
Mij in bei zijne armen vat,
Heeft uw' muil en klaauw gekluisterd.
Zalig, die naar Jezus luistert!

DE

VOORTREFFELIJKHEID

VAN

GODS HEILIG WOORD.

Waarachtig God!

Uw heilig woord, waarmee de duivel spot;
Waarachtig God! Uw woord beslist ons lot.

't Belooft ons vreê,
Om Jezus bloed, en op zijn priesterbeê;
't Belooft ons vreê, Of dreigt ons eeuwig wee.

Dat heilrijk woord,
Waarmeê de Geest door steenen harten boort;
Dat heilrijk woord Wordt in ons land gehoord.

Gij spreekt ons aan,
O levend God! in deze bijbelblaân;
Gij spreekt ons aan; Leer ons uw stem verstaan!

In deze Schrift

Wordt waar van valsch, en goed van kwaad geschild;
In deze Schrift Is leugens tegengift.

De Waarheid spreekt,

De doove hoort, dat hij in schulden steekt;
De Waarheid spreekt, En 't stalen harte breekt.

De zondaar bloost

Beschaamd, terwijl hij bange zuchten loost;
De zondaar bloost, Ook als uw Geest hem troost.

Die troost heeft klem;

O wondre kracht van de Euangeliestem!
Die troost heeft klem, Verblijdt en heiligt hem.

Deez' Bijbel leert,

Dat zondaarsmin Gods heiligheid vereert;
Deez' Bijbel leert, Wat God aan zondaars zweert:

'k Zie hier de kracht

Van 's Vaders trouw; ik zie zijn' Zoon geslagt;
'k Zie hier de kracht Van 't woord *het is volbragt*.

Dit is de grond,
Mijn ziel! waarop gij veilig bouwen kont;
Dit is de grond Van 't eeuwig vreêverbond.
Schoon 't al ontschiet,
Waar op het oog tot zielsbevrijding ziet;
Schoon 't al ontschiet, Gods waarheid wankelt niet.

Dit testament,
Waar in mijn naam door Jezus is geprent;
Dit testament Verblijdt me in mijn ellend:
Op ieder blad
Wordt meer beloofd, dan Adam ooit bezat.
Op ieder blad Bespreekt mij God zijn' schat.

Gods heilig beeld,
Dat in zijn wet en Jezus leven speelt;
Gods heilig beeld Wordt door dit woord geteeld,
't Is dankbaarheid,
Die daaglijks voor den hemel ons bereidt,
't Is dankbaarheid, Die hier de deugd geleidt.

De wijsheid leeft,
Die door haar' Geest dit boek geschreven heeft;
De Wijsheid leeft, Die hier haar lessen geeft.

Och dat mijn ziel
Steeds als een kind aan Jezus voeten viel!
Och dat mijn ziel Zich aan zijn lessen hiel!

Geen grooter goed
Op aarde ik ken, dan 't woord, dat zielen voedt;
Geen grooter goed Bescherm ik met mijn bloed.

Waarachtig God!
Uw heilig woord, waarmee de vrijgeest spot;
Waarachtig God! Uw woord beslist zijn lot.

EEN GELOOVIG ISRAËLIET,

IN BESCHOUWING VAN

HET AVONDOFFER.

Daar steekt het heilig vuur het avondoffer aan,
De God van Israël schept in dien reuk behagen.

Hij vordert, dat de schuld worde op dit lam gelaân,
Of anders moet men zelf de straf der zonde dragen.

Maar —! wordt de zondenschuld door dat onnoozel lam,
Door meelbloem, of door wijn, door olie weggenomen?

En 't wraakvuur uitgebluscht door deze ontstoken vlam?
Laat ons het heilig regt om zulk een gift ontkomen?

Wat dan? — Jehovah zelf gebiedt deze offerand,
En wil in deze schets den Middelaar ons toonen:

We aanschouwen dien in 't lam, datop het altaar brandt;
Gods wraakzwaard zal om Hem, al wie gelooft, verschoonen.

God moest door zijne wraak, om den geleden hoorn;
Gelijk dit lam door 't vuur verteerd wordt, mij verteren;

Had niet zijn menschenmin vergeving aangeboôn
Langs eenen weg, die mij zijn Goedheid zelf wil leeren.

Hier, hier aanschouwik reeds mijn' grooten Borg, gereed,
Om zich met mijne schuld gewillig te beladen;

Dat vlekkelooze lam, dat zelf naar 't altaar treedt;
Op dat mijn ziel bij God in wellust zich zou baden.

Verrukkend tafereel! hoe streelt gij mijn gezigt!
Hoe kunt gij 't hijgend hart door zoeten troost verkwikken!

O afgrond van genâ! hier faalt mijn zwak gezigt:
O zalig avonduur! ô zalige oogenblikken!

Zal dan uw tegenbeeld ons vrijen van de schuld,
O dierbaar lam? — ô ja! Gods woord zal nimmer falen,

In 't Paradijs beloofd! — in dit taafreel vervuld!
Wie kan, ontfermend God! uw trouw naar waarde malen?

Mijn Rigter spreekt mij vrij, zijn eischen zijn voldaan;
Hij delgt de schulden uit, die 'k immer heb bedreven;

Ik kan met mijnen Borg tot Hem vrijmoedig gaan:
O stof van vrolijkheid! Nu wil ik dankbaar leven.

Maar zoude 't waarheid zijn? of dreigt mij echter smart?
Voorspel ik mij geluk, en wordt mijn geest bedrogen?

Neen wijk, wijk ongeloof uit mijn kwaaddenkend hart!
Neen, neen! Heeft Isrels God, als menschen, ooit gelogen?

Neen, 't is geen ijidle hoop, geen hersenschim, geen droom:
Wis zal ons nageslacht dien grooten dag aanschouwen!

Nu ga ik juichend heen tot mijnen vïjgeboom
En wijnstok; — 'k zal voortaan op Abrams God vertrouwen

J E Z U S

D E

R I J K E L I E F D E.

Jezus is alleen mijn schat,
Hij de wellust mijner oogen:
Jezus heeft mijn hand gevat,
En mijn hart tot zich gebogen:
'k Zal Hem als mijn' bruidegom,
'k Zal Hem als mijn' rijkdom roemen,
Telkens, als ik tot Hem kom,
Hem de rijke liefde noemen.

'k Zal gedurig bij Hem zijn;
Ik door Hem aan Hem verbonden,
Vrees geene armoê, acht geen pijn;
'k Heb bij Jezus 't al gevonden.
God met mij! wat wensche ik meer?
Was ik schuldig, Hij betaalde;
En zijn liefde zocht mij weêr,
Als ik van zijn spoor verdwaalde.

Wereld! gij bevat het niet,
Hoe mijn Jezus mij beminde,
Toen Hij 't leven voor mij liet,
En hoe trouw ik Hem bevinde.
Och! zag eens uw vlugtig oog.
Wat mijn Borg al wou vergâren,
En wat boven 's hemels boog
Hij voor armen wil bewaren!

Adam, ja, was rijk in God;
Maar hij kon dien schat verliezen:
Hij verloor dien, door 't genot
Van zijn' eigen' lust te kiezen:
Adam viel, toen kon zijn goed
Aan zijn' erfgenaam niet komen,
Die zijn schuld niet had geboet,
Noch bij God was aangenomen.

Jezus werd zijn erfgenaam;
Die alleen kon God betalen:
Jezus was alleen bekwaam,
Om 't verloorne weêr te halen.
Hij heeft alles afgedaan,
Hij! die God is, heeft geleden,
Heeft in Adams plaats gestaan,
Is in Adams regt getreden.

't Schijnsel van Gods Majesteit,
God uit God, maar mensch geboren,
Kocht voor ons de zaligheid:
Nimmer gaat die schat verloren.
Jezus, die de wereld draagt,
Alles schiep en uit mag deelen,
Is voor hel noch dood versaagd,
Laat zijn goed zich niet ontstelen.

Schuldvergeving, rust en vreê,
't Regt om kindren Gods te wezen,
Deelt de rijke Jezus meê:
Wie zou dan voor armoê vreezen?
Konings kindren zijn wel rijk;
Maar in deze lage woning
Is geen koning u gelijk,
Kinders van den grootsten Koning!

God wil zelf uw Vader zijn;
Alles aan u dienstbaar maken,
Om in deze rampwoestijn
's Vaders vrije gunst te smaken.
Schepsels, die ge missen moet,
Leeren u zijn deugden kennen,
Om u aan een beter goed,
Dan aan 't geen vervliegt, te wennen.

Is 't uw lust in heiligheid
's Vaders beeld als kind te dragen;
Is u zulk eene eer bereid;
Gaaf er om bij Jezus vragen!
Is 't uw lust, bij 't eeuwig licht,
Door 't geloof in Hem, te leven;
Nadert veel! uw aangezicht
Zal ook veel een' weêrglans geven.

't Licht, waarbij men alles ziet,
Daar de zorgen voor verdwijnen,
Zal u nimmer van verdriet,
Of droefgeestigheid doen kwijnen.
Jezus, die den Geest ons geeft,
Zal ons nooit dat Licht doen derven;
't Licht, waardoor men eeuwig leeft,
En men vergenoegd leert sterven.

Wie heeft God, dat Licht, ten deel,
Die zich nog niet rijk zou noemen?
Hebben wereldlingen veel;
Zulk een mag op alles roemen.
Heb ik dit door Jezus dood
Uit zijn liefdehand gekregen;
'k Ben in kommernis of nood
Om geen liefde of schal verlegen.

'k Mag om al, wat nuttig is
Tot de godsvrucht en 't genoeg,
In deze aardsche wildernis,
Bidden. waken, strijden, zwoegen:
't Faalt me niet, 't is weggelegd;
'k Heb geen penning uit te schieten;
Maar ik zal, om Jezus regt,
Onbekrompen 't al genieten.

Al dien rijkdom, al dat goed
Wou mijn Vorst door hevig strijden,
Kocht mijn Borg voor zweet en bloed,
Kreeg mijn Hoofd na 't bitterst lijden.
Hemel zou 't geen liefde zijn,
Die voor snoode hellewichten
Wou verdragen zoo veel pijn,
Zoo veel arbeid wou verrigten?

Acht men zulk een Goedheid niet?
Kan die Liefde 't hart niet raken,
Die haar rijkspaleis verliet,
Om haar' vijand rijk te maken?
Die van duivels is bespot,
En op ons zijn' Geest doet dalen;
Die verlaten is van God,
Om bij God ons in te halen?

Liefde leef! uw heerschappij
Doe mij meer naar U gelijken!
Rijke Jezus, leef in mij,
Dien uw bijzijn moet verrijken!
't Is mijn blijdschap, 't is uw lust,
Dat uw deugd in mij moog' leven,
En ik wacht geene andre rust,
Dan U eeuwig eer te geven.

Alles, daar men U in eert,
Dat mij aan uw dienst kan binden,
Worde alleen van mij begeerd,
Om uw liefde er in te vinden!
'k Zal U als mijn' bruidegom,
'k Zal U als mijn' rijkdom, roemen,
Eeuwig, als ik bij U kom,
U de rijke liefde noemen.

DE EENHEID

DER

GELOOVIGEN.

In welk een oord men vromen vindt,
Men ziet hen allen eensgezind;
Hun aller lust en leven
Is, Jezus aan te kleven.
Zij allen zijn in Jezus één,
En hier en namaals lotgemeen;
Zij allen zijn te gader
Het kroost van éénen Vader.
Zij naderen tot éénen troon,
Tot éénen God! door éénen Zoon,
Van allen zijn de zonden
Verzoend door Jezus wonden.
Zij allen hebben ééne zorg,
En één belang; dezelfde borg
Hun Heiland, hun Behoeder,
Is aller oudste Broeder.

Eén Geest is 't, die hen allen leidt,
Die voor den hemel hen bereidt,
Zijn liefde hun wil toonen
Door in hun hart te wonen.
Dezelfde vreugd streelt aller hart,
Zij deelen in dezelfde smart;
Men hoort Gods lievelingen
Zaam schreijen, zamen zingen.
Zij zijn aan ééne dienst gewijd,
En moeten in denzelfden strijd,
Tot wering van de slagen
Dezelfde wapens dragen.
Aan allen is door 't zelfde Hoofd
Na 't strijden 't zelfde loon beloofd,
Terwijl hun ééne woning
Bereid wordt door hun' Koning.
O zalige vereeniging!
Niets baart hier ooit verandering....!
Maar, wat zou banden staken,
Die Jezus vast wou maken!

DE ONTWAAKTE.

'k Voel dag aan dag, geduchte Majesteit!
In 't woelen van mijne erfverdorvenheid,
In de angsten van het knagende geweten,
In de onmagt, die ik doodelijk erken,
Dat ik een slaaf van uwen vijand ben,
En schendig U in alles heb vergeten.
Geen boosheid heeft de duivel ooit bedacht,
Of ze is, helaas! in mij ook voortgebragt;
Van alles, wat men gruwelijk kan noemen,
Is 't welig zaad in mijne ziel gestrooid;
Zijn klaauw heeft al het goede er uit gerooid,
Opdat hij mij, met hem, zou zien verdoemen.
In Adam viel ik hem vrijwillig toe;
En alles wat ik daaglijks laat of doe,
Ik zelf, ik laat of doe dat ongedwongen:
Vrijwillig viel ik van mijn' Schepper af,
Regtvaardig God! ik billijk uwe straf;
Gij krijgt uwe eer, al branden onze tongen.
'k Regtvaardig U, zoo Ge eeuwig mij verlaat,
En daaglijks hier met felle geesels slaat;

Zoo 'k Helsche smart metaardsch verdriet moet koopen ,
Zoo 't kwade niet in mij beteugeld wordt,
Zoo Gij gedooft, dat ik in wanhoop stort,
Om woedend hier naar galg en rad te loopen.
'k Regtvaardig... maar, ô God! ik smeek: genâ!
Ik ijs.... ik ben het dubbel waardig, ja;
Dan! ach!... ik kan uw gramschap niet begeeren,
Uw dierbre gunst is mij het hoogste goed:
'k Regtvaardig, ja, al wat uw gramschap doet;
Maar 'k wenschte uw wraak van mij nog af te keeren.
Helaas! hoe raak ik uit mijn slavernij,
Van schuld verlost, en van de zonden vrij?
Help, hemel, help! zink, afgrond, eeuwig neder!
De zonden, die Gods Hoogheid tergen, zijn
Als bergen op mijn hoofd; ô angst! ô pijn!
Wie brengt mij tot mijn' God in vriendschap weder?
De zonde woelt, terwijl ik zucht; ik snel
Te post, door 't vuur der gruwlen naar de hel;
Ik voel mij reeds door wroegingen verslinden:
Wáár uitkomst? wáár? de wereld heeft er geen;
Zoo 'k leven zal, ik moet mijn heil alleen
In Gods genâ bij Jezus kruispaal vinden.

DE AFGEDWAALDE.

Helaas! ik afgedwaalde, ik moet in 't dorre wonen,

En (zoude ik mij verschoonen?)

Ik ben er de oorzaak van,

Daar ik mijn schulden zie, maar niet belijden kan.

O diepte van ellend! bij 't voelen van de plagen,

Zich echter niet te dragen,

Als een ellendeling;

Wien past het schreijen meer, wien meêr vernedering?

Mijn boezem is versteend; mijn hart kan door geen klagten

Zijn knellend leed verzachten,

En 't oog, dat nimmer schreit,

Verergert nog mijn lot door ongevoeligheid.

Zie ik den hemel aan, ik kan er God niet vinden;

Zoo liet ik mij verblinden

Door ijdel schijngenot:

Ik zoeke slechts ter loops een' onbekenden God.

De goede Jezus houdt zich ook voor mij verscholen,

En moet ik langer dolen,

Ras vindt mij wolf of zwijn:

'k Zal ras, ontkome ik niet, verscheurd, vertreden zijn.

Maar neen! mijn Herder waakt, om schapen, die verdwalen

Meêdoogend weêr te halen;

Hij ziet ook zulken aan,

Die, van hem afgedwaald, op kwade paden gaan.

Hij roept, hij noodigt mij, zijn liefde wil mij leeren

Gestadig weêr te keeren.

Zijn Geest, zijn goede Geest

Bestraft me, en wijst mij ook naar Hem, die 't kwaad genees

Laat uit genade, ô God! mij toch mijn vuile zonden

Het steenen hart doorwonden!

Laat mij in uwen Zoon

Vrijmoedig naderen tot uw' genadetroon!

Ik kan alleen, als Gij mijn schulden hebt vergeven,

Uw' naam ter eere leven;

Dan zal ik heilig zijn,

Als mij uw hand geneest van 't kwaad, waaraan ik kwijn.

Uw liefde breekt het hart; genade doet ons blozen;

'k Heb nooit uw dienst verkozen

Met zulk een' ijvergloed,

Als wen 'k mijn schulden zag verzoend in Jezus bloed:

Uw trouw heeft mij bewaard, 'k had stof tot vrolijk zingen,

Met al uw lievelingen;

Maar 't afgeweken hart

Wordt door de schuld gedrukt, en door gebrek aan smart.

Geef,

Geef, geef me een schreijend oog, leer mij geloovig klagen!

Gij toont uw welbehagen,

Wanneer ik tranen stort,

Wanneer door uwen Geest mijn geest verslagen wordt.

En waarom zoude ik niet voor U, mijn Vader! weenen,

Gij zondt mij nimmer henen,

Hoe dikmaals ik in nood

Met tranen tot U kwam, en in uwe armen vlood.

Wáár zoude ik vlieden? wáár, wáár kan ik voor mijn kwalen

De medicijnen halen,

Zoo 'k die van uw genâ.

Of moedeloos verspil, of zorgeloos versmâ.

't Is de eer van uwen naam, de leemten te genezen

Van zulken die U vreezen;

Gij doet de lammen staan,

De moeden vurig zijn, de struikelenden gaan.

Dit geeft mij hoop en moed, 't is daarop, dat ik nader

Tot U, mijn God, en Vader!

Als een, dien Gij bemint,

Maar die zich telkens toont een wederstrevig kind.

Uw trouw is menigmaal mij in den nood gebleken,

Maar ik ben afgeweken,

Verlatende uw verbond,

Dat mijn vermetelheid te dikmaals trouwloos schond.

Gij deedt door uwen Geest mij hemelblijdschap proeven,
Maar ik dorst Hem bedroeven;
Mijn vreugde en kracht bezweek,
Gelijk een breede stroom, die eindigt in een beek.
Mijn Redder in gevaar! U moet ik dankbaar wezen,
En boven allen vreezen,
En toonen met der daad,
Dat de eer van uwen naam ver boven 't eigen staat.
Genade zocht mij op, genade deed mij komen
Tot uwe liefdestroomen,
Genade heeft mijn pad
In druk en smart gekend, en 't oog op mij gehad.
Ja: wat ik heden ben, dat ben ik door genade,
Ail sla mij verder gade.
Schoon ik 't onwaardig ben,
Mijn God! gij zijt een God, dien 'k als vergevend ken.
Ik hoop op uw genâ: Gij, die U op mijn kermen
Weêr telkens wilt ontfermen,
Zult hooren naar mijn klagt,
Wanneer ik werkzaam blijf, en op uw goedheid wacht.
Want Jezus heeft voldaan; 't is Jezus die in 't midden
Van uwen troon wil bidden;
Hij kent me; ik Hem: mijn nood
Is voor mijn' rijken Borg, hoe groot ook, niet te groot.

DE EUANGELIEWEG.

VELDZANG.

GODELIEF EN VROOMHART.

'k Heb op een' heuvel, daar wat bruine dennen stonden,
De laagre takken dor, de hoogre half verschroeid,
Daar hier en daar in 't zand een heischeut was gegroeid,
Mijn' Godelief, mijn' vriend in eenzaamheid gevonden.
Hij lag er afgepeinsd; zijn' elleboog in 't zand,
En 't hangend hoofd lag in zijn hand;
Hij lag er treurig neêrgezegen,
De vogels zagen hem, en zwegen,
De fluit waar op hij anders speelt,
Had zelfs hem in 't gezigt verveeld,
Hij had die moedloos weggesmeten,
En wou maar van geen spelen weten:
Nu stonden de oogen stijf, dan was het of hij sliep;
Maar als zijn flaauwe stem eens, *Goede Jezus!* riep,
Dan sloeg hij de oogen naar den hemel, en zij schreiden.
Het aangename dal, waarin zijn schaapjes weidden,

Dat onder aan den voet van dezen heuvel ligt,
En vreemdelingen lokt door 't wisslend vergezigt,
Kon Godelief geen blijdschap geven;
Zijn lust verging, en al zijn fleur
Verliet hem met zijn frissche kleur.
Zoo zie ik's wintersaan mijn' boomgaard bloei noch leven.
Zoo kwijnde Godelief op dezen zomerdag.
Ik hoorde zijn gezucht, en zag
Ook op dien heuvel door de boomen
Den liefderijken Vroomhart komen:
Ik dacht, en 't is ook zoo gebeurd,
Die zal niet dulden, dat hij treurt,
Die zal misschien hem nuttig wezen,
En zijn bedroefd gefolterd hart
Van bange vrees en bittere smart
Door 't Euangeliewoord genezen.
Hij naderde, en bleef schielijk staan;
Want dus hief Godelief zijn jammerklagen aan.

GODELIEF.

O God! hoe wordt mijn ziel bestreden!
De zonde woelt, de duivel woedt,
En 's levens zorregvuldigheden
Verwilden mijn wuft gemoed.

Hoe wordt mijn ziel de rust benomen!

Hoe wordt de hemel mij betwist!

Hoe zal ik door de wereld komen,

Daar 't zwervend hart zijn' leidsman mist!

Ik kan niet sterven, en niet leven:

Tot sterven ben in onbereid,

En 't leven kan geen leven geven;

O God! ik mis de zaligheid.

Ik word beschuldigd van 't geweten:

't Verzuim is veel, het misdrijf groot;

Ik heb mijn' eed en plicht vergeten;

Ik mis den vrede, en 't hart is dood.

'k Ben ongevoelig voor bedreiging;

Wie is het, die mij schreijen ziet?

'k Heb tot bekeering flauwe neiging,

En Gods beloften treffen niet.

De wet vervloekt me, en ik moet zwijgen;

Of schijnt het Euangeliewoord

Eens in mijn oordeel plaats te krijgen,

't Wordt, eer het harte breekt, gesmoord.

Ja, als ik om mijn zonden treuren,

En tot den Heiland vlugten mag,

En door 't geloof me eens op kan beuren;

't Is kort van duur; een winterdag!

God zocht van mij iets goeds te maken;
Maar ik begeerde 't, zonder vlijt;
'k Wou heilig worden zonder waken,
Den hemel winnen zonder strijd.
Mijn woorden zonder geest en leven
Zijn ijdel als een waterbel,
De wufte klanken, die zij geven,
Zijn tolken van mijn hartsgestel.
Men vestige op mijn doen zijne oogen!
Zoo wie daar Jezus beeld in kent,
Dien heeft de liefde en schijn bedrogen,
Of hij is Jezus ook ontwend.
Het Lam te volgen, dat is 't wezen
Van 't hemelzoekend Christendom;
Maar ik, zoude ik zijn volger wezen?
O God! Gij weet het; — ik verstom.

VROOMHART.

Ja Godelief! wij moeten treuren.

GODELIEF.

Ach! Vroomhart! zijt ge daar? help mij den hemel scheuren?

VROOMHART.

Die is geopend voor uw klagt;
Want onze Jezus is er juichend ingevaren:
Die kan voor zonde, en 's duivels magt,

En

En 't wriemelend gedrang der wereld ons bewaren;
Die heeft aan God voldaan: Die kocht de zaligheid;
Die heeft den hemel ons bereid,
En hoe men 't ons betwist, geen duivel kan hem stuiten,
Hij heeft er geen gezag, en blijft er eeuwig buiten.
Ziet ge uw gebrek, en zware schuld;
Het ongeloof kon nooit eene kranke ziel genezen,
Maar Jezus wel tot droefheid wezen
Wiens liefde slechts begeert, dat gij gelooven zult.

GODELIEF

Ja maar, mijn hart verkoos het dwalen:
Geen schuld kan bij de mijne halen.

VROOMHART.

De schuld wordt uitgewischt door godlijk offerbloed:
Wat kunt ge meer, dan 't geen uw Regter eischt, begeeren?
Of denkt ge, dat uw Borg den nek u toe zal keeren?
Ai! zeg eens, Godelief! als gij uw schapen hoedt,
En voor hen heengaat langs de wegen,
Zeg, voelt ge uw hart dan niet tot deerenis genegen,
Als ge in een modderige sloot
Een schaapje, dat uw spoor in 't zwerven heeft verlaten,
Hooft nederploffen, en ziet worstlen met den dood?
Hoe vliegt ge dan ter hulp! gij wacht niet naar zijn blaten;
Gij hebt uw schaapje lief; maar keurt zijn dwaalzucht af,

En

En redt het uit gevaar; of moet het tot zijn straf
Wat blijven spartelen, en vreezen te verstikken;
't Is slechts, om 't van een kwaad, dat doodelijk zou zijn,

Door de ondervinding van die pijn

Te meerder af te schrikken.

Ja, stel! er waren van dien glibberigen kant

Wel meer, dan één, in 't vuil geschoten;

Wat heeft dan van uw trouwe hand

Het eerste uw liefdezorg genoten?

Was 't niet dat schaapje, 't welk het meest was in gevaar,

En 't eerste scheen te smoren?

Daar was uw liefde 't eerst voor klaar:

Geen schaap gaat onder 't oog van Godelief verloren.

Of grijpt een wolf er één in heide of wildernis,

't Ontbreekt u dan aan magt, niet aan genegenheden;

En durft ge denken, dat uw Jezus voor zijn leden,

Voor schaapjes, die Hij kocht, zoo goed geen herder is?

GODELIEF.

Och! was ik maar van Jezus weide!

Dan, denk eens, wat die Herder zeide:

Ik ken mijn schapen, en zij luistren naar mijn stem;

Zij kennen mijnen tred, en volgen mijne gangen.

Zeg, Vroomhart! zeg, waar volg ik Hem?

Waar toon ik van zijn woord en leiding af te hangen?

Mijn

Mijn hart blijft boos, mijn leven slecht,
Ik vind geen kenmerk van genade:
Sloeg Jezus mij in liefde gade;
Der zonde was voor lang de heerschappij ontzegd;
Dan zou men in mijn woord en wandel godsvrucht lezen,
En ik een levend beeld van Jezus deugden wezen.

VROOMHART.

Hoe! is het zóó met u gesteld,
En, wilt ge Gods gená niet prijzen,
Wier grootheid gij weleer aan andren hebt verteld?
Kom! Jezus wil u die genade nog bewijzen.

Zoo gij zijn eigendom niet zijt,
Dan is dit oogenblik uw allerbeste tijd,
Om u voor eeuwig, op zijn' eisch, aan Hem te geven;
Hij is dezelfde nog, en blijft voor zondaars leven.

Zijn Vader gaf Hem last,
Om goddeloozen goed, en slaven vrij te maken;
Het werk is afgedaan, 't worde u maar toegepast!
Kom spoed u! spil geen' tijd! Hij zal uw banden slaken.
En, als ge uw schulden op zijn offer nederlegt,
U door zijn liefde voelt aan zijne dienst verbinden,

En tot zijn Vader, Vader! zegt,
Dan zult ge zeker weêr genade-blijken vinden:
Dan zal de ondankbaarheid, waarmee ge u tegen God

Zoo schandelijk vergreep, in ootmoed u doen schreijen,

En, juichende om uw zalig lot,

Zult gij met zang en fluit uw schaapjes vrolijk weijen.

't Is waar, het is u niet te doen,

Om slechts gerust te mogen wezen;

Maar om, door Jezus heilrantsoen

Met God bevredigd, Hem te lieven, en te vreezen.

Het is alleen uw zaligheid,

Dien God te dienen, en zijn heerlijk beeld te dragen;

En daar toe heeft Hij zelf u alles toegezeid,

En daar toe laat zijn Zoon u om uw hart nog vragen:

Uw wensch is Vaders wil en eer,

De blijdschap vanden Borg; wat wilt, wat wenscht ge meer?

Door ons aan Jezus te vertrouwen,

En naderend tot God, Hem in dien Zoon te aanschouwen,

Zóó wordt men heilig, zóó alleen:

Er is geen andre weg — ik ken, God wijst er geen'.

GODELIEF.

Ja, Vroomhart! ja, ik weet geen' andren weg te kiezen;

Maar, wordt men heilig op dat spoor;

Dan moet ik al den moed verliezen,

Dan was het immers schijn, toen ik dit pad verloor:

Want, schoon ik duizendwerf tot Jezus scheen te komen,

Ik

Ik ben dezelfde slechtaard nog;
En, zoude ik dan voor 't eind van 't nare zelfbedrog,
Voor 't eindeloos verderf, niet schromen?
Mijn hart is even traag, afkeerig, vuil en boos,
En, hoe ik 't ook bederv', het blijft indrukkeloos:
Den heilweg ken ik wel, maar 'k heb dien niet bewandeld,
Gelijk het zulk een' voegt, die 't enge heilpad vond;
'k Heb trouweloos met God gehandeld;
Ik scheen te vreden met zijn heilig zoenverbond,
En zwoer hem hulde met mijn' mond;
Maar ach! wáár bleek het uit mijn daden?
'k Heb kwaad bij kwaad gevoegd, en schuld op schuld geladen.
Zeg, trouwe Vroomhart! wordt Genade niet getart,
Als wij, om de angsten van 't gewisse steeds te ontvlieden,
Een boos en onverbrijzeld hart,
Dat slechts zich zelven vleit, aan Jezus durven bieden?

VROOMHART.

In 't hart, dat eens tot Jezus kwam,
Dat zich aan Jezus heeft gegeven,
Dat Jezus tot zijn' Heiland nam,
En zwoer voor Hem te zullen leven;
In 't hart, dat, leunende op dien Borg,
Vrijmoedig mogt tot God genaken,
En, zonder angsten, zonder zorg!

Den zoetsten zielevrede smaken;
In 't hart, dat Jezus toebehoort,
Het minste vlekje niet te haten,
Maar Jezus moorders ongestoord,
De zonden onbetreurd te laten;
Dat is de snoodste ondankbaarheid;
Maar, schoon wij dus Gods gunst verachten,
Hij houdt nog de armen uitgebreid,
Om ons ontfermend in te wachten.

Keer tot Hem, Godelief! het is zijn wil, en eer:

Hij zal vergeven, en vergeten;

Laat Jezus uwe nooden weten,

En neem zijn offer aan! zoo keert men daaglijks weêr.
God wist wel, dat in u een zondig hart zou blijven;
Maar gaf u 't middel ter verbeetring in zijn woord:
Hij wil, dat u 't verderf naar Jezus toe zal drijven,
Die 't angstig kermen van zijn volgers altijd hoort.
Ons hart moet meer en meer van zonde een' afschrik krijgen,

En daaglijks naar den hemel hijgen.

't Geloove moet, door 't zien op Jezus helsche pijn,

Den ouden mensch den doodsteek geven;

Zoo leert men door Genade leven:

Genade moet het hoogst, de zondaar 't laagste zijn.

De pligt en 't voorregt van een' Christen

Is, dat hij dagelijks bij 't geestlijk manna leeft,
Dat God hem uit den hemel geeft,
En zich door 't ongeloof zijn regt niet laat betwisten.
't Geloof neemt waarheid aan; de waarheid maakt ons vrij:
Dat dit ons daaglijksch werk dan zij!
Is 't waarheid, dat mijn vriend zoo laf is in het strijden,
Zoo trouweloos, zoo slecht gesteld,
En nogtans in geen tranen smelt;
God weet die waarheid, en mijn vriend moet die belijden:
Gij moogt ze voor Gods Majesteit,
Die u laat roepen, niet verbloemen;
Maar in eenvoudigheid moet ge ook deez' waarheid roemen,
Dat Jezus heeft voldaan, en nog voor zondaars pleit,
En dat Hij daaglijks u wil geven
En lust, en kracht, om als een kind voor God te leven.
Wij zijn, 'k erken 't, een slangenzaad,
Een samenweefsel van het allerbooste kwaad;
Maar laat ons van Genade zingen!
Zij is het, die ons Jezus gaf,
Zij spreekt van vrede en dreigt geen straf,
Zij maakt ons door 't geloof, van monsters, hemellingen.
Tree' toe dan, Godelief! versma' het kruisbloed niet,
Dat alle schulden uit kan wisschen;
Maar neem ('t is God, die 't u gebiedt)

Toch dagelijks bezit van zijn beloftenissen!
 Hou' vast aan Gods genâ! weêrsta het ongeloof!
 En blijf niet langer voor zijn Vaderliefde doof!

* * *

Hier raakte Godelief aan 't weenen,
 En door meêdoogendheid werd Vroomharts taal gestuit;
 Maar onder 't schreijen scheen de treurigheid verdwenen,
 En barstte Godelief in deze woorden uit.

GODELIEF.

Genade alleen is mijn behoud,
 En Jezus moet alleen mijn Zaligmaker wezen:
 't Is Jezus, daar mijn ziel op bouwt,
 Aan Hem is alles toevertrouwd,
 Hij kan, Hij wil, Hij zal mij zuivren en genezen.
 Ik eeuwig de uwe, trouwe Borg!
 Aan U beveel ik al de zorg,
 Om. 't geen Gij kocht, mij toe te deelen:
 Ik weet, daar 'k uwe goedheid ken,
 Dat, hoe verfoeijelijk ik ben,
 Het zaligen van mij U nimmer zal vervelen.
 'k Zie, Jezus! U voor mij gegeeseld en bespot,
 Voor mij verlaten van uw' God;
 'k Zie U voor mij de doodsvallei betreden,
 En voor mijne ongeregtigheden

U afbetalen. 'k Zie, uw Vader is voldaan;
Hij heeft mij al mijn schuld vergeven,
Toen Ge uit het graf zijt opgestaan;
Dies moet ik, als zijn kind, met Hem bevredigd leven.
Gij, Jezus! kunt alleen mijn ziel
Dat zalig kinderleven leeren,
En ik, die voor U nederkniel,
Zal telkens met gebeên mij tot uw lessen keeren.
Gij zult mijn Herder in deez' nare rampwoestijn,
Mijn Voorspraak in den hemel zijn.
O Herder, die voor mij de wolven in dorst wachten,
Den helschen leeuw verslondt, den dood geen' dood woudt achten!
Van al uw schaapjes is er geen,
Dat zich door 't ongeloof zoo ver van U liet drijven:
Al dwaalden al uw schaapjes heen,
Ik moet, ik wil het dichtst bij uwe liefde blijven.
O Voorspraak, die mijn nooden kent,
En telkens wilt aan mij gedenken!
Ik bid U, wil mij krachten schenken,
Dat ik mij telkens tot U wend'!
Gij zijt mijn Koning, die ten rijkstroon zijt verheven,
Regeer mijn hart, bewoon mijn huis,
Laat dagelijksch geloof mijns vijands heir doen beven,
De zonden sterven aan uw kruis!

Breng me aan de zaligheid eens nader,
En 't hemelsch Vaderland in 't oog!
Ik volg U, waar Gij gaat; ik volg U naar uw' Vader;
Ik wacht uw toekomst in, en hef het hoofd omhoog.
O eeuwig zalig lot! wie ben ik, hemellingen!
Uw Vorst nam mij ten broeder aan;
En 'k mag met God in vriendschap staan.
Helpt, Englen! Vroomhart, help! 'k zal Jezus liefde zingen.

VROOMHART.

Ik ben niet u, mijn vriend! verblijd,
En wil met uw gezang mijn snaren,
Met uw gejuich mijn lied wel paren,
Maar 'k moet nu voort; het is mijn tijd:
Ik moet bij Vrolijkhart, daar Ligtaard zijn zal, wezen:
Er was een buurverschil gerezen,
Waarin ik, zoo ik kon, de scheidsman wezen zou.
Ik ga in Jezus naam: o God! maak mij getrouw!
Laat Jezus Geest me ook dáár verzellen,
Mij teeder van gemoed, en needrig van gelaat,
Steeds dienstbaar maken aan uw' raad,
En 't heerlijkst voorbeeld mij met kracht voor oogen stellen.
Tot weérziens, Godelief! blijf uwen Jezus bij!
Ik denk aan U; denk gij aan mij.

Z U C H T

O M

BEDACHTZAAMHEID

Mijn Heiland! die mij hebt gegeven
Den lust, om naar uw wet te leven,
Ik voel, dat onbedachtzaamheid
Mij doet verdwalen van uw sporen,
En naar de looze trekken hooren
Der wereld, die mij lagchend vleit.

Hoe sluipt de zonde door mijne oogen
Ten boezem in; ik ben bedrogen,
En lig verslagen, eer ik 't weet.
'k Moet menigmaal te laat beklagen,
Dat ik mij trouwloos heb gedragen,
Of zonder winst mijn' tijd besteed.

Door op mijn hart niet naauw te letten,
Verwar ik dikmaals in de netten,
Die mij de zonde en duivel spant.
Door onbedachtzaam te verkeerem,
Moet ik met schade en schande leeren
Mijn slecht bestaan van allen kant.

Dan onvoorzigtig in het spreken —
Dan in het zwijgen —; wat gebreken
Ontleenem hunnen oorsprong niet
Van duizend onoplettendheden,
Die, in den aanvang niet bestreden,
Mij altoos loonen met verdriet.

Och! leerde ik eens bedachtzaam wandlen
En overal voorzigtig handlen,
Vermijden wat nadeelig is:
Mijn doen en laten keurig wikken,
En altoos voor de zonden schrikken
Als de oorzaak mijner droefenis!

Och! mogt ik! maar ik heb geen krachten;
Ik moet in dezen strijd versmachten,
 Wanneer ik op mij zelven sta.
Ja, meer genegen tot bederven,
Dan om aan eigen lust te sterven.
 Verkwist ik dikwijls uw genâ

Wat raad voor mij, die zoo losbandig,
Zoo wispelturig, zoo vijandig
 Omtrent mijn eigen voordeel, ben;
Daar tuchtiging, noch zegeningen;
Mijn onbedachtzaam hart bedwingen;
 Daar ik me aan Jezus niet gewen?

Mijn Heiland! uw bedachtzaam leven
Is mij ten voorbeeld wel gegeven;
 Maar 't zij ook tevens mijn rantsoen!
Bedachtzaam in uw taal en daden,
Hebt Gij mijn schuld op U geladen:
 Ik heb geen' andren prijs van doen!

Maar stier dan, Jezus! mijn gedachten:
Och! mogt ik mij zorgvuldig wachten
 Voor de ijdelheid, die 't zondig brein
Zelfs door verbeelding kan vervoeren,
En 't zondenkweekend hart beroeren:
 't Gevaar is groot; mijn kracht is klein!

Laat uw Genâ mij, onbezweken
Doen zijn in 't letten op mijn spreken;
 Stel Gij een wacht voor mijnen mond!
Och! dat mijn tong zich niet bezondig',
Maar steeds uw' grooten naam verkondig';
 Daar zij zich dikwijls toe verbond!

En, moet ik in de wereld leven,
O! laat mij steeds geloovig beven,
 Opdat ik niet door losheid kwijn':
'k Moet telkens aan mij zelve vragen:
Hoe zou zich Jezus nu gedragen?
 Uw voorbeeld moet mijn rigtsnoer zijn!

HEILZAME BESPIEGELING.

Ik zie mij zelf bij 't eeuwig Licht,
En spiegel me in Gods aangezicht:
O heiligheid der heiligheden!
Hoe durf ik, snoode doemeling,
Die stom blijf in het Godsgeding,
Hoe durf ik deze plaats betreden?

Ik naadre op Gods bevel zijn' troon,
En zie zijn aanschijn in zijn' Zoon:
Dat eeuwig Woord, in 't vleesch gekomen,
Heeft 's Vaders hart aan ons verklaard,
Zijn Majesteit geopenbaard,
En mij de slaafsche vrees benomen.

Hier zie ik, hoe Gerechtigheid,
Terwijl Genâ voor zondaars pleit,
Niets minder eischt, dan Jezus leven:
O Heiligheid! geen dengd, geen dood,
Dan die van 's Vaders troongenoot,
Kon U uwe eere weder geven.

Hier zie ik God, die zich bemint,
En in zich zelven alles vindt,
En zich in alles wil vertoonen;
Die eeuwig Algenoegzaam is,
En zijne zaalge beeldtenis
In 't reedlijk schepsel wil doen wonen.

Die God, toen Adam Hem verliet,
Veranderde zijn wezen niet.
Hij blijft zich zelven nog beminnen:
In 't heerlijk maaksel van zijn hand,
Dat tegen Hem is aangekant,
Kan 's duivels beeld zijn gunst niet winner

Ik, die mijn heerlijkheid verloor,
Mij zelven tot een' God verkoor,
Zou 't godlijk heil voor eeuwig derven,
En, voor mijne oproermakerij,
Ten blijk van 's Rigters heerschappij,
In pijn en wroeging eeuwig sterven.

Maar God verandert niet, o neen,
Hij mint zich zelf, zich zelf alleen!
En wil naar Goddeloozen vragen;
Hij heeft zijn heerlijkheid getoond
In Jezus, daar zijn beeld in woont:
De Godmensch heeft de straf gedragen.

God liet zijn' Zoon voor zondaars staan,
En Hem voor ons ten kruisberg gaan;
Daar zag men al Gods deugden blinken:
De wet riep vloek, de Godheid wraak.
God schiep in zijnen Zoon vermaak,
Maar liet Hem in den afgrond zinken.

De Borg, bij wien ik zegen zoek,
De Godmensch werd voor mij een vloek,
Om mij voor eeuwig te bevrijden:
O God! wat moet mijn schuld niet zijn,
Die zoo vele angsten, zoo veel pijn,
Aan Hem, die God is, heeft doen lijden.

De Borg, die mij zijn schatten bood,
Tot wien ik met mijn schulden vlood,
Die om mijn misdrijf is gestorven,
Heeft door zijn deugd en heiligheid,
Waar in Gods luister zich verspreidt,
Voor mij Gods liefde en Geest verworven.

't Geen Jezus deed, en sprak, en dacht,
Is op mijn rekening gebragt:
Die 't minste kwaad niet kan gedoogen,
Wiens heilig oog op alles let,
Beschouwt mij zonder vlek en smet,
En ziet mij aan met vaderoogen.

Ook is, wat Jezus immer leed,
Of voor ons, arme zondaars, deed,
Van 't regt niet onbeloond gelaten;
Hij kocht ons tot zijn' roem en eer,
En maakte, als Heilig Opperheer,
Ons tot geheiligde onderzaten.

O God! waar ik mijne oogen sla,
'k Zie Heiligheid, ik vind Genâ,
En zal uw Wijsheid eeuwig loven,
Daar ze ons met Hem vereenigd heeft,
Die aan zijn' Vader wedergeeft,
Hetgeen de zondaars Hem ontrooven.

O Rotssteen! Gij voleindt uw werk;
Uw Magt is hel en dood te sterk;
Uw heiligheid doet zondaars beven,
Maar wordt van ons het hoogst bemind,
Die, daar uw Regt voldoening vindt,
Alleen door uw Genade leven.

Wie eert, wie dient, wie liefst U niet,
Die uw beminlijk aanschijn ziet?
Mijn Vader! zoude ik U niet vreezen,
Uw wet, uw beeld, uw gunst versmaân?
Neen, 'k heb U lief, ik kleef U aan,
'k Wil U alleen gehoorzaam wezen.

Och! dat ik alle boosheid haat',
Al 't goede doe, al 't kwade laat'!
Och! dat ik liever sterv', dan zondig',
U daaglijks bij uw Godlijk Licht
Aanschouwe in Jezus aangezigt,
En uwen grooten naam verkondig'!

Zoo toone ik, welken Heer ik dien;
Zoo leere ik Jezus volheid zien;
Zoo stoor' geen sterfuur mij in 't zingen;
Zoo worde ik door 't geloof geleid,
En zalig in Gods heiligheid:
Gezegende bespiegelingen!

J E Z U S

MENSCHENLIEFDE.

Waar was ooit min zoo teeder?
Mijn Heiland daalde neder,
En boog voor 's Vaders roê:
In al zijn smart geduldig
Verdroeg Hij, schoon onschuldig,
Leed, hoon, en arremoê.

Verkoos Hij voor den hemel
Dit zondige gewemel
Vol jammer en verdriet;
Hij was met mij bewogen...!
Wat deed zijn mededoogen
Voor arme zondaars niet!

Hij liet in 't vleesch zich kleeden,
En heeft in kinderleden

Reeds voor de schuld geboet.

Hij liet zich vangen, binden,
Kocht vijanden tot vrienden,
Door 't storten van zijn bloed.

Tuig, vreeslijkste aller nachten,
Van de allerbangste klagten!

Tuig dit, bebloede hof!

Tuig, vreeslijkste aller dagen,
Van de allerfelste slagen,

Waar meê Gods zwaard Hem trof.

Al klonk Hem in zijne ooren,
Bij 't voelen van Gods tooren,

Het grimmen van de hel;

Hij viel geen' moorder tegen,
Begroette dien met zegen,

Koos dien tot reisgezel.

Dat heet zijn' vijand minnen,
Den duivel overwinnen;
 Zóó wordt Gods huis gebouwd.
Wie, wie, kan Jezus haten,
Wie langer God verlaten,
 Die de armen open houdt?

Ons eindige vermogen
Aanschouwt met pinkende oogen
 Gods wijsheid, liefde, en magt.
Wij volgen met ons zingen
De blijde hemellingen,
 En roemen: *'t is volbragt!*

Mijn kermen, klagen, lijden,
Mijn worstelen, mijn strijden,
 Is enkel artsenij;
't Zijn vaderlijke slagen:
De rigterlijke plagen
 Droeg Hij geheel voor mij.

Mijn innigste verlangen
Is, Jezus aan te hangen.
En Hem, als mijnen borg,
Geloovig aan te kleven,
Is 't leven van mijn leven,
En 't al, waarvoor ik zorg.

Van Jezus steeds te leeren,
In liefde te verkeeren
Met mijnen evenmensch;
Ootmoedig God te vreezen;
En Hem tot eer te wezen,
Dit is mijn zielewensch.

KINDERZANG.

Ik ben een kind, van God geschapen,
Van God, die melk en brood mij geeft,
Die, als ik opsta, of ga slapen,
Zijne oogen altijd op mij heeft.

Ik zie Hem niet, dan in zijn werken;
Ik hoor zijn stem in zijn gebod:
Och! mogten eens mijne ouders merken,
Dat ik gehoorzaam was aan God!

Ik bid tot God niet, dan gedrongen;
'k Zeg, *lieve Heer!* maar zoek Hem niet;
'k Heb daaglijks om mijn zin' gedwongen,
Terwijl zijn oog mijn stoutheid ziet.

God Vader! wil, ai! wil vergeven!
Zie Jezus in zijn kindschheid aan!
Hij is geslagen in zijn leven,
En heeft U in zijn' dood voldaan.

Gij, Jezus! zult mijn Heiland wezen;
Of wilt ge niet? — ik ben een kind:
En zoudt Gij kindren niet genezen,
Gij, die ook kindertjes bemint?

O Geest! bewoon mijn teêdre leden!
Bespreng mijn ziel met Jezus bloed!
Vervul mijn lippen met gebeden,
En met Gods vrees mijn jong gemoed!

Ik zal mijne Ouders dan beminnen;
Dan vrees ik voor geen helsche pijn;
Dan kom ik in den hemel binnen,
En zal eene eer van Christus zijn.

'k Mag immers op dit alles hopen,
Drieëenig God? het is beloofd,
En in uw' naam is, bij het doopen,
Uw trouw verzegeld aan mijn hoofd.

NEDERLAND

GEBOGEN

VOOR GODS TROON,

BIJ GELEGENHEID VAN DEN PLEGTIGEN BEDEDAG.

Geduchte Majesteit! wier onbeperkt vermogen
't Heelal doorgrondt, en stiert door 't wenken van uwe oogen,
Daar 't ongenaakbaar vuur van zuivre Heiligheid
Denschrík op 't bangelaat van 't bevend menschdom spreidt
Geene eeuwen zullen ooit uw Trouw of Liefde krenken,
Die steeds een' overvloed van zaligheden schenken,
Aan hem, die op uw' wil, die op uw wenken let,
En zijne gangen rigt op 't voetspoor van uw wet.
Wij, door een talloos heir van zonden overrompeld,
Staan voor uw' regterstoel, in schulden diep gedompeld:
Wij schonden eed, en pligt; wij vielen van U af,
Vertraden de geboôn, die ons uw Goedheid gaf.

Ja,

Ja, schoon Barmhartigheid ons trok door liefdeboeijen,
En vrede en vrijheid deed in onze tenten bloeijen;
Nog heeft ons zondig volk den stijven nek verhard,
En koos voor leven, dood; voor zegeningen, smart.
Gij zondt, meêdoogend God! aan ons getrouwe tolken;
Hun treurig boetgeschal, schoon 't opklom tot de wolken,
Drong in onze ooren niet: de vreugd, die dag op dag
In ijdele harten steeg, verdoofde hun geklag.
Wij zijn verstomd, o God! uw gramschap moest ons treffen:
Wij willen in uw Wraak uw Heiligheid verheffen:
De vrees beroert ons hart, de schaamte 't aangezigt;
Wij keuren 't alles goed, wat uwe Magt verrigt.
Moet niet de kille vrees in onzen boezem steigren?
Daar groot, en klein, en rijk, en arm verhard blijft weigren
Te luistren naar uw stem; — vindt Ge ergens onschuld? — Neen,
Onreinheid dekt den stoel van Vorst en Overheên!
De Tempels zijn besmet! de statige offeranden,
Den wierook ziet uw oog op onreine outers branden;
En, schoon men 't ligchaam buigt, de hand ten Hemel heft,
Wiens hart versmelt van rouw om 't onheil dat ons treft?
Men kiest een staatsiekleed in plaats van rouwgewaden:
Men wil zich in vermaak, maar niet in tranen, baden;
Schoon Gij den zwijmelwijn in onzen beker schenkt,
Wij smaken 't bitter niet, waarmede uw hand ons drenkt.

Kan ongevoeligheid een' hooger' trap beklimmen,
Dan, als men 't onweêr reeds ziet rijzen aan de kimmen,
Den donder loeijen hoort, te wanen; 't is nog vroeg,
't Is, als de bliksem treft, voor schuilen tijds genoeg!

Bij U is 't regt, o God! uw vonnis is regtvaardig,
Bij ons is zonde en schuld, wij zijn uw gramschap waardig;
En hoe uw wraak ook treffe, erkent ons wroegend hart,
Dat Goedertierenheid zich mengelt in de smart.
Nog roept Gij tot berouw, nog eischt Ge een weenend klagen,
Die lokstem is de galm der allerfelste slagen;
En, schoon 't vooruitgezigd den ondergang bedreigt
Van volk, en land, en kerk; nog is Genâ geneigd
Om, als een klokken, ons te dekken met haar vleuglen.
Och! was ons hart gezind der zonden drift te teuglen!
Maar neen; ons ijdel oog is 't weenen ongewoon;
Daar hoogmoed ons belet te vallen voor uw' troon!
En schoon het zuchtend vee ons noopt tot bitter kermen,
Hun smart, niet onze schuld, verwekt in ons 't erbarmen;
Gij toont ons, daar het rund op stal en velden loeit,
Hoe om ons misbedrijf uw wraakvuur hevig gloeit!
En daar hun dood ons volk berooft van rijke schatten,
Doet Ge ons door dat gemis, hoe arm wij zijn, bevatten.
Hun leven maakt ons rijk; hun sterven is de straf
Voor 't misbruik van een goed, dat ons uw Liefde gaf.

Wij

Wij zien onze akkers in een bare zee bedolven,
Maar hooren ook uw stem in 't bulderen der golven;
Daar 't ongetemd geweld van dien verbolgen vloed
Ons in een' spiegel toont de drift, die in ons woedt.
Het storremend gehuil van gierende onweêrwinden,
Die zeeman, schat, en kiel, meêdoogenloos verslinden,
Schetst, hoe de veege hulk van 't zinkend Nederland,
Door zondenstorm geschokt, gejaagd wordt naar het strand.

Dan ach! verschoon! verschoon! wij vallen voor U neder!
Wij zijn een zondig volk, maar gij een God, die teeder
Gelijk een Vader zijne kinders wel kastijdt;
Maar 't wederkeerend kroost bemoedigt en verblijdt.
Wij roemden op uw hulp in droeve tegenspoeden,
En zou uw Vaderzorg ons dan niet langer hoeden?
Uw Almagt vloog ter hulp in onzen bangsten nood,
Schiep licht uit duisternis, en 't leven uit den dood.
Gij hebt ons Vaderland als uit het stof verheven;
Gij hebt aan NEDERLAND den naam van VRIJ gegeven;
Gij braakt de kluisters, die ons boeiden aan den druk;
En boogt des Drijvers nek voor 't ons gesmeede juk!
Ons volk, geen volk, veracht bij de omgelegen Vorsten,
Bezweken door den last, dien zijne schouders torschten,
Getrappeld door den trots van Spanjes Dwingeland,
Vond moed, en kracht, en heil, door uw geduchte hand!

Kon Jacobs nageslacht op U als Veldheer roemen?
Kon Israël zijn heir ЯЕHOVA's leger noemen?
Wie gaf het blij *triumf* in onzen bleeken mond?
Wie! wie gebod het licht van 's Vrijheids morgenstond?
We erkennen uw bestier, geduchte God! dit wonder
Werd door uw hand gewrocht!—nooit trof een felle donder
Den hooggetopten eik zoo snel, als uwe magt
Het heven in 't gemoed van onzen vijand bragt.
Die zelfde hand aan 't roer der rijkgeladen kielen
Van 't rijzend Nederland, wou 's vijands vloot vernielen.
O God! wie kent uw magt? de donder wacht uw' wil....!
Hij treft, als Gij gebiedt....! Gij spreekt, en hij is stil....!
En moest het burgerbloed den weg tot vrijheid banen?
Werd menigwerfde vreugd bedauwd door vrouwen-tranen?
Daar 't vaderlooze kroost aan 's moeders volle borst
Een' stroom van tranen zoog door 't lessen van zijn' dorst,
Gij, Gij verliet ons niet in 't barnen der gevaren:
Gij deedt den oorlogsstorm van lieverleê bedaren.
De Zon der Vrijheid rees tot aan den middag op,
En Neêrlands luister steeg met Neêrlands heil ten top.
Toen werd de band geslaakt van 't dwangeloos geweten,
Geen moordziek bijgeloof meer ijvergloed geheten.
Toen werd het blij geschal van 't Euangeliewoord
Niet meer door 'thelsch gekrijsch van 't Papendom gesmoord!

Kon

Kon ooit een gunstbewijs bij zulk een voorregt halen!
Hoe — dooft een flauwe lamp den gloed der zonnestralen?
De Godsdienst zonder smet, de Vrijheid op den troon,
Is Neêrland meerder waard, dan mijter, staf, en kroon.

Dan ach! ondankbaar land! wij zijn van God! geweken.
Die nagedachtenis moest immers 't hart u breken.
Helaas! gij zijt versteend! Gods felle geeselroê
Wordt, na een taai geduld, wel eens 't kastijden moê.
God slaat, wien Hij bemint, maar straft, dien Hij moet haten,
Dan keert de roede in wraak, 't vermanen in verlaten:
Dan is er heil, noch raad, schoon 't oog tot water smelt;
Wie scheurt de banden los, als God in boeijen knelt...?

Maar ach, ontfermend God! uw roem is in vergeven,
Uw Wraak eischt onzen dood; Genâ pleit voor ons leven.
Uw Wijsheid heeft zich zelve een offer toebereid,
Welks vlam den gloed verdooft van strenge Grimmigheid.
Ai! leen dan gunstig 't oor aan tranen, aan gebeden!
Vergeef, vergeef de schuld, die wij voor U beleden!
Verhef Gij over ons uw vriendlijk aangezicht!
Vertroost ons bang gemoed, dat voor uw gramschap zwicht!
Aanschouw 't verwoestend heil der rampen, die ons drukken!
Wij beven voor 't gedruisch der naadrende ongelukken:
Hier voelt men knellend leed, dáár vreest men nakend kwaad:
Wie redt ons, groote God! zoo Gij ons nu verlaat?

Verhoor ons om uw' naam, dien we op ons voorhoofd dragen!
Wij immers zijn uw volk; dit tuigen de oude dagen:
We erkennen, maar met schaamt', die redding van uw hand,
Toen zelfs de vijand riep: *God strijdt voor Nederland!*
En zoude dan in 't eind uw gramschap ons verdelgen?
Zou zich uw Heiligheid zelfs om ons smeeken belgen?
Neen schoon Regtvaardigheid ons vonnis heeft bereid,
't Is Langmoed, die ons draagt, en tot bekeering leidt.
Wij dekken onze schuld niet voor uwe alziende oogen:
Wij roepen om genâ, wij smeeken om meêdoogen:
Geen eigen roem is 't kleed voor onze naakte leên;
Gerechtigheid eischt meer dan tranen en gebeên;
En 't bidden is bevlekt; bevlekt is al ons smeeken;
't Is Jezus stem alleen, die 't Vaderhart kan breken.
Dat offer is geslacht, dat lam is voor den troon:
Verhoor ons om uw' Naam! Verhoor ons om uw' Zoon!

NDCGLXXI.

D E

GODDELIJKE BEVRIJDING

V A N

DREIGENDE OVERSTROOMINGEN,

DANKEND EN BIDDEND GEVIERD.

Almagtig God, voor wien de waatren vlugten!

Uw' naam zij lof, de roede ontglipt uw hand.
Gij laat ons nooit vergeefs om bijstand zuchten;
Maar toont U nog den God van Nederland.

De watervloed was tot het hoogst gerezen,
En scheen de boô van Neêrlands jongsten dag;
Maar 't groot heelal moest toen getuige wezen,
Gelijk van ouds, wat Neêrlands God vermag.

Als alles zucht; als dijken zakken, zinken;
De borstweer van ons drijvend land versmelt;
De grazigste oord een zee dreigt in te drinken;
Dan wordt Gods magt, Gods redding ons gemeld.

Toen

Toen alle hoop ontzonk, men 't veld zag beven,
En 't oog alleen op U gevestigd stond;
Is 't kruijend ijs door uwen wenk verdreven,
Versmolten voor den adem van uw' mond.

Geen schepselkracht kan 't water meester blijven:
't Schuurt dijken los, en rolt de dammen heen;
't Sleept torens voort, en doet de bosschen drijven;
't Spoelt bergen weg; 't maakt werelden tot zeën.

Uw Liefde en Magt, die 't stroomgeweld doen wijken
Zijn rotsen, daar ons Neêrland op vertrouwt,
Behoeden meer, dan vastgeschoorde dijken;
Uw Liefde en Magt zijn Nederlands behoud.

Mijn Vaderland moet U zijn' Redder noemen,
U vreezen, die op nieuws ons bijstand boodt,
U hulde doen, uw groote daden roemen,
Op U alleen vertrouwen in den nood.

Uw vuist, waaraan geen druppel kan ontspatten,
Bevrijdde ons land, en gaf ons dankensstof;
Geen menschenzorg, die we als uw gave schatten:
Neen, 't water ruischt, en galmt alleen uw' lof.

Zie,

Zie, Neêrlands God, zie onze tranende oogen,
Als teekens aan, van onze dankbaarheid:
Heeft onze schrik tot deernis U bewogen;
't Is onze vreugd, die U ter eere schreit.

Gij hadt voorlang den scheimuur mogen breken,
Die 't zondig land voor watervloên bevrijdt:
Maar neen; Gij toont, dat Gij nog traag in 't wreken,
En vaardig nog in U te ontfermen zijt.

Och mogt die gunst, zoo onverdiend bewezen,
Geen uitstel zijn van lang getergde straf!
Och mogt ons zoo 't gezigt der roê genezen,
Dat ze ons nooit blijk van uwe gramschap gaf!

Och! liet zich 't volk, van U begunstigd, wasschen
In Jezus bloed! dat wischt de zonden uit.
Ai! dompel ons dan in die zuivre plassen!
Zoo worde uw toorn, en ons verderf gestuit!

Zend uwen Geest! laat dien ons overstroomen,
En zinken doen in uwe liefdezee!
Laat dien niet tot, maar óver de oevers komen!
Hij immers brengt de vruchtbaarheid ons meê.

Wij hooren nu de winden gonzend loeijen:

Ai! blaas, ô Geest! die stormen uit uw' mond,
Die 's levens stroom door Neêrland heen doen vloeijen,
En dringen in den meest verharden grond!

Woel sterkten weg! wring los den trotschten ceder!

Ruk hoogten om! waai duin en heuvel vlak!
Dat zich voor U de fierste moed verneder',
En in het diep van waren ootmoed zakk'!

Doe, goede Geest, hier duizend teekens pralen

Van Jezus liefde, en uw genadekracht!
Geen zonde stelt aan Jezus liefde palen,
Geen hel weêrstaat uw Godlijke oppermagt.

En raakte 't volk van Sion aan 't verflaauwen,

Daar 't geesteloos, als onbewaterd, kwijnt;
Ai! wil vooral dien wijngaard veel bedauwen,
Dien zulk een Zon, als Jezus is, beschijnt.

Of, werd het door den vijand overrompeld,

Daar 't voor den vloed van hel en wereld boog,
Of in een' poel van zonden werd gedompeld:
Blaas, blaas het van die overstroming droog!

Laat dezen hof toch hemelvruchten dragen!

Uw kracht geloof en liefde bloeijen doen!

Dien arbeid zult Ge U immers nooit beklagen,

Ter kweeking van Immanuëls plantsoen?

Gij hebt weleer door water en door winden,

O Neêrlands God! 't besprongen land gered;

Zou, zoude uw Geest dan nu zijne Almagt binden,

En laten uw geslacht van hulpe ontzet?

Hun vijand is oneindig meer te schromen,

Dan al 't geweld der aardsche dwinglandij:

Wil zijne magt, die U onteert, betoomen,

En maak uw volk van zijne kluisters vrij!

's Lands redding mogt ons weêr bewijzen geven,

Dat Gij 't geroep van uwe kindren hoort:

Nu smeecken ze, om geheel voor U te leven;

Of wordt deez' zucht in 't stormgehuil gesmoord?

Dat kan U niet van 't hart, zoo lang het smeecken

Van Jezus op uw goedheid iets vermag:

Ai! hoor zijn bloed, hoor zijn verdiensten spreken!

Geef leven, en het juichen voor 't geklag!

Och!

Och! laat uw volk in 't needrig stof gebogen,
Voor 't Vaderland nog storten hun gebeên!
En, door 't betoog der nieuwe gunst bewogen,
Vrijmoedig tot uw' liefdezetel treên!

Neem, Jezus! neem het reukwerk van hun handen!
Ai! bied het toch aan uwen Vader aan,
En bid voor ons! — of bid Gij voor geen landen?
O Ja! — ons volk was anders lang vergaan.

Uw voorspraak kon alleen dit land bewaren,
't Geen Ge als uw oog, om Sulamith bemint.
Genade moete er lang uw kerk vergâren,
Op dat die lang uw liefde er aan verbind'!

Bedwing 't geweld der toomelooze golven!
Dat nooit uw wraak ons naar den afgrond spoel',
Noch in een zee van gruwlen laat' bedolven!
Geen schepsel eert u in een' jammerpoel.

Den 1^{en} van Sprokkelmaand.

1771.

EENZAME OVERDENKING,

BIJ HET

EINDIGEN VAN DEN BEDEDAG.

Mijn ziel, zit eenzaam neêr; Gij zijt op dezen dag
Voor 't aldoordringend oog van Neêrlands God verschenen;
Gij hebt door zuchten, klagen, weenen,
In ootmoed neêrgeknield, met kinderlijk ontzag,
Uw schuld, 's lands euveldaân, beleden.
Maar denk niet, dat het werk hier mede is afgedaan,
En dat met dezen dag uw strijd is afgestreden.
Die sporelooze waan
Zou 't wraakvuur van Godstoorn in feller gloed ontsteken;
Uw zonden, uw gebreken.
Die ge in den spiegel van Gods wetten hebt aanschouwd
Beleden, en betreurd, verfoeid, en afgezworen,
Zijn de allersterkste sporen,
Dat gij een wakend oog op hart en wegen houdt,
En nimmer naar de stem van 't ongeloof wilt hooren
I. P Denk,

Denk, dat uw vijand loerend blaakt,
 U, als gij sluimert, te verraden,
 Door stroomen van uw bloed zijn' moordlust te verzaden.

Uw keus is weêr met Josua gemaakt,
 Om God, voor uwen Heer, te erkennen, en te vreezen.

Was dit de taal niet van uw' mond,
 Toen ge u aan Jezus dienst verbondt:
 «Wie zoude er neffens U mijn liefde waardig wezen?»

En, zult gij 't eens gegeven woord

Dan niet zorgvuldig houên?

Wien Jezus dienst bekoort,
 Toon' nimmer met zijn daân, dat hem die keus kan rouwen!

Geen menschenvrees moet u beroeren,
 Zoo, dat ge uw' besten vriend voor ieders oog onteert!
 Geen laauwheid, ongeloof, of miltzucht u vervoeren,
 Dat gij 't verdwijnend goed met Hem gelijk waardeert;
 Ja, Hem in 't openbaar niet voor uw' Heer zoudt kennen.
 Uw keus is wel beraân, 't verbond is dier gestaafd;
 En vindt gij ware vreugd, in u aan God te wennen,
 Zwog dan om schatten niet, waarom de wereld slaaft.
 Eischt God uw hart geheel — wel is Hij 't dan niet waardig?

Hij gaf zijn' eigen' Zoon;
 Die Zoon, zijn eigen bloed, droeg kruis en doornekroon,
 En was, in de eeuwigheid, tot uw verlossing vaardig.

Dat

Dat dan uw boezem zwell' van dankerkentenis!
Laat dan zijn teedre min u aan haar wetten boeijen!
Laat deze taal steeds van uw lippen vloeijen,
Dat Hij alleen uwe eer, uw liefde waardig is!
Maar toon vooral, door een' godvruchten wandel,
Dat ge in het spoor van uwen Heiland treedt,
Dat gij de heiligheid niet naar uw lusten meet:
Zijn Wet alleen zij 't rigtsnoer van uw' handel!

't Is niet genoeg, slechts in bespiegeling,
Een deugdentafereel te schetsen voor zijne oogen:

Als ik den roem van Jezus zing,
Moet niet alleen mijn oor door klanken zijn bewogen.

Die Jezus voor zijn' Heer erkent,
Moet ootmoed, needrigheid, en zelfverloochning leeren;
En, al wie 't oog naar 't hemelsch Salem wendt,
Sta pal, om, hoe 't ook ga, den duivel af te weren.

Een regteroog, een regterhand
Moet gij, mijn ziel, als 't God zoo wil, getroost verliezen;

En dikmaals eischt Hij dit ten onderpand,
Of 't waarheid in u zij, dat gij zijn dienst woudt kiezen.
Of, is er tusschen hen, die Jezus heeft genet,.

Daar Hij het merk van zijnen Geest op zet,

En hen, die, vuil besmet,
Hem lastren met den mond, en henen met de werken,

Geen onderscheid te merken?

Of, is een wereldling, hoe arm, hoe naakt,
In sieraad hun gelijk, die Jezus kleeding dragen?
Dan is een wankle hut, die telkens bevend kraakt,
Gelijk aan een paleis, dat vaste pijlers schragen.

Neen! 't volk, dat Jezus kocht.

Geheiligd, afgescheiden,

Vertoont in een taafreel de wondren, die Hij wrocht;
Zijn rijkdom, trouw en magt wil Hij door hen verbreiden.
Zij moeten zuilen zijn van 't zinkend Vaderland;
Hun offergeur alleen kan door de wolken dringen;
't Land, daar Immanuël zijn' wijngaard heeft geplant,
Bedauwt zijn liefdezorg met duizend zegeningen.

Mijn ziel! streef moedig voort in Jezus kracht;
Uw Veldheer strijdt u voor; zoude u de moed ontzinken?
Of krijgt gij eens een wond; buk niet voor 's vijands magt,
Al moest ge na den strijd, gelijk een Jakob, hinken.

Dan ach! gij slaakt een' bangen zucht;
Gij schijnt beroerd; de neêrgeslagen oogen
Zijn tolken, dat u 't hart door druk is neêrgebogen;

Maar hoe? is dit de vrucht

Van 't plegtig biddagswerk, of hebt gij in de plassen
Van Jezus bloed uw smet niet afgewasschen?
Of, gaf u God, ten troost in uw verdriet,

Den toegang tot den troon van zijn Genade niet?
Of ziet gij al uw tranen, al uw smeeken
Zoo onrein, zoo melaatsch, dat gij mismoedig vreest,
Dat zich Gods Heiligheid zal om uw schreijen wreken?

Of is uw hart bedeesd,
Dat ge, als voorheen, tot dwaasheid weêr zult keeren,
En dat uw misbedrijf 's lands zonden zal vermeêren?

Ja, dat ons Nederland,
Zoo lang getuchtigd en gewaarschuwd door Gods hand,
Zal door zijn' zondenlast bezwijken,
En 't Euangelielicht, met Jezus ons ontwijken?

Ja, zegt ge, dit, dit is het dat mij treft,
Waar van 't vooruitzicht mij doet beven:
Mijn hoop wordt, als een riet, gedreven,
Als bange vrees het loon van 't zondigen beseft.
Mijn boezem is een hol, daar struis en draken zwieren,
Door giftig addrenspog besmet;
En dáár, waar men zijn voeten zet,
Een zonnevlugtend rot van krijschende uilen gieren.

De Hoogmoed heerscht er op den troon;
Die torscht de aan God ontwongen kroon;
Men ziet er 't Eigen ik den schepter zwaaijen —
En zal men rijpe vrucht van zulk een' akker maaijen?
Of spruit er welig graan uit de onbeploegde klont

Van zulk een' distelvollen grond?

Ik heb, 't is waar, aan Jezus trouw gezworen,
En, op zijn aanbod, Hem tot mijnen Vorst verkoren,
Hij gaf, om 't ongediert te vellen, mij zijn woord;

Hij zou mijn' akker mild besproeijen,

En, daar zijn zaad door dorens werd gesmoord,
Al 't onkruid uit mijn hart, met tak en wortel roeijen.

Maar vaak verdwaalt mijn ziel;

Zij laat zich dan door list, dan door geweld veroovren;
En, schoon haar menigwerf het dwalen bitter viel,
Liet ze echter menigwerf zich weêr op nieuw betoovren.

En, zwerf ik nu van mijnen Heiland af,
Daar nog op dezen dag zijn liefde me is gebleken;

Dan zal ik tot mijn straf

Gevoelen, dat zijn wraak is tegen mij ontsteken.

Ik gaf zoo menigmaal aan Jezus hart en hand:

't Is niet voor de eerste reis, dat ik Hem had verlaten;
En gaf hij van zijn trouw me op nieuw een onderpand;
Ligt nooddwingt Hem mijn ziel, voor eeuwig haar te haten.

Maar ach! schoon ik hem dik verried,

Hij brak zijn trouw, vergat zijn liefde niet;

Och! mogtik door 't geloof uit, door, en tot Hem leven!

't Geloof geeft kracht en moed,

En heilgen ijvergloed;

Spoort

Spoort trage zielen aan, om Jezus na te streven:

't Geloof maant God op zijn beloftenis,
En pleit op 't rookend bloed, dat voor den rijkstroon is;
't Geloof houdt Jezus vast, wanneer hij schijnt te wijken:
Die door 't geloof op God, als op zijn' Vader steunt,
 Staat vast, schoon aarde en hemel dreunt;
Trapt zonden met den voet, en doet de hel bezwijken.

Och! mogt ik zoo geheel voor Jezus zijn!

En 't biddagswerk nu weêr op nieuw beginnen;
Opdat, wat Jezus wraakt, uit mijn gemoed verdwijn',
En ik mij overgeve om Hem alleen te minnen!
Dan smaakte ik voor mij zelf een overzalig lot;
Dan kon ik voor mijn volk met waren ijver smeeken;
Dan stierf ik aan mij zelf, dan leefde ik voor mijn' God,
En had een heilzaam kruid voor al mijn zielsgebreken.

Als Jezus hand mij dekt, mij stiért, mij leert;
Zijn geest mij troost, mij opwekt, mij regeert,
Zijn kracht in mij den ouden mensch verteert,
Dan ben ik blij te moê, al moet ik zwerven:

Wanneer zijn woord mijn voedsel is,
Dan vind ik bron, en weid in deze wildernis;
Dan leef ik tot zijne eer, en wacht een zalig sterven.

MDCCLXXI.

DE

KLAGENDE VOORBIDDERS VOOR

HET VADERLAND.

O God! wat blijft ons dor gemoed,
Dat voor U smelten moest van droefheid, onbewogen:
De hemelhooge schuld, die Neêrland zinken doet,
Perst uit ons oog geen' tranenvloed;
Ook heeft ons steenen hart tot bidden geen vermogen.

't Gevogelt treurt zelfs, als 't gelaat
Van 't zuchtende aardrijk kwijnt; verbergt Gij U, zij zwijgen:
En 't kermend rundervēe, dat de oogen neêrwaarts slaat,
En nederzigt om 's menschen kwaad,
Kan nooit, blijft Nederland hardnekkig, adem krijgen.

Maar

Maar, vriendlijk God! ontferming pleit
Voor ons; en voor ons volk; Gij kunt aan ons gedenken,
Om 't offer, dat uw Zoon voor ons heeft toebereid;
En, schoon ons oog geen tranen schreit,
Gij kunt ons door uw' geest de gaaf der tranen schenken.

Wij immers hebben door genâ;
In tranen van berouw en liefde lust gekregen;
Wij allen slaan het oog naar 't kruis op Golgotha;
Sla Gij ons dan in Jezus gâ;
Hij bidt; zijn voorgebed kan U tot ons bewegen.

Gij geeft nog zegen, geeft nog yreê;
Wij zien de vruchtbaarheid neêrdalen met de druppelen:
Gij deelt uit Indus zelfs ons uwe schatten meê,
Wij zien nog overvloed van vee,
Dat ons uw liefde zendt, in malsche klaver hupplen.

Uw zegen schetst uw Goedheid af;
De roede, die ons treft, het Vaderlijk mishagen.
Och! dat uw goede Geest ons vleeschen harten gav'!
Dan was de roê voor ons geen straf:
Dan droeg ons Neêrland tot zijn heil de felste dagen.

Maar wordt de Liefde, die ons draagt,
Veracht, gehoond, bespot; doet ons de roê niet bukken;
Volharden wij in 't kwaad, dat U in ons mishaaft;
Dan worden wij veel meer geplaagd,
Dan zal de wraak het staal in onze boezems drukken.

Kom, beweldadigd Nederland!
Kom gij vooral, Gods volk, kom buig u voor uw' Koning!
Vindt ge in uw' eigen schat geen geurige offerand,
Stel uw belang in Jezus hand:
Treed gij met Hem tot God, gewis gij krijgt verschooning.

1. Junij 1772.

GELOOFS BEGEERTE,

WEKZANG.

Mijn Bruidegom!

Woon in mijn hart! gij zijt er wellekom.

Mijn Bruidegom! Maak mij uw heiligdom!

Mijn eenig deel,

Wien 'k zorgeloos mijn lot en weg beveel;

Mijn eenig deel! Ik geef me aan U geheel.

'k Geloof uw woord,

Schoon 't ongelooft zoo vaak mijn liefde stoort;

'k Geloof uw woord, Van mij in 't hart gehoord.

'k Ben zwak en teêr,

Dies ik van U mijn kracht en groei begeer;

'k Ben zwak en teêr; Ontferm u mijner, Heer!

'k Ben

'k Ben traag en slecht,
En breek mijn trouw, U dikwijls toegezegd.
'k Ben traag en slecht; Gedenk aan uwen knecht!
Uw dierbaar bloed
Verkwikk' mijn ziel, en zuivre mijn gemoed!
Uw dierbaar bloed Heeft voor mijn schuld geboet.

Gij eischt van mij,
Dat ik mij zelf gedurig aan U wij';
Gij eischt van mij, Dat ik U eigen zij.
't Is mijn vermaak,
Mijne eer, mijn doel, waar naar ik biddend haak;
't Is mijn vermaak, Dat ik in liefde blaak'.

Waarom, mijn Vorst!
Word ik zoo vaak door 't zondenvuil bemorst?
Waarom, mijn Vorst! Versmacht ik vaak van dorst?
Waarom versaagd
Voor hem, die mij en al uw volk belaagt?
Waarom versaagd, En 't niet aan U geklaagd?

Geef vrolijkheid

Aan 't hart, dat hier van vreeze en droefheid schreit!

Geef vrolijkheid, Mij door uw angst bereid.

Bewaart Gij mij,

Ik stap gerust, schoon 't paadje glibbrig zij:

Bewaart Gij mij, Ik blijf van dwalen vrij.

Dat uw genâ

Mij, waar ik ben, naauwkeurig gadesla!

Dat uw Genâ Mij houde op Golgotha!

't Is Liefde, en Magt,

Die mij behoedt, in nood mijn smart verzacht;

't Is Liefde en Magt, Waar van ik alles wacht.

DE

VRIJMOEDIGE AVONDMAALGANGER.

Welzalig ik, die toe mag tasten,
Gezeten aan deez' disch,
Daar Gods beminden zijn de gasten,
Daar Jezus gastheer is.
Die gastheer wil ons hier verblijven
Door vollen overvloed;
Hier zijn de spijsen artsenijen,
Voor alle kwalen, goed.
Wie zoude er onvrijmoedig wezen,
Daar Liefde zondaars noodt?
Verban, mijn ziel, uw zondig vreezen,
En denk aan Jezus dood!

Denk

Denk: Jezus is voor mij gestorven;
Mijn schulden zijn voldaan!
Ik mag, hoe onrein, hoe verdorven,
Tot zijnen Vader gaan;
Want som en renten zijn verrekend:
Der wet wordt de eisch ontzegd:
Daar God mijn losbrief, onderteekend,
Op tafel nederlegt.
Rolt tranen! Rolt van mijne wangen!
Ik zie, in brood en wijn,
Mijn' Heiland aan het kruishout hangen,
Verteerd door angst en pijn.
'k Hoor nagels knarsen door zijn handen;
Zijn klagen breekt mij 't hart:
De dorst verschroeit zijne ingewanden;
Zoo groeit er smart uit smart!
Zoo is mij deze wijn een teeken,
Met dit gebroken brood,
Hoe God zich op den Zoon wou wreken,
Mij redden door zijn' dood.
Nu kan mijn tong geen woorden vinden.
Gij kent uw' knecht, o Heer!
Hij wil zich aan uw dienst verbinden,
En geeft Genade de eer.

Hij immers moest aan U mishagen,
Maar 't is uwe vrije min;
Gij wilt hem in uwe armen dragen,
En hij, hij stemt het in.
't Geen Gij belooft, wil ik verwachten,
En schikken mij ten strijd.
Mijn vijand zie aan mijne krachten,
Dat Gij mijn Koning zijt!
Zoo druipt er troost uit Jezus wonden;
Zoo looft een zondaar God.
Roemt eeuwig, Godgewijde monden!
Uw allerzaligst lot.

GEZEGENDE ECHTVEREENIGING.

O allerheuglijkst lot! daar eensgezinden paren,
Die in hun jonge jaren,
In 's levens besten tijd
Aan 's Hoogsten liefdedienst zich hebben toegewijd;
Die beide, door de min van Jezus, die zijn leven
Ten minnepand wou geven,
Vermeesterd en bekoord,
Hem biddend zwoeren trouw, en gaven 't liefdewoord;
Die, door den zelfden Geest aan 't zelfde Hoofd verbonden,
Het zelfde leven vonden;
Daar zuivre eenstemmigheid
Het zelfde heil bedoelt, en 't zelfde kwaad beschreit:
Eenvormig echtgeluk! — Paart harten, strengelt handen!
Ik ken geen naauwer banden:
Gij zijt, vereenigd paar!
Door liefde en door geloof verbonden aan elkaâr.
Hoe kan in zulk een' echt de twist zijn krachten toonen?
Hoe kan er tweedragt wonen?
Men dient er éénen God,
Men reist er éénen weg: o allerheuglijkst lot!

Hier mag de vriendenrei, hier mogen blijde magen,

Hier moeten zangers wagen

Het zaligste echtverbond

Te wenschen met hun hart, te spellen met hun' mond:

Den huwlijkszegen heeft Gods eigen Zoon verworven;

Hij is er om gestorven;

Hij bidt voor deze twee,

En daarom spelt men heil; zijn bidden brengt het meê

Hier dient de liefde God: — lang moet die liefde leven,

En Jezus wetten geven,

Die altijd Bruigom blijv',

En uit hun huis en hart de wereldliefde drijv'!

Hier doet Godzaligheid het vrolijk Vergenoegen

Zich bij dit echtpaar voegen;

O allergrootst gewin!

Hun liefde smaakt de vrucht van Jezus zondaarsmin.

Hier doet geen huwlijkslast, dien twee gelieven dragen,

Den huwlijksdag beklagen:

Hier noemt in tegenspoed

De Liefde 't zwaarste ligt, de Godsvrucht alles goed.

Hier zal 't geloof der vrouw des mans bezwarenissen

Door 't woord van God beslissen,

En, in angstvalligheên,

Zal voor de vrouw de man hier worstlen in gebeên.

Ter—

Terwijl hier de ééne strijdt, zal de andre vurig bidden,
Daar deze weêr, in 't midden
Des krijs, gezangen zingt,
En, als met Davids harp, den boosten geest bedwingt.
Hierspelik vreugde in God; hier hoor ik wanden galmen
Van liederen en psalmen:
Hier leert men 't hemelwerk;
God woont er in het hart, en maakt van 't huis een kerk.
Hier zal de man de vrouw, de vrouw den man doen hooren,
Wat schoonheên hen bekoren
In Jezus, die zijn bloed,
Zijn' Geest, zijns Vaders hart hun geeft tot huwlijksgoed.
Zoo zal men daaglijks hier elkaâr een' spoorslag geven,
Om Jezus aan te kleven;
En 't goed der rampwoestijn
Zal in hunne achting niets dan enkel reisgeld zijn.
Hier zal (laat, goede God! mijn' zang de waarheid spellen!)
Geen vrees den mond beknellen,
Wanneer men zonde ziet;
De liefde luikt het oog voor deze pestvlek niet:
Men wenscht elkanders heil, men zoekt elkanders vrede;
Daar paart zich nimmer mede
Die lafheid, die verbloemt,
En in een' echtgenoot de zonden zwakheên noemt.

Hier zal de Waakzaamheid Zachtmoedigheid geleijen,

En nooit van Ootmoed scheijen;

Die 't kwaad hier aanwijst, let,

Of in zijn eigen hart dat kwaad geen' zetel zet;

En zal, door van zich zelf gebreken te belijden,

Die in zijn lief bestrijden;

Zoo vlugte uit huis en hart

Van 't eensgezinde paar de zonde met de smart!

Hier zal het huisgezin der vrouw hare eere geven,

Of Abraham herleven;

Abigaëls beleid

Spreekt hier de driften stom, en heerscht door minzaamheid.

Hier zal (geef, Vader! dat zij kindren mogen telen,

Waarin ze uw beeld zien spelen;

Waarin uw Geest betoon'

De kracht van 't sterven, en van 't bidden van uw' Zoon.)

Hier zal dan Vaders zorg met moeders teederheden

En tijd en vlijt besteden,

Op dat men eens hun kind

Op aarde noodig, in den hemel dienstbaar vind'.

Die God, die bij hun tent het hemelsch man' doet reegnen

Zal steeds hun welvaart zeeuwen;

En bij het nageslacht

Hun deugd bekend doen zijn, en hunnen naam geacht.

Hier

Hier zal... ik spel niets meer. — 't verlangen naar den hemel

Groeit onder 't woest gewemel

Van ramp en druk en pijn:

Die 't meest gelooft en hoopt, zal hier 't gelukkigst zijn.

Wie wacht zijn grootste vreugd in korte levensuren?

Hun vreugd zal eeuwig duren.

De dood schei' man en vrouw;

Hun Bruigom wacht hen in. — de hemel kent geen' rouw.

DE

VRIJHEID
VAN EEN' CHRISTEN.

Hoor, wereldling!
Hoe gul ik zing
Den roem van onze Vrijheid!
Wij dienen God
In 't zoet genot
Van ware rust en blijheid.

Hier maakt geen dwang,
Geen vrees ons bang:
Wat zoude ons kunnen deren?
Die ons bewaakt,
En zalig maakt,
Is God, de Heer der Heeren.

Geen

Geen helsche magt
Heeft regt of kracht
Die vrijheid ons te ontstelen:
De duivel moet,
Hoe fel hij woedt,
Ons in die rust zien deelen.

Gods eigen Zoon
Verliet zijn' troon,
Om 's duivels magt te breken;
Hij stierf aan 't kruis,
Om ons voor 't huis
Zijns Vaders op te kweeken.

Hij heeft der wet
Haar perk gezet,
Haar vloeken ingebonden:
Hij maakt ons vrij
Van slavernij,
En overmagt der zonden.

Die ons belaagt,
Betigt, en plaagt,
Krijgt straf tot zijn belooning;
Die voor ons strijdt,
En ons bevrijdt,
Is onze God, en Koning.

't Gewisse mag,
Bij vollen dag,
Het vrolijk licht aanschouwen:
't Wordt door geen schuld
Met schrik vervuld,
Daar we op Gods Zoon betrouwen.

Een dwingeland
Bevlekt zijn hand
Met bloed, en dwangplakaten;
Maar Jezus niet,
Die slechts gebiedt,
't Geen onrust baart, te laten.

't Was Jezus lust,
Om ons de rust
Te koopen voor zijn leven;
Hij gaf geen wet,
Of ze is gezet,
Om ons die rust te geven.

Door God als God,
En zijn gebod
In 't ware licht te kennen,
Zal oog en hart,
Den strik ontward,
Aan 's hemels vrijheid wennen.

Gods kind te zijn:
Geen angst, geen pijn,
Maar onzen God te vreezen;
Met Jezus beeld
Te zijn bedeed;
Zou dat geen vrijheid wezen?

DE

BLIJDSCHAP VAN EEN' CHRISTEN.

De wereld mag zingen,
En dartlen, en springen;
Haar blijdschap is schijn:
Wij Christenen mogen,
Al schreijen onze oogen,
Veel vrolijker zijn.

Een vliegend genoeg,
Verkregen door zwoegen,
Betaald met verdriet,
Verloren in 't zwerven,
Vervloekt bij het sterven,
Verlangen wij niet.

Kom,

Kom, lagchende wereld,
Bestrikt, en bepereld!
 Beschrijf eens uw lot!
Of, wilt ge 't verbloemen;
'k Zal 't mijne dan roemen:
 Mijn vreugde is in God!

'k Ben één van zijn kindren,
Geen schuld kan het hindren,
 Ik vrees voor geen straf:
Laat alles begeben!
Mijn blijdschap blijft leven,
 En groeit uit het graf.

Ja, God is genadig,
Is rijk, en weldadig,
 Grootmagtig en wijs,
Alom mijn Beschermmer,
Mijn leidende ontfermer,
 Dien 'k juichende prijs.

'k Heb niemand mij nader ;
Die God is mijn Vader,
 Wiens Zoon Hem voldeed ;
Wiens liefde mij heiligt,
Wiens trouw mij beveiligt,
 En nooit mij vergeet.

Op Jezus te bouwen ,
Gods woord te vertrouwen
 Maakt vrolijk en vrij :
De zonde te ontwijken ,
Naar God te gelijken
 Maakt zalig en blij.

Mijn ziel moog' verscheijen,
Mijn stof zich verspreijen
 Dat baart mij geen pijn :
Ik wacht op mijn' Koning,
En 'k weet, dat mijn woning
 De hemel zal zijn.

DAGELIJKSCHE DANKSTOF.

Ik leef, en ben gezond, o God!
'k Heb zielsvermogens, en 't gebruik van al mijn zinnen;
'k Heb voedsel, kleedren, huis, een onbekrompen lot;
Ik heb mijn werk, en zou 'k, o God!
U, die mij alles geeft, niet hartelijk beminnen?

'k Leef zonder storing in een land,
Daar Veiligheid en Regt met stille Rust verkeerren;
Daar Vrijheid, Overvloed en Vreê gaan hand aan hand:
Ik vind een Godsdienst in dit land,
Die mij in Gods Genâ zijn Heiligheid doet eeren.

De meeste menschen blijven dood,
En ik, de slechtste, kreeg door Jezus Geest het leven:
Wat is, o God, uw liefde, en Jezus rijkdom groot!
Ik leef gezegend door zijn' dood,
En 't heil, dat ik nog mis, zal mij mijn sterfuur geven.

D E

DANKBAARHEID

VAN EEN'

CHRISTEN.

O God van hemel en van aarde,
Wiens hand mij schiep, en mij bewaarde,
Mij kroont met goedertierenheid;
Die mij een' Heiland hebt gegeven,
Den Geest geschonken, om te leven,
En uwen hemel toegezeid!

Mijn God! tot wien ik veilig nader;
Die daaglijks mij vergeeft als Vader,
En met uw gunst mijn ziel verkwikt;
Die al het kwaad, dat mij bejagent,
Door uwe Vaderliefde zegent,
En mij eene engelenwacht beschikt!

Ik zie de blijde hemellingen,
Die altijd danken, altijd zingen,
Gedaald in deze rampwoestijn;
En 'k hoor hen aan elkandren vragen:
«Hoe zal die sterfling zich gedragen,
«Om dankbaar aan Gods gunst te zijn?»

Mijn Vader! 'k zal U Vader noemen,
En kinderlijk uw goedheid roemen;
Op U vertrouwen in den nood;
U, die de liefde zijt, beminnen,
En elken morgen weêr beginnen
Mijn hart te ontlasten in uw' schoot.

Ik zal (zóó moet men dank bewijzen)
Uw' wil met hart en daden prijzen;
Uw wil is, dat ik zalig zij:
Ik zal uw' trouwen bijstand wachten,
En als uw kind uw' wil betrachten,
Terwijl ik met mijn' onwil strij.

Ik zal U straks vergiffnis smeeken,
Wanneer ik eens ben afgeweken;
Ik zal, in 't aangebragt rantsoen,
Uw Goddelijke deugden eeren;
En als uw kind met U verkeeren:
Wat zal ik meer, mijn Vader! doen?

'k Begin mijn dankbaarheid met vragen:
Laat Jezus dankstem U behagen
Voor mij, o Oppermajesteit!
Laat mij en in, en door Hem leven!
Het geen Gij geeft U weêr te geven,
Is, Vader! al mijn dankbaarheid.

KINDERLIJK GEBED

O M

HEILIGMAKENDE GENADE.

Gedoog, o Oppermajesteit!
Genadig God en Vader!
Dat ik uw Goedertierenheid;
Terwijl mijn Jezus voor mij pleit,
Met smeekgezangen nader'!

't Is waar, geduchte God en Heer!
Uw Goedheid is regtvaardig;
Ik, die uw gaven stout verteer,
Verbeur het minst, dat ik begeer:
Uw weigring ben ik waardig.

Maar, mag ik niet met mijne ellend
Tot uw Genade komen?
Gij, die me als een' verderver kent,
Gij hebt U 't eerst tot mij gewend,
Tot kind mij aangenomen.

Uw Schoonzoon stierf, en Hij voldeed;
Gij schept in Hem behagen:
Ik zie nog, daar Hij tusschentreedt,
Dat Gij uw liefde niet vergeet;
Hij mag U alles vragen.

Ai! Vader! 'k smeeke in Jezus naam,
Op 't regt, door Hem verworven:
Vergeef mijn zonden, die 'k mij schaam,
En maakt mij tot uw dienst bekwaam!
Hij is er om gestorven.

Ik ben onheilig, 't hart is boos;
't Verderf in mij is krachtig;
En ik, o God! ben magteloos;
Maar uw Genâ, die mij verkoos,
Is ook voor mij almachtig.

Gij hebt mij gunstig toegezeid
Op al de bijbelblâren,
Dat ik, met 's Borgs gerechtigheid
Bekleed, en door uw' Geest geleid,
Uw wetten zou bewaren.

Betoon die magt, vervul dit woord!

Dat mij uw Geest bestiere!

Dat heiligheid, die U bekoort,

O Vader, die uw kindren hoort!

Mijn hart en wandel siere!

Ik ben uw vreeze toegedaan;

Ik wil gehoorzaam wezen:

Och! Vader! blaas dien ijver aan!

Laat mij in Jezus sporen gaan,

En als uw kind U vreezen!

Er is geen zucht naar U in mij,

Of ze is van U gegeven;

Voleind uw werk, en blijf mij bij!

Uw Zoon kocht immers zondaars vrij,

Om U ter eer te leven?

't Is ons geluk, uw roem, o Heer!

Dat ge ons voor straf beveiligt;

Maar 't geeft aan onze blijdschap meer,

En 't is uw' VADERNAAM tot eer,

Dat Gij uw kinders heiligt.

Zou, Vader, die de zonden haat!

Uw kind in zonden blijven?

Neen, 'k moet ze vlieden met de daad,

En 'k zal op een betraand gelaat

'k Versoef de zonden schrijven.

'k Moet dagelijks uws Schootzoons bloed

Ter reiniging gebruiken:

Zoo, zoo ontvlamt de liefdebloed;

Zoo zal ik strijdend, vol van moed,

Verdorvenheden snuiken.

Het moet mijn toelag daaglijks zijn,

(Geef, Vader! lust en krachten!

Gij weet hoe dor ik anders kwijn:)

Om uwe wetten, niet in schijn

Maar teeder, te betrachten.

Versier mij, Vader! met uw beeld!

't Zij op mijn hart geslagen!

Het heeft in Jezus doen gespeeld;

Laat mij ook, met uw' Geest bedeed,

Dat in mijn' wandel dragen!

Uw Zoon, mijn Broeder, aan wiens hand
Ik uwe liefde nader,
Heeft immers mij zijn trouw verpand:
Ik zoude, op reis naar 't errefland,
Gelijken naar mijn' Vader.

De heiligmaking is mijn lust,
Het doel van Jezus lijden,
De vrucht van de Euangelieruſt,
De vrijbrief naar de hemelkust,
Het einde van mijn ſtrijden.

Geef, Vader! 't geen uw kind verzocht!
Och! doe aan mij een teeken!
Bekroon het geen uw liefde wrocht!
Verleen me 't geen mijn Jezus kocht!
Hij blijft nog voor mij ſpreken.

'k Weet, Vader! dat Ge mij bemint;
Niets gaat uw trouw te boven:
Gij, tot mijn heiliging gezind,
Gij hoort uw' Zoon, Gij hoort uw kind.
Volmaakt zal ik U loven.

ROEMTAAL

VAN EEN'

STERVENDEN CHRISTEN.

Zou vrees mij bevangen,
Bij 't naadren der dood?
Mijn nieren verlangen
Met drift in mijn' schoot.
De vreugd van den Hemel
Gloeit reeds in mijn hart,
En 't aardsche gewemel
Omringt mij met smart.
Wat zou 'k hier begeeren?
Mijn schat is er niet!
Zou 'k rijkdom vermeêren?
Die gaf mij verdriet!
Door driften gebonden,
Door lusten vermast,
Was 't ligchaam der zonden
Mijn knellendste last.

Ik wacht met genoeg
En blijdschap op God.
Ik wacht na mijn zwoegen
Een zaliger lot.
Ik leefde te vreden:
Nu sterf ik met lust,
Daar 'k juichend mag treden
Naar de eeuwige rust.
Volzalig verwachten!
De blijdschap voor druk,
Voor tranen, voor klagten,
Een eeuwig geluk!
Die hoop deed mij strijden,
Ontvonkte mijn' moed,
En heeft mij, in lijden,
Voor zinken behoed.
En, moet ik al klagen,
Dat ik me in mijn' pligt
Zoo slecht heb gedragen,
Zoo weinig verrigt;
Ik schuil in de wonden
Van Hem, die 't rantsoen
Voor al onze zonden,
Geheel wou voldoen.

Ik dreef op genade
In 't holst van de zee,
Die komt me ook te stade
Bij 't naadren der reê:
Die hoedt mij voor stranden,
Dus zeil ik gerust;
Nu zal ik haast landen
Aan de eeuwige kust....
De vang is ontnomen
Aan duivel en hel!
Ik sterve.... juicht vromen!
Haast volgt ge; vaart wel!

TWEESPRAAK

TUSSCHEN

VROOMHART, EN WAARMOND.

WAARMOND.

Hoe blinkt uw wijs bestek in alles uit, o Heer!

Hoe meer ik zie en peins, te meer

Moet alles mij in dat geloof versterken,

Dat Gij uwe eer bedoeldet in uw werken:

Uwe eer, maar ook de zaligheid

Van hen, dien gij uw gunst hebt toegezeid,

Want door 't geluk, aan hen beschoren,

Zal ook hun mond altoos GENÂ ZIJ DE EER! doen hooren.

Wij, diep onkundig, zien zoo ligt

Op 't geen voor oogen is; dit doet ons veeltijds dwalen.

't Is dikwijls: waar toe dit of dat zoo ingerigt?

Ons hart zet doorgaans aan de wijze Godheid palen:

Och! dat mijn dikbeneveld oog

Altoos omzigtig was in 't letten op Gods wegen.

Ik sta op aarde om laag; God zit en heerscht om hoog;
Foei mij, dat ooit mijn hart tot heerschen is genegen!

Foei mij, dat ik zijn' weg en wil

Zoo stout en zoo verwaand bedil!

Ik loop voor uit, en slijt somtijds een' ganschen morgen

Met noodeloos te zorgen;

Daneens omtrent mijn huis, mijn schuur, mijn hooi, mijn vee;

Dan weêr omtrent mij zelf; en, loopt het mij eens meê;

'k Ben straks gereed, om bang te denken:

Ras zal of dit of dat mijn stil genoeg krenken.

En peins ik naar den geest,

Hoe Jezus mij geleidt, dan voel ik soms het meest,

Hoe zeer ik worstlen moet, om eigen' lust en zinnen

Gedurig te overwinnen:

Want, is 't een bitterdrank, dien mij Gods wijsheid schenkt

Om kwalen te genezen;

Dan is het, dat mijn hart Gods wijze trouw verdenkt;

Dan wilde ik wel eens zelf mijn Zaligmaker wezen.

Verbergt zich God tot mijn behoud voor mij,

En moet ik in het duister wonen

Dan vrees ik veeltijds, dat mij zulks nadeelig zij,

Als kon mijn Heiland zoo zijn wijsheid mij niet toonen.

Foei mij! ik wil aan mijn laatdunkend hart

Van nu af geen gehoor meer geven:

Het baarde me elken dag alleen verdriet en smart;
 Dat voegt een' Christen niet, die zorgeloos moet leven.

U, Jezus! roep ik aan om kracht;
 Dat mijn bedilzucht zwijge, al heb ik stof tot treuren!
 Uw Geest leer', daar ik niets dan goedheid van U wacht,
 Mij alles, wat ge doet, goed, wijs, en heilig keuren....!

Maar zacht! dáár zie ik VROOMHART gaan,
 Ik wacht hem op, hij komt toch herwaarts aan;
 Nu schijnt hij vergenoegd, zijn blijde wezenstrekken
 Doen mij de vrolijkheid van zijnen geest ontdekken;

Toen ik hem laatstmaal zag,
 Toen was het, dat zijn ziel in smart gedompeld lag.
 God hield zich voor zijn oog uit wijsheid toen verborgen.
 Zoo VROOMHART—welkom vriend.. 'k wenschu een' goeden

Waar is de reis naar toe? (morgen!

VROOMHART.

Naar DAMON, onzen vriend, Hij heeft een jonge koe
 Mij gisteren verkocht, te leveren op heden.

WAARMOND,

'k Ga meê tot aan zijn werf: wat is 't een lange tijd ,
 Dat gij met uw bezoek niet eens mij hebt verblijdt!
 Maar zeg, hoe gaat het u? ge zijt zoo wel te vreden.

VROOMHART.

Ik reis in vrolijkheid naar 't hemelsch vaderland;

Mijn

Mijn trouwe Herder leidt me, en houdt me bij de hand,
 Of draagt me in zijnen schoot; zijn liefde, zijn genade,
 Verzelt en zorgt voor mij: Hij slaat naauwkeurig gade
 Al wat me wedervaaft: Nu hef ik uit den druk
 Het hoofd blijmoedig op, en, hijgend naar 't geluk,
 Dat mij te wachten staat, bekreun ik mij 't gewemel
 Der wuſte wereld niet — ik ſtaroog op den hemel;
 'k Ben wel een jongeling, maar, denk ik, elke dag,
 Die voortsnel, komt niet weêr, en hoe 't ook wezen mag,
 Mijn leeftijd werde al eens gerekt tot tachtig jaren,
 't Zal nog op 't einde zijn: waar is de tijd gevaren?

WAARMOND.

Ik deel in uwe vreugd, daar gij in blijdschap leeft:
 Verluſtig u in Hem, die 't u geſchonken heeft.
 Laatzuchtte uw klagend hart, en hoog door moedeloosheid,
 Door 't zien van ſchuld geprangd, gejaagd door 't woên der
 Nu zijt ge door 't geloof geleid op Golgotha, (boosheid;
 Nu zijt ge dâar verkwikt door 't hooren van genâ:
 Zoo gaat het, reisgenoot, nu zwerft men in het donker,
 Straks reist men hij de maan, of bij het ſtargeflonker;
 Dan is 't eens helder dag door 't ſchijnen van de zon.

VROOMHART.

Maar, Vader WAARMOND, 't was het beſt, als 't wezen kon,
 Beſtendig door 't geloof in 't vrolijk licht te leven,

In

In 't spoor van heiligheid ons Voorbeeld na te streven,
Gemoedigd in den strijd nooit achterwaarts te gaan,
Maar in den pligt getrouw pal op zijn' post te staan.
't Gaat mij het best, wanneer mijn ziel bij God mag wezen;
Als mij zijn Geest vertroost, dan wijkt het morrend vreezen,
Dan heeft mijn ziel genoeg. En was 't geen grooter eer
Voor Jezus, als men 't volk, dat Hij geleidt, niet laer
Zoo droevig kwijnen zag, maar blijde vruchten dragen?
De winter teelt geen ooft, maar in de zomerdagen
Spruit alles welig uit, dat door de koude kwijnt;
Die vruchten smaken 't best, waar 't meest de zon opschijnt;
Het vee geeft yetter melk, als 't in de zon mag grazen,
Dan wen het op den stal op hooi en stroo moet azen:
De donkerheid geeft angst, het licht ontsluit den mond,
Dat licht is ons beloofd in 't welgestaafd verbond!

WAARMOND.

'k Heb reeds een' ruimen tijd den hemelweg bewandeld,
En dertig jaren lang gezien, dat Jezus handelt
In 't leiden van zijn volk op aarde, wijs en goed;
En schoon ik uw begrip, als waar, erkennen moet,
En toesta, dat een laf en ongeloovig vreezen
Voor Jezus nooit tot eer, maar wel tot smaad kan wezen;
Is 't echter zeker, 't welk ook de ondervinding leert,
Dat hem, die God bemint, al 't kwade in goed verkeert.

Wij hÿgen menigwerf, om welig op te groeijen,
 Wij smeeken, dat het vuur der liefde meer moog' gloeijen,
 En wanen, dat de weg van voorspoed altoos leidt
 Om, walgend van ons zelf, in ootmoed, needrigheid,
 Geloof en liefde, steeds te vorderen; tot wegen
 Van druk en zwaarigheid is 't hart het minst genegen.
 En echter loopt ons pad somtijds door duisternis,
 't Geloof wordt dan beproefd, of 't waar en zuiver is:
 't Gemoed, fel afgemat door 't woelen van de zonden,
 Smaakt best, dat zonde en dood door Jezus zijn verslonden;
 Wie nooit het loos geweld zag van den aardstiran,
 Weet bij bevinding niet, dat Jezus redden kan.
 Dan, die door 's duivels kracht eens neder lag gebogen,
 Maar, door zijn' Vorst gesterkt, dien wreedaard onder de oogen
 Met nieuwen moed dorst zien, kan juichen in dien stond,
 En voelt de onwrikbaarheid van 't aangegaan verbond:
 Ja, VROOMHART, deze ziel kan van verwinnen spreken,
 Die weet, wat worstlen is, en, was ze al eens bezwelen;
 Zij geeft het nimmer op; al valt het strijden bang,
 Bevinding roept haar toe! na weenen volgt gezang.

VROOMHART.

Maar zoude een vrome ziel dit niet in voorspoed leeren?
 De zonde drukt hen 't meest, die 't meest bij 't kruis verkeeren.
 Smolt ook mijn steenen hart in liefde tot mijn' God.

'k Was,

't Was, als ik zeggen kon; Hij onderhoudt mijn lot.
 'k Heb nooit met meerder ernst om heiliging gebeden,
 Nooit teederder geleefd, nooit moediger gestreden,
 Dan als ik door 't geloof een' onverschrokken moed,
 Een heilig ijvervuur, een' teedren liefdegloed
 Gevoelde, en, schoon bevreesd voor 't steunen op mijn kracht—
 De zege na den strijd blijmoedig dorst verwachten. (ten,
 Dan leef ik tot Gods eer, en daarom wenscht mijn ziel:
 Och! dat ik nimmer weêr tot ongeloof verviel!
 Och! werd ik altoos door de liefdezon omschenen!
 Want, als dat licht me ontwijkt, is mijn geloof verdwenen.

WAARMOND.

Men ziet, dat ook bij hem geloof en liefde leeft,
 Die in de duisternis aan zijnen Heiland kleeft.
 't Gevoel van licht, en vreugd, en troost, en hoop te derven,
 Verschilt oneindig veel van trouwloos af te zwerven,
 Dit brengt een zware schuld op 't overspelig hart;
 Maar tander leert een ziel, ook in de felste smart,
 Te leven door geloof op Gods beloftenissen:
 Men moge een wijl 't gevoel van licht en blijdschap missen;
 Nooit echter wijkt de GEEST van een verlostte ziel:
 Neen, VROOMHART! 't zalig lot, dat haar te beurte viel,
 Is nooit door nood of dood van iemand weggenomen:
 Schoon de aarde zal vergaan, met bergen, zeeën, boomen,

De rotssteen, die ons draagt, verduurt zelfs de eeuwigheid;
Maar in dit tranendal is nooit ons toegezeid,
Altoos den voorsmaak van den Hemel te genieten:
Een felle vorst beknelt ook de allersnelste vlieten.

VROOMHART.

Maar, hoe gelooft een ziel, die in het duister is?
Wie troost haar? wie verligt haar vreeze, en droefenis?
Hoe leert zij onversaagd, den moed niet op te geven,
Maar in dien bange nood aan haren Jezus kleven?

WAARMOND.

Die ziel, door 't diep gevoel van schuld en smet ontrust,
Vliedt telkens tot haar' Borg, en, door 't geloof bewust,
Dat Hij vermaak schept in haar weenen, kirren, klagen,
Valt voor zijn voeten neêr, en komt om redding vragen;
Vertoont Hem haar gedaante, en maant Hem op zijn woord;
Gaat nimmer van Hem af, eer dat Hij haar verhoort.
Dat zien van schuld en smet, dat kermen om genade,
Dat walgen aan zich zelf, dat vlugten vroeg en spade
Naar Jezus, als den borg, dat pleiten voor den troon
Op 't vaderlijke hart, om 't offer van dien Zoon,
Dat zuchten in 't gevoel van onmagt en gebreken,
Dat vreezen voor 't geweld, en 's vijands looze streken,
Getuigt van 's Geestes kracht, terwijl het blijken geeft,
Dat

Dat de oude mensch vergaat, en Jezus in ons leeft.
 Dus leert men, Gods genâ niet naar 't gevoel te meten;
 Maar Jezus door 't geloof steeds onzen vriend te heeten.
 Zijn woord is ons genoeg, Hij faalt niet in zijn trouw;
 Belooft Hij eens zijn gunst, Hij kent geen naberouw.
 Men schroomt niet met dien Borg valleijen in te treden,
 Maar leert gemoedigd zijn in 't woën der tegenheden,
 Kleeft Jezus achter aan, en houdt Hem bij de hand,
 En volgt Hem willig na op 't onbezaaide land.
 Dat schrik en angst somtijds den zwakken geest beroeren,
 De duivel, 't eigen hart, de wereld op ons loeren,
 Ons oog is op den Vorst, die ze alle' in ketens sloeg:
 Wie Hem gelooft, die heeft aan Hem alleen genoeg.

VROOMHART.

Ja, 't is mijn eer, mijn vreugd, mijn vurigst zielsverlangen,
 Nabij mijn' God te zijn, en Jezus aan te hangen.

WAARMOND.

Ga in dien ijver voort, en zwijg ootmoedig stil,
 Als Jezus u somtijds door 't donkre leiden wil!
 Maar wacht u toch vooral zijn liefde te verdenken!
 Leer daaglijks onbepaald u zelve aan Hem schenken,
 En schroom geen' tegenstand, hoe hoog 't gevaar ook klimm',
 Hoe fel de zonde woel', hoe fel de vijand grimm'!

VROOMHART.

Gij geeft me een les op reis — maar 'k zie, wij zijn reeds nader
Bij't erf van DAMON, dan ik dacht, — vaarwel, mijn Vader!

WAARMOND.

Vaarwel! reis vrolijk voort! groet uw', en mijnen vriend!
God geve u, dat ge aldáár ook uwen Jezus vindt!

BESCHOUWING VAN HET ENGELENHEIR
IN BETHLEHEMS VELDEN.

Ga vrij, dartelende wereld! ga naar schouwtooneelen heen;
't Lust mij in bespiegelingen Bethlems velden in te treên.
't Lust mij 't koor der zingende Englen te beschouwen in mijn' zang,
Ja, ik wil mij bij hen voegen; 'k heb veel meer, dan zij, belang
In dat kind, dat slechte menschen stelt tot kinderen van God:
Zondaars! komt, aanschouwt Gods liefde tot het snoodste hellerot.
Zie, ai! zie die engelscharen, dalende van lieverleê
Op deze aarde; zie, 't genoeg en de blijdschap dalen meê.
't Veld verheugt zich bij hun glansen, 't hemelsch licht, dat hen omringt,
Schijnt een' blijden dag te scheppen, daar hun blijdschap vrolijk zingt.

In den aanvang, toen de wereld op haar grondvest nederzonk,
Zong het koor der morgensterren, dat het door den hemel klonk.
Maar toen Adam was gevallen, schuwden zij dit wisselrond,
Zongen nimmer op eene aarde, daar men de eer der Godheid schond;
Dan daar Jezus wordt geboren, daar 't herstellen van Gods eer
Wordt begonnen, daadlijk dalen ze uit den hemel zingend neer.
Ga dan, dartelende wereld! ga naar schouwtooneelen heen;
Al wie wondren wil aanschouwen moet in Bethlems velden treên
Zijt ge blij, o Cherubijnen! dat uw Heirvorst onze smart
Weg zal dragen? liggen menschen..., zondaars u zoo naauw aan 't hart,
Dat hun heil uw koor doet juichen, dat hun blijdschap u verheugt?
Is, daar zich uw Vorst vernedert, onze zaligheid uw vreugd?
Waarom ziet men u niet treuren, dat een zoo geringe kring,
Onder redelijke wezens, zulk een gunst van God ontving?
Siddren uw natuurgenooten niet, verstoken van genâ,
En verheft gij onzen heilstand door uw' zang in Efrata?
Wilt ge ons met die gunst vereeren? zaagt ge in ons iets goeds, waarom
Ge ons bemindet boven andren? was 't gevallen geestendom
Meer dan wij Gods straffen waardig? Had ons God van nooden? of
Waren uwe legerscharen niet genoeg voor 't hemelhof?
Neen — wij ijzen op dit denkbeeld — neen, wat ge immer in ons ziet,
Is verdoemlijk, God onteerend, iets beminlijks vindt ge niet.
Wordt uw blijdschap, zalige Englen! ooit gestoord; dan is uw smart,
Dat uw Koning vaak onteerd wordt door ons ongeloovig hart.

Maar

Maar hoe zeer ge ons ziet gekluisterd in der zonden slavernij,
Hoe ge ons schuwdet, om het slaken onzer banden zijt ge blij.
En waarom...? ik hoor u zingen: «Gode alleen zij eeuwige eer!»
Ja, uw blijdschap wordt geboren uit den roem van uwen Heer,
En ge zoudt zijn deugden prijzen, zelfs wanneer regtvaardigheid
Ons in eeuwigheid het hopen op genade had ontzeid;
Maar, nu 't Godlijk mededoogen ons ellendigen verkiest,
Zien we, dat ge U in 't beschouwen van zijn menschenmin verliest.
Billijk moogt gij u verwondren; maar gij deedt dat allermeeft,
Waart ge zelf van God vervallen, waart ge zondaars ooit geweest.
Ga dan, dartelende wereld! ga naar schouwtooneelen heen!
Al wie wonderen wil hooren, moet in Bethlems velden treên.

Zingt dan vrolijk, zalige Englen! zingt ons hemelwijzen voor!
Wij, wij volgen u, schoon staamlend, schoon gebrekkig op het spoor.
U zij de eer, o God der Goden! dat gij een onheilg kroost
Van een' afgevalen vader, door de grootste gift vertroost.
Hier is wijsheid, trouw, ontferming, liefde zonder wedergâ;
Hier, hier ziet men deugden blinken, werwaarts men zijne oogen sla.
Dong Genade om vrijgeleide; dong Regtvaardigheid om straf;
't Was uw Wijsheid, die aan beide tot uw' roem voldoening gaf.
Zij verkoos dit heilzaam middel, vormde 't eenwig vreebesluit,
Voerde 't, langs onzichtbre wegen, door de wentlende eeuwen uit.
Deze wijsheid stierde Augustus; koos het lage Bethlehem,
Needrig onder Juda's steden, boven 't fier Jeruzalem.

Ja, de Schepper van den hemel wordt een arm geschapen wicht:

Hoe verbazend zijn de ontwerpen van Gods wijsheid ingerigt!

Zingt dan, Englen! zingt Gods wijsheid op een' hoogen hemeltoon;

Zingt ter eere van uw' Schepper, en Gods mensch-geworden Zoon.

Was het reeds voor veertig eeuwen in het paradijs beloofd;

Echter heeft een reeks van jaren ons van de uitkomst niet beroofd:

't Vrouwenzaad mogt al eens klagen; vragen, als uit ongeduld:

Wachter! «blijft de nacht nog duren? wordt het heilwoord niet vervuld?

Sleept vrij dagen, jaren, eeuwen! al Gods woorden zijn gewis;

Al zijn liefdewerken toonen, dat zijn trouw bestendig is.

Zingt dan, Englen! zingt Gods trouwe; ja wij volgen uwen toon:

Nu vervult Hij zijn beloften in dien mensch-geworden Zoon!

Hooren we u van liefde zingen; daar ons God genade schenkt,

En aan duizenden van zonden in ontferming niet gedenkt.

Hier, hier falen Englentongen... hier, hier stamelt ge ook, hoe zeer

Ge anders vaardig en geschikt zijt, tot het prijzen van Gods eer.

Hier moet al het schepsel scheemren: zoo het iemand kon doorzien,

Zou het door den grootsten zondaar 't best in de eeuwigheid geschiën.

Laat ons van die liefde staamlen! Englen! stelt den hoogsten toon!

Zingt de liefde van den Vader, en zijn' mensch-geworden Zoon!

Arme wormen, doemelingen, een van God vervreemd geslacht,

Worden door zijn' eigen' Schootzoon weêr in 's Vaders gunst gebragt.

Zij, die God in 't aanzigt spogen, worden door Hem opgezocht,

Worden door Hem zelf gebeden, worden door dien Zoon gekocht....

Te gelooven, dat Gods liefde zag op zondig stof en asch,
Was vermetel, zoo het loochnen niet de grootste misdaad was.
Ja we aanbidden uwe goedheid, o drieëinig God! uw lof
Willen,ullen wij verheffen, tot wij dalen in het stof.
Maar wij aranden van verlangen naar dien jongsten morgenstond,
Om uw goedheid nit te galmen met een' onbevlektèn mond.
Zingt dan vrolijk; zalige Englen! zingt ons van Gods liefde voor!
Zingen wij nu nog gebrekkig; eerlang ziet ge ons in uw koor.
Vrede (zingt gij) zij op aarde! in den hemel geeft ons vree!
Geeft ons dien met God, met de Englen, met elkandren, met het veê.
Vlood de vrede weg van de aarde hemelwaarts, na Adams val;
Gij verheugt ons, door te zingen, dat die wederkeeren zal.
Jezus is die vredekoning; vree verzelt Hem, waar Hij gaat.
Laat zijn vrede u dan bezielen, uitgekoren vrouwenzaad!
Zingt dan, Englen! van den vrede, dien dit jonggeboren kind
Aan zal brengen: zingt Gods liefde, die weerspannelingen mint.
Zingt nu; 't Godlijk welbehagen is in menschen om dien Zoon.
Zingt dit wonder! zingt het eeuwig op den hoogsten hemeltoon.
Daár, daár varen de Englen henen — Cherubijnendom! vaarwel!
Wij verwachten uw terugkomst, als uw Vorst, Immanuël,
In den jongsten aller dagen komen zal met majesteit.
En ons onbevlekt doen zingen zijnen lof in eeuwigheid.
Zalig, zalig zijn die nachten; zalig is die duisternis,
Als een rei van zingende Englen, vromen! uw gezelschap is.

Welk een aangenaam verschijnsel! arme herders, vreest toch niet!
Daar deze Euangelieboodschap 't allereerst aan u geschiedt.
God ging trotsche Farizeërs, ging Herodes zelfs voorbij;
Weest dan om die gunstbetooning met de Cherubijnen blij!
Spoedt naar Bethlem! billijk is het, dat ge aan Jezus hulde doet:
Hij veracht geene eerbewijzen van een nederig gemoed
God zal voor uw kudde waken; zag zijn oog in liefde u aan,
Hij zal immers ook niet weigren, op uw schapen acht te slaan.
Prijst zijn liefde! roemt zijn wondren bij een' ieder, dien ge ziet:
Zwijgt, het geen u God deed hooren, voor uw medemenschen niet.

BEMOEDIGING

I N T R E U R I G H E I D.

God leeft, grijp moed, mijn ziel! zoudt gij voor schimmen
(vreezen?

Ai! luister, Jezus spreekt: Ik zal uw leidsman wezen;

Ik heb van eeuwigheid vrijwillig u bemind.

Leef vrolijk, leef gerust, zeg dankend elken morgen:

Mijn God zal voor mij zorgen;

Mijn vader ziet zijn kind.

Mijn vader ziet zijn kind; bemoedigend genoeg!

Mijn vader ziet zijn kind in al zijn angst en zwoegen;

Mijn vader ziet zijn kind, wanneer zijn kracht vergaat.

't Is Jezus, die, aan 't hoofd van engelen en magten,

Rondom die op Hem wachten,

Zijn leger nederslaat.

't Is Jezus; ja mijn ziel!... laat vrij uw liefde gloeijen;
Wat zag men ooit dan troost van zijne lippen vloeijen?

Hij weet wat droefheid is; Hij draagt een menschenhart.
Als Hij uw tranen ziet, als Hij u bang hoort klagen,
Gedenkt Hij aan die dagen;
De dagen zijner smart!

Verdenkt zijn teêrheid niet, al worstelt gij met rampen;
Hij bidt ook dan voor u, als gij met vrees moet kampen;
Gij wordt niet zonder reên gekweld door ongeneugt.
't Moet hier geen hemel zijn; 't zou met Gods wijsheid strijden,
U zonder druk en lijden,
Te voeren in de vreugd.

Werd God uw vader dan; vergaf Hij dan uw zonden,
Om uw beangste ziel te dieper te doorwonden?
Neen, heef op deez' gedacht; zoo spreekt geen kinderhart.
Moest Jezus in den hof zich voor zijn' Regter leggen;
Men hoort Hem Vader zeggen,
Zoo spreekt' het kinderhart.

't Is God, die u beproeft, of gij in tegenheden
Hem als uw' vader eert, en met zijn' wil te vreden,
Op zijne goedheid wacht, wanneer de nood u knelt:
Ja, de englen zien op u, ook hen kunt gij verblijden,
Wanneer ge u in het strijden,
Draagt moedig als een held.

Schiet dan de wapens aan; gij moogt en moed en krachten
Van Hem, die u bemint, verzoeken en verwachten;
Geloof aan God, en toon een mannelijken geest.
Wat is toch leed en druk? Een mist van weinige uren;
Zij zal te korter duren,
Hoe dikker ze is geweest.

Bloosdan, zoo ge immer dacht; mijn God heeft mij vergeten;
Zou Jezus thans wel iets van mijn benaauwdheid weten?
Bloos vrij en staak voortaan 't mismoedig ongelooft!
Hij, zonder wiens bevel geen wormpje wordt vertreden,
Is nimmer voor gebeden
Van zijne vrienden doof.

Weg dan droefgeestigheid! weg treurige gedachten!
Ik wil, al dobberend, op mijn' Verlosser wachten,
Die voor mijn moede ziel een plaats van rust bereidt.
Daar 't leed, dat mij omringt, mij heiliger moet maken,
Wil ik geen zuchten slaken,
Mijn kruis eischt dankbaarheid.

D E Z E E.

Ontzaggelijk gezigt! — versterkt u thans, mijne oogen!

Aanschouwt de zee! — hoe schoon! hoe grootsch! hoe uit-
(gebreid!

De stranden staan verrukt; — wie blijft hier onbewogen?

Hier woont Gods majesteit.

't Is godlijk, wat men ziet; — geen kunst van menschenhanden

Veranderde ooit het schoon des grooten wereldplas;

De tijd verwoest de kunst, de tijd vervormt de landen:

De zee is, 't geen zij was.

Wieschildert ons haar pracht? — wie kan haar' schat waardenen

Wie telt het groote heir, dat in haar' afgrond leeft?

En wie zal ons de kracht van dat vermogen leeren,

Dat haar Gods almagt geeft?

De Meetkunst moog' de maat der hoogste bergen weten,
En reize met de maan door al haar kringen meê;
Geen sterveling doorgrondt, al kan hij zonnen meten,
De diepte van de zee.

Ze ontvangt, met majesteit, den tol der volle stroomen,
Gelijk een Koning, die zijn' volken cijns gebiedt:
Maar, schoon tot haar de Euphraat, de Nijl, en de Indus komen,
De zee vermeerdert niet.

Zij, die de zonne drenkt, doet gansche volken leven.
En, daar ze in 't hart der aard haar wateren verspreidt,
Schijnt die geschapen zee zóó rijk, zóó mild in 't geven,
Als de Algenoegzaamheid.

O Algenoegzaamheid! wat heil aan U te denken!
Oneindige! wat heil, uw heerlijkheid te zien!
Uw heerlijkheid! wat eer! — geef, dat ik op uw wenken,
Gelijk de zee, U dien'.

Haar paarden hecht zij zelfs aan vorstelijke kroonen,
En toont ons zoo haar' schat, maar pronkt er zelf niet meê;
Gods wenk te volgen, en zijn' luister te vertoonen,
Is 't sieraad van de zee.

Zij, die de landen scheidt, brengt al de volken zamen;
Deelt 's werelds rijkdom uit; beschaaft de maatschappij;
Beslist den oorlog, door den dwingland te beschamen,
En maakt verdrukten vrij.

Zij, die Godssshepter zwaait, bekleedt zich met de wolken,
En breidt hare armen uit om 's aardrijks wijden kloot;
Zij grijpt de bergen aan, de toevlugt van de volken,
En sleept ze in haren schoot.

Ontembaar element! we erkennen uwe krachten;
Uw voortgejaagde vloed beslist der volken lot:
De wereld siddre vrij; ik heb geen kwaad te wachten;
Daar zee is, daar is God.

Wat is die zee bij God, die met zijn scheppende oogen
Het ligt verwaaide zand op al de stranden telt;
En aan de zee, hoe trotsch haar golven bruisen mogen,
Dat zand tot palen stelt?

Één wenk slechts van zijn gunst houdt deze zee gekluisterd;
Of maakt, dat zij vergeefs haar woeste baren spilt:
Tocnt God een toornig oog, zij raast, en Neêrland luistert;
Zij woedt, en Neêrland trilt.

Mijn dierbaar vaderland! Gods Zoon bewaakt uw stranden;
De wind erkent zijn magt, en luistert naar zijn stem;
Aanschouw uw duinen, en beveel ze in Jezus handen;
De zee gheoorzaamt Hem.

Die zee, die, als zij woedt, den hemel schijnt te raken;
De breedste dijken scheurt; de zwaarste duinen breekt;
En 's aardrijks vastigheên dreigt los en vlot te maken,
Wordt stil, als Jezus spreekt.

Hij,

Hij, wiens onzigtbre hand de waatren zaam vergadert,
Hij scheldt den oceaen, en de afgrond geeft gehoor:
De golven stuiven heen, wanneer Gods Engel nadert,
En Isrêl trekt er door.

Al schijnt het menschedom van Gods wetten niet te weten,
Natuur! verhef u vrij, dat ge ons beschamen moet:
Door geen verloop van tijd heeft ooit de zee vergeten
Hare ebbe noch haar' vloed.

Waarheen, mijn zang? — De zee vergat op onze stranden,
In spijt der Britsche vloot, die Goddelijke wet:
Maar o! 't was éénmaal slechts, — tot heil van deze landen,
Die God door wondren redt.

Gij, die de heerschappij van mijnen God durft honen,
En loochent, dat er iets door zijn bestuur geschiedt,
Sla 't oog op Nederland; haar lotgevallen toonen,
Dat God de zee gebiedt.

Wie is aan God gelijk? wat mensch kan zich beroemen,
Dat hij Beheerscher is van de onbedwongen zee?
Al durft de vleizucht zoo den ijdlèn hoogmoed noemen,
De Godheid spot er meê.

Laat vrij de dwinglandij der woeste roofzucht strekken
Tot steunsel van dien waan; zij tergt den Opperheer,
Die, als de God der zee, DE RUITERS kan verwekken
Tot wrekers van zijne eer.

Zou 'k op dit vrije strand niet aan DE RUITER denken?
Nog heugt die zee zijn' moed, zijn zeekunde en beleid:
Hoe dikwijls zag zij hem ons de overwinning schenken,
En haar de veiligheid!

Zij ruischte tot Gods eer, als zij dien held zag naadren,
Die in haar rijksg gebied Gods wetten gadesloeg;
Die biddend streed, en zoo den vijand onzer vaadren
Van Neêrlands kusten joeg.

Die zee, die ons verrijkt, en dag aan dag verzadigt,
Is ook in 's Hoogsten hand de roê, die ons kastijdt;
En door die zelve zee wordt Nederland verdadigd,
Als God voor Neêrland strijdt.

Och! dat Geloof en Deugd zich aan dit oord gewennen!
Dat elk haar bakens zie aan dit gezegend strand!
Dan blijft deze oceaan met diep ontzag erkennen:
«God woont in Nederland.»

Een' andren moog' de glimp der wufte pracht verblinden,
Terwijl hij de ijdelheid zijn' dwazen eerbied toont;
Wáár kan men meer vermaak, wáár grooter luister vinden,
Dan daar de Godheid woont?

De zee erkent hier God; — hoe statig gaan haar baren!
Zij naadren met gedruisch, en de eerbied nadert meê.
De zon beglanst den vloed, de schrik is weggevaren;
God wandelt op de zee.

Hier hebben de englen 't eerst des Hoogsten lof gezongen,
Toen Hij de stranden schiep;—waar zijn hun reijen heen?
Nu hoor ik niets, dan zee;—nu zwijgen alle tongen;
'k Ben hier met God alleen.

Verlustig u, mijn oog! zie hier Gods grootheid pralen!
Wat is hier alles groot! onmeetbaar uitgebreid!
'k Zie aan die zee geen eind;—zij heeft nogtans haar palen;
Gij niet, o Eeuwigheid!

Bij u wordt alles klein, hoe groot het hier mag schijnen;
Uw komst vernietigt zelfs de zee van ons verdriet,
En 's werelds ijdele vreugd moet voor uw oog verdwijnen,
Maar mijne blijdschap niet.

Wat kan den oceaan één enkle druppel baten?....
Zóó ben ik bij 't heelal; zóó is 't heelal bij God.
En echter wou voor mij Gods Zoon zijn' troon verlaten,
En deelen in ons lot.

Uw liefde, oneindig God, zij eeuwiglijk geprezen!

Ze is grooter dan 't heelal; — ze is als uw Majesteit:

Gij maakt mij zalig, en mijn zaligheid zal wezen

Gelijk — aan de eeuwigheid.

O zalige eeuwigheid! — 'k zal zonder zonde leven;

Ik leg, op Jezus wenk, gerust mijn ligchaam af;

Hij, die den dood verwon, Hij zal 't mij wedergeven,

Al was die zee mijn graf.

De Schepper van 't heelal zal zijn gezag bewijzen

Ten schrik van 't ongelooft, dat voor zijn magt verstomt;

Men zal uit deze zee de dooden zien verrijzen,

Als Jezus wederkomt.

Als Jezus wederkomt, zal alles Jezus eeren;

Een trotsche Pharô met zijn heiren uit de zee;

En de onbekeerde jood ook bij diezelfde meren,

Daar Jezus wondren deê.

Als Jezus wederkomt! . . . Gij zult Hem zien, mijne oogen;
Gij zult ook wederzien, die 'k nu op aarde mis;
'k Zal mooglijk eens met haar ook hier dien God verhoogen,
Die onze lofzang is.

'k Zal dan met scherper oog ontdekken al de schatten,
Die nu de zee verbergt; — 'k zal al Gods wondren zien;
'k Zal dan met beter brein en blijder hart bevatten,
Hoe grooten God ik dien'.

Wie is een God, als Hij! — Laat al wat leeft Hem eeren!
En gij, mijn ziel, vertrouw dat Hij u hoeden zal:
Waar ge ooit moogt zijn, is God; — wat kunt ge meer begeeren?
Daar God is, daar is 't al.

EEN CHRISTEN IN VOORSPOED.

Nu zich mijn hupplend hart verblijdt;
Mijn leven zachtjes henen glijdt,
En rozen langs mijn paden bloeijen;
Valt aardsgezindheid lust en waan
Mij onder schijn van vrijheid aan,
Maar smeedt, helaas! mij ijzren boeijen.

Ik, die mij zelf ellendig ken,
Voor alle boosheid vatbaar ben,
Zal dies tot Jezus mij begeven;
Hij, die mij eer en rijkdom schenkt,
Mij uit een beek van voorspoed drenkt,
Kan ook ootmoedig mij doen leven.

Wanneer zijn geest mij daaglijks toont
Hoe in mijn hart de zonde woont;
Hoe ligt ik struiklend kan bezwijken;
En dat der deugden, die ik mis,
Het aantal nog ontelbaar is,
Dan zal de hoogmoed schaamrood wijken.

Dan blijf ik mijnen Vorst getrouw,
Dan zal, als ik zijn gunst aanschouw,
Mijn dankbaar hart Hem needrig eeren:
En mijn genoegen, rust en vreugd,
Zoo wel als 't vonkje van mijn deugd,
Als een verbeurde gift waarden.

Dan kleeft mijn ziel aan de aarde niet,
Daar zij om hoog haar woning ziet;
Dan zal ik mij alleen beroemen,
Dat mijn verlosser eeuwig leeft,
En mij het regt geschonken heeft,
Om zijnen God mijn' God te noemen.

Dan zal ik weêr in strijd en druk
Mij willig buigen onder 't juk,
Ja zelfs in rampen vrolijk leven:
En met mijn drukgenooten zaam
Mij steeds verheugen, dat mijn naam
Is in den Hemel opgeschreven.

DE ONDERWERPING.

N^een, Vader! schoon uw hand mijn' teedren boezemgriest,
Ik ben, ik blijf uw kind, dat gij in Jezus liefst.
Al druipt mijn oog tot God, ik zal niet morrend klagen.
Ik, diep in 't stof gebogen voor uw' troon,
Gedenk aan 't lijden van uw' Zoon;
Zijn voorbeeld leerde mij mijn kruis in ootmoed dragen.

'k Heb, in mijn' levensloop, al menigwerf geweend;
Ik ben van aardsch vermaak en voordeel vroeg gespeend;
Uw wijsheid leidt mijn jeugd door huilende woestijnen.
Hoedikwijls hield de zorg, de droefheid en 't verdriet
Voor 't schreiend oog een bang verschiet,
En deed de vrolijkheid uit mijn gelaat verdwijnen?

Maar Gij zijt wijs, mijn God! zou 'k twisten met uw' raad?

Neen! 't boek, waarin mijn naam en lot geschreven staat,
Meldt ook de zaligheid, waarop Gij mij doet hopen.

Die zaligheid, dat eindeloos geluk,

Vertroost mij in den felsten druk,

En doet mij, 't ga hoe 't ga, mijn pad blijmoedig loopen.

Zou goed, vermaak, of eer, die mij uw gunst niet gaf,

Behagen? neen mijn God, verschoon mij van die straf!

Laat nooit uw vaderhand mij iets in gramschap geven.

Ik ruil uw gunst voor wereldschatten niet;

'k Wil liever in het bangst verdriet,

Dan, zonder mijnen God, in eer en voorspoed leven.

De hand, die mij verdrukt, vertroost en zuivert mij,

Helaas! mijn kranke ziel eischt bijtende artsenij:

De smart, die mij omringt, moet mijn geluk volmaken.

In 't grievendst leed, dat ooit een Christen droeg,

Had hij altoos aan God genoeg;

En zag wel eens, verbaasd, zijn taaiste banden slaken.

'k Geniet uit 's vaders hand nog menig gunstbewijs;
'k Zong vaak, door Hem gered, zijn' grooten naam ten prijs:
Ik hoef op mijnen rug, doorploegd van geesclzweepen,
Van 't volk bespot, gedrenkt met mirrenwijn,
Om stervend tot een' vloek te zijn,
Naar 't lastrend Golgotha geen bloedig kruis te slepen.

Wees moedig dan, mijn ziel! uw leidsman is uw God!
Hij stiert, naar zijnen wil, en tot zijne eer, uw lot.
Hij zal, bezwijk maar niet, aan u zijn' zegen schenken:
Al nam Hij 't kruis niet van uw schouders af,
Wanneer uw ligchaam rust in 't graf,
Zal uw verlostte ziel aan 't leed met vreugd gedenken

A V O N D L I E D.

VELDZANG.

Gij, heerschende stilte, gebiedt ons te luistren:
Ontzaggelijk zwijgen van hemel en aard!
'k Hoor niets, dan de stem van mijn eigen geweten,
De stem van mijn' God.

De dag is ten einde; 'k moet rekenschap geven:
Mijn dagen verdwijnen, als dauw voor den wind;
De dagen verdwijnen, maar, o! de verpligting
Tot rekenschap niet.

Mijn God is nabij, die alwetende Rigter;
Hij woont in den Hemel, en is, daar ik ben.
Maar hier in het suizen dier lieflijke stilte,
Hier nadert Hij ons.

Eerbiedige stilte! — zóó stil zal het wezen,
Als alles moet zwijgen in 't jongste gerigt;
Als ieder zijn vonnis, en ik ook het mijne,
Voor eeuwig verwacht.

Eerbiedige stilte! — zóó stil is het heden,
Nu 't wekkend geweten mij dagvaardt voor God:
'k Moet rekenschap geven; — de schepselen zwijgen,
De Alwetende hoort.

Wat was mijn bedoeling? — Gods eer of de mijne?
Wien wilde ik behagen? — de wereld of God?
Al weten 't geen menschen, al zagen 't geene Englen,
God proefde mijn hart.

Gij moogt mij verstooten, Regtvaardige Rigter!
Gij ziet mijne zonden; 'k heb alles beylekt,
Uw lessen verwaarloosd, uw liefde vergeten,
Uw gramschap verdiend.

Uw gramschap, mijn Regter! De hemelen beven,
Een Engel bedekt zich; — hoe nader ik U?
Maar Gij, vergezeld van uw' Zoon, den Geliefden,
Gij nadert tot mij.

Mijn oog is op Hem; — en ik zie ook uwe oogen,
Die éénmaal Hem zagen genageld aan 't kruis;
Uwe oogen, in liefde gevestigd op Jezus,
Gevestigd op mij.

Ja, Vader, 'k gehoorzaam, uw wil is de mijne;
Uw wil is mijn heil, en mijn heil, is uwe eer:
Uw wil is de mijne; 'k verlaat mij op Jezus,
Op Jezus alleen.

Och! zondigde ik nimmer! — die tijd zal eens komen:
Gods vaderlijke oogen bemoedigen mij;
Zijn trouw zal niet falen, al ben ik nog zondig:
Och! zondigde ik nooit!

Die dag zal eens komen, de jongste der dagen:

De nacht van de zonde verdwijnt voor dien dag.

Mijn Koning, mijn Voorspraak verschijnt om te rigten;

Ik wacht op zijn komst.

Ik wacht op dien morgen.—mijn Koning, mijn Voorspraak!

Uwe Engelen waken, al slaap ik in 't graf:

De nacht zal verdwijnen; maar nimmer, o Jezus!

Uw liefde tot mij.

Die God mistrouwt, ofschoon Hij zweert
Dat Hem een zondaar 't hoogst vereert,
Door zijn genade te gelooven;
Die in zijn eigen listig hart
Gedurig troost zoekt voor zijn smart,
En de eer aan Jezus wil ontrooven;
Die uit gebrek aan heiligheid
Van Jezus vlugt, wanhopig schreit,
Geen' balsem zoekt voor zijn geweten;
Kan zulk een mensch een Christen heeten?

Die God als zijnen Vader eert,
Met woord en wandel sticht en leert,
En biddend strijdt met zijn gebreken;
Die Jezus als zijn' zielevriend
Opregt bemint, Hem dankbaar dient,
En gaarne tot zijn' lof hoort spreken;
Die zich geheel op Hem verlaat,
Zijn' broeder liefst, geen' vijand haat,
En altoos teêr is van geweten,
Mag zulk een mensch geen Christen heeten?

'S MENSCHEN LOT.

Hoe, mijn ziel! zoo treurig, zoo verslagen;
Waarom toch bezweken voor 't verdriet?
't Graf alleen is de eindpaal van het klagen;
Zuivre blijdschap geeft de wereld niet.

Wangen daar men rozen op zag bloeijen
Worden koud en bleek door vrees of smart.
Heldere oogen doen ook tranen vloeijen;
Angst beklemmt somtijds het moedigst hart.

Zalen, daar men onlangs zich vermaakte,
Kleedt men kort daarop in rouwgewaad.
't Goed, waarnaar men 't allervurigst haakte,
Is 't wel eens, dat ons het eerst verlaat.

Leed omringt de beste stervelingen;
'tPad der deugd loopt dwars door dorens heen;
Schreijen mengt zich onder vrolijk zingen;
's Menschen lot is druk en vreugd door een.

Mengelt God dus smart en blijdschap zamen,
Wacht op aard dan geen volmaakte vreugd.
Zeg alleen op zijn beloften: Amen!
Zoek uw' troost in heiligheid en deugd.

Zalig hij, die, in zijn bangste stonden,
Moedig peinst op 't einde van zijn' druk!
Die in voorspoed blijft aan God verbonden,
En zijn rust niet zoekt in aardsch geluk.

Dit vooruitzicht hoedt voor morrend klagen;
En bedwingt de vreugd, die ras verleidt:
Leer, mijn ziel, dan 't kruis in ootmoed dragen:
Mijd in voorspoed buitensporigheid.

BLIJ VOORUITZIGT.

Ik hef, in 't midden mijner zorgen,
Mijn hangend hoofd eens op, en zie verlangend uit
Naar 't einde van mijn' loop, en dien geduchten morgen,
Die 't zwijgend graf ontsluit.

Al zie ik thans uw vriendlijke oogen,
Uw' glans, uw majesteit, verheven Jezus! niet,
't Is 't oog van mijn geloof, dat, hemelwaarts gevlogen,
Uw blijde toekomst ziet.

En is mijn strijd eens afgestreden;
De laatste zucht geslaakt; de laatste traan geschreid:
Dan zie ik korte smart gevolgd door eeuwigheden
Van rust en zaligheid.

Die hoop alleen kan mij verkwikken;
Die was, in strijd en druk, mijn beste medicijn,
Die zal, het ga 't ga, in knellende oogenblikken,
Mijn eeuwig anker zijn.

O eeuwigheid! 'k ga met verlangen
U zingend te gemoet, en wacht op mijnen Heer.
Ik droog, door u verkwikt, de tranen van mijn wangen,
En voel geen banden meer.

Ja met mijn' Jezus zal ik wezen;
Hem met mijne oogen zien; en, van gebreken vrij,
Niet meer om wangedrag zijn ongenoegen vreezen,
Maar heilig zijn als Hij.

Dáár zal ik van Gods liefde zingen,
Niet flauw en traag als nu, maar op een' hoogen toon;
Dáár ~~zal~~ mijn vlugge geest in Godgeheimen dringen,
Ja God zien in den Zoon.

Ik zal in Jezus luister deelen;
Zijn heerlijkheid stort vreugd, bij stroomen, in mijn ziel:
't Gediensig Engendom zal op hun citers spelen,
Terwijl ik nederkniel.

Zij zullen mij om Jezus eeren;
Mij dienen op zijn' wenk, en voeren door 't heelal;
Waar ik van uur tot uur meer van Gods goedheid leeren
En meer Hem loven zal.

En zie ik dan een brandende aarde,
Zij zal met nieuwen glans verrijzen uit hare asch;
Zij wordt, in 't rijk van God, een stip van grooter waarde
Dan ze ooit te voren was.

Dit jammerdal, waar tranen vloten,
Wordt nu een lustpriëel, 't verblijf van vrede en eer.
Nu houdt geene englenwacht dáár 't paradijs gesloten;
Geen zonde woont er meer.

Dan zal ik dáár geen plaats meer vinden,
Die mij de smart vernieuwt van langgeleden druk;
Of mij de beelden toont van afgestorven vrienden
En omgekeerd geluk.

Neen, alles ademt vreugd en leven;
Dat oord wordt slechts herkend, waar Jezus voor ons leed;
Dat zal, eeuw uit eeuw in, geduchte teekens geven
Van 't geen zijn liefde deed.

Maar, o mijn ziel! wat ijdel pogen;
Uw toon is veel te laag, voor zulk een hoog gedicht.
Gij kleeft nog aan het stof. Geen zwakke sterflijke oogen
Verdragen 't eeuwig licht.

Ja, 'k voel de ketens, die mij drukken,
Maar zwijgen zal ik niet zoo lang ik zingen kan.
Geen zwakheid, geen gebrek kan mij die vreugde ontrukken;
'k Heb daar den voorsmaak van.

God wil ook deze zwakheid dragen;
Zijn Goedheid schept vermaak in zwakke kindertaal,
Hoe schoon het Engendom moog' van zijn gunst gewagen,
't Is ook maar kindertaal.

Sla dan, mijn citer! vreugdetoonen;
Ligt wekt ge hoop en vreugd in een verslagen ziel!
Ligt doet ge moed en kracht in zulke boezems wonen,
Wien 't strijden bitter viel.

De klank van trommels en trompetten
Wekt moeden uit den slaap, en maakt den held verblijd;
Ja dwingt de bloodaards zelf geen' voetstap te verzetten
In 't heetste van den strijd.

De Hoop toch voert ons, stervelingen,
Langs trappen van verdriet en moeite naar den troon.
Die radeloos door druk zijn handen niet wil wringen,
Moet hopen op de kroon.

Ja,

Ja eeuwig zalig vergenoegen!

Zijt gij van God beloofd, ik wacht u op zijn woord;
En daarom zet ik hier, al mbest ik eeuwen zwoegen;
Mijn' arbeid rustig voort.

Zoo leer ik strijdend te gelooven;
Zoo neemt in droefheid reeds mijn blijdschap een begin;
Zoo kom ik (sterke God! behoed mij) 't al te boven;
En stap ten hemel in.

HET GRAFSCHRIFT

VAN EEN'

CHRISTEN.

Ik hoopte, in al mijn' druk,
Op 't eindeloos geluk,
Dat ueds mijn ziel geniet,
gij dit Grabschrift ziet.

DE BESTE KEUS.

Rust, mijn ziel; uw God is Koning,
Heel de wereld zijn gebied;
Alles wisselt op zijn wenken,
Maar Hij zelf verandert niet.
Ieder woelt hier om verandering,
En betreurt ze dag aan dag;
Hunkert naar het geen hij zien zal,
En verlangt naar 't geen hij zag.
Rust, mijn ziel; uw God is Koning:
Wees te vreden met uw lot.
Zie, hoe alles hier verandert,
En verlang alleen naar God.

UIT GELLERT.

B E D E.

Uw liefde, o God! is uitgebreid,
Zoo ver er wolken zweven;
Zij haast zich met barmhartigheid,
Om menschen hulp te geven:
O God! mijn God, mijn Toeverlaat,
Die niemands bidden ooit versmaadt!
Wil ook mijn bidden hooren.

Ik bid U niet om overvloed;
Geen goud is mijn verlangen;
Laat mij, zoo veel ik hebben moet,
In uwe gunst ontvangen.
Verrijk mijn' geest slechts met verstand,
Om U, o God! den Heilgezant,
En ook mij zelf te kennen.

Ik bid U niet om eer en roem,
Daar andren zoo om zwoegen;
Maar dat mij elk een' Christen noem'!
Die eer kan mij vernoegen.
Mijn roem zij voor uw aangezicht
In 't regt betrachten van mijn' pligt,
En in der vromen liefde!

Ik bid, o Heer! niet om 't geluk
Van lang op aard te leven;
Wil mij alleenlijk troost in druk,
In voorspoed ootmoed geven.
Uw liefde slaat mijn leven gâ;
Laat mij, mijn Vader, ook genâ
Bij U in 't sterven vinden.

H E T B I D D E N.

O Christen! wilt ge uw heil betrachten;
Wees altijd wakende in 't gebed.
Onthoezem vrij voor God uw klagten,
Die altijd hoort, en gaarne redt.
Beproof uw hart, ontdek uw nooden,
Met ootmoed en met dankbaarheid.
Kom telkens tot Gods troon gevloten;
Hij heeft zijn gunst u toegezeid.

Wat eer! tot God te mogen spreken,
Den grooten Schepper van 't heelal!
Wat heil! dat zulk een God ons smeeken,
Ons schreijen niet versmaden zal!
Zou ons het bidden niet betamen?
't Is ons de beste medicijn.
Die zich den plicht van 't bidden schamen,
Die schamen zich Gods vriend te zijn.

Dat we onzen wensch van God begeeren,
Is dit een werk, dat ons verdriet?
Ons in 't gebed tot God te keeren,
Verheft dat onze zielen niet?
Zich door 't gebed tot goede werken,
Tot eerbied voor Gods Majesteit,
En tot geloof in Hem te sterken,
Baart zulk een pligt droefgeestigheid?

Leer in 't gebed eenvoudig spreken,
God ziet uw hart, Hij is een geest:
Hoe kan 't aan woorden u ontbreken,
Als God in 't hart uw meening leest?
Geen klanken zijn 't, die God behagen,
Geen woorden door de kunst bereid;
God is geen mensch; 't geloovig klagen,
Dat is bij Hem welsprekendheid.

Die 't heil, waaruit wij troost ontvingen,
Geloovig zoeken, eeren God:
Die, 't geen zij bidden, niet verlangen,
Die drijven met Gods gunst den spot.
Die daaglijks God zijn trouw durft zweren,
En straks vergeet, wat hij bezwoor,
Die durft de Alwetendheid onteeren,
En wachte nooit bij God gehoor.

Bid steeds, en smaak, als God u zegent,
Hoe God, uw Vader, u verblijdt:
Bid steeds, als rampspoed u bejegt,
En voel, hoe vriendlijk God kastijdt.
Als u de moed en hoop begeven,
Als ge in verzoeking wordt gebragt,
En 's vijands listen u doen beven;
Bid strijdend; God geeft zwakken kracht.

Bid steeds; herdenk de wondre wegen,
Waar langs uw God u heeft geleid;
Denk aan zijn straf, denk aan zijn' zegen,
En denk aan zijn langmoedigheid.
Hij ziet het struiklen van de grijsheid;
Hij ziet het dwalen van de jeugd;
Zijn liefde draagt ons, en zijn wijsheid
Roept ons, door lief en leed, tot deugd.

Bid steeds, en zie met blijder oogen
Het eeuwig heil, u toebereid:
Proef, door 't geloof u zelf onttoegen,
Den voorsmaak van de zaligheid.
Een heil van millioenen jaren,
Dat is bij 't heil, . . . hoe stamel ik?
Bij 't geen ons God zal openbaren,
Bij 't eeuwig heil, — geen oogenblik.

Bid steeds; — maar wat zou 't bidden baten?

De zondaar moest van verre staan,

De zondaar moest het bidden laten,

Had Jezus niet aan God voldaan.

Bid steeds; er is genâ gevonden,

De schulden zijn voor ons geboet:

Schoon wij die liefde niet doorgronden,

Vertrouw op Jezus offerbloed.

Bid steeds in stille en eenzame oorden;

Ontdek vrijmoedig God uw smart;

Hij schat het hart niet naar de woorden,

Maar wel de woorden naar het hart.

Geen bange zuchten, heete tranen,

Geen teeder woord, geen droeve toon,

Niets kan den weg ten hemel banen,

't Geloof alleen in 's Vaders Zoon.

Bid steeds; God woont in alle streken;
Daar menschen zijn, leent God het oor.
Denk niet: «'k zal t'zaam met andren smeecken,
«Zoo vind ik eer bij God gehoor.»
God zal u gaarne uw wensch verleenen,
Zoo ge iets begeert naar zijn gebod;
Zoo niet, dan baat u zelfs het weenen
Der gansche wereld niets bij God.

Maar paar ook plegtig hart en handen
Met Gods gemeente, in Jezus naam,
En kom, tot geestlijke offeranden,
Gedurig met uw broedren t'zaam;
Om zoo uw godsvrucht hun te ontdekken,
Gelijk uw broeder ze u ontdekt;
En door uw' ijver hem te wekken,
Gelijk hij u tot ijver wekt.

Bid met uw magen, met uw vrienden;
Denk, dat men op uw voorbeeld let,
En vier, met uwe huisbedienden,
De daaglijksche uren van 't gebed.
Nooit moet ge u 't heil der zielen schamen,
Die God aan u heeft toebetrouwd;
Het zal uw heil veraangenamen,
Zoo ge in uw huis Gods tempel bouwt.

Doe voor uw broedren uw gebeden,
Voor alle menschen, als hun vrind;
Denk, dat ge in hen uw medeleden,
In vijanden ook menschen vindt.
Bid steeds; zoo zal uw liefde gloeijen,
Zoo vindt gij troost in ongeneugt,
Zoo zal 't geloofs vertrouwen groeijen,
Zoo zult gij wijs zijn tot de deugd.

Ziet ge in uw bidden veel gebreken ;

Denk, dat uw borg gebeden heeft,

En dat Hij, om voor u te spreken,

Ook eeuwig als uw Priester leeft.

Bid steeds bij dagen en bij nachten;

Geloof aan Gods onfeilbaar woord;

Gij moogt, gij moet verhooring wachten:

Uw Voorspraak bidt, en wordt verhoord.

ALGEMEENE BEDE.

O God, die in mijn' boezem ziet!
Verwerp mij van uw aanschijn niet;
Maar scheld mij mijne schulden kwijt,
O God, die zoo genadig zijt!

Och! schep in mij een' reinen geest,
Een' geest, die U bemint en vreest,
Een' geest, vol ootmoed, lof en dank,
Een' stillen geest, mijn leven lank.

Wees mijn Beschermmer in gevaar;
Dat mij uw regterhand bewaar'!
Wat is er, dat mij schrik verwekt,
Als mij uw regterhand bedekt?

Ja, Heer, ik ben in uwe hand;
Mijn geest ontving van U 't verstand:
Bewaar het mij, versterk het voort,
En onderwijs het door uw woord.

Uw groote naam verheuge mij!
Dat die mij steeds voor oogen zij!
't Geloof in U zij mijne vreugd!
Geef, dat het werkzaam zij in deugd!

Dat is mijn heil, dat Gij mij leidt;
Dat zij mijn grootste zaligheid,
Dat ik uw Koningrijk verwacht,
En al mijn pligten trouw betracht.

Mijn kracht is niets, mijns vijands groot;
Dit brengt mij in den bangsten nood.
Och! dat uw hulp mij steeds verschijn'!
Dan zal ik eens verwinnaar zijn.

Geef mij van de aardsche goedren dat,
Het welk uw wijsheid noodig schat.
Al is 't niet groot, al is 't niet veel;
Mij is genoeg een kinderdeel.

Geeft ge immer overvloed aan mij;
Geef mij er dan die wijsheid bij,
Dat ik er matiglijk van leev',
En, blij van hart, er mild van geev'.

Geef mij gezondheid; geef mij, Heer,
Dat ik die heilig' tot uwe eer,
En altijd daar getrouw voor waak',
Maar nooit om haar mijn' pligt verzaak'.

Verwek mij steeds een' trouwen vriend,
Die met zijn' raad mij troostrijk dient,
Die met mij in uw vreeze leeft,
En door zijn voorbeeld lessen geeft.

Zoo 'k ooit een' hoogen ouderdom
Naar uwen wijzen raad beklom;
Verzorg mij in dien zwakken staat,
Begeef mij niet, mijn Toeverlaat!

Geef, als mijn einde daar zal zijn,
Dat ik getroost voor U verschijn';
Neem mij dan aan in uwen Zoon,
En wees mijn schild, mijn eeuwig loon.

M O R G E N L I E D.

Mijn eerste zucht zij lof en dank!
Mijn hart moet Gode zingen;
God hoort zoo wel mijn lofgezank,
Als dat der hemellingen.

Ik lag, en sliep gerust deez' nacht.
Ik wist van geen gevaren;
Ik had geen zorg, en ook geen magt
Mij zelven te bewaren.

Wie was 't, die veiligheid en rust
Des nachts voor mij bewerkte?
Wie gaf door 't slapen nieuwen lust,
En 't ligchaam nieuwe sterkte?

Wie leerde de oogen hunnen pligt,
Om zich des nachts te dekken?
En wie gebood aan 't morgenlicht,
Mij uit den slaap te wekken?

Gij zijt het, Schepper van 't Heelal,
Die mij dit al woudt geven;
Gij zijt het, dien ik loven zal,
O Schepper van mijn leven!

Geloofd zij uw liefde en magt!
Geloofd zij uwe trouwe,
Dat ik, na een' gerusten nacht,
Den blijden dag aanschouwe!

Geef, dat uw zegen mij bekroon';
Leer mij uw' weg bewandlen,
En tot uwe eer, naar uw geboôn,
In al mijn daden handlen.

Dat uwe gunst mijn leven spaar',
Mijn hopen hart bestrale!
Toon U een' Redder in gevaar,
Een' Vader, als ik dwale,

Geef mij een hart, Dat U betrouw',
Uw liefde niet vergete,
Mijn' pligt als mijn geluk beschouw',
En van geen wanhoop wete.

Geef, dat ik, als een waakzaam knecht,
Uw Koningrijk verwachte,
De Godsvrucht, matigheid, en 't regt
Door uw genâ betrachte.

Dat ik, om andren bij te staan,
Geen vlijt of arbeid mijde,
Maar mij in 't geen hun wel mag gaan,
En in hun deugd verblijde.

Och! dat ik in uw vreeze leev',
En geen vertroosting derve!
En als Gij 't eischt, mijn Vader, geef,
Dat ik met blijdschap sterve.

ZELFSBEPROEVING,

A V O N D Z A N G.

De dag is weêr voorbij, een dag weêr van mijn leven:
Hoe heb ik dien besteed? heeft hij mij winst gegeven?
Heb ik met allen ernst het goede nagestreefd?
Of naar mijn' lust alleen, niet naar mijn' plicht geleefd?

Heb ik, in 's Heeren vrees, deez' dag wel aangevangen,
Met danken en gebeden, met ijverig verlangen
Om, als tot deugd gevormd, in 's werelds rampwoestijn
Regtvaardig, matig, en een vriend van God te zijn?

Heb ik in mijn beroep, van God mij aangewezen,
Den God der Christenen door naarstigheid geprezen,
De wereld regt gebruikt, en elk een dienst gedaan,
Niet om bij menschen, maar bij God in gunst te staan?

Zag God mij, dezen dag, mijn' eigen geest beheeren,
En telkens oog en hart naar zijn genade keeren?
Heb ik mijn bange ziel door hoop op God gesterkt,
En mij in Hem verheugd, die op mijn schreijen merkt?

Mogt ik, bij 't zoet genot der aardsche goedren, denken
Aan Hem die alles schiep, en mij mijn deel wou schenken?
Eerbiedigde ik zijn' naam, en eerde Hem mijn hart,
Door dankbaarheid voor 't goede, en lijdzaamheid in smart?

Sprak ik, zoo als ik dacht, en mogten mijne vrienden
Opregte hartlijkheid in mijnen omgang vinden?
Had ernst en vreugd bij mij een' welgeschikten val,
En heb ik niets gezegd, dat mij berouwen zal?

Mogt ik mijn naasten door oplettendheid verpligten,
En tot het goede, met mijn voorbeeld, onderrigten?
Voelde ik de smarten van eens anders ongeneugt.
En was de voorspoed van mijn' vijand mij tot vreugd?

Was mij een misslag leed, zoo dra hij was bedreven?
En liet ik zelfs geen' lust tot zonden in mij leven?
Kan ik voor God bestaan? mijn ziel, zijt gij bereid,
Als God in dezen nacht u roept naar de eeuwigheid?

O God, die alles weet! wat zou 'k voor U bedekken?
'k Voel, ieder oogenblik, op nieuws mijn ziel bevleken:
Vergeef, vergeef, o God! 't verzuimen van mijn' pligt,
En treed, om Christus wil, met mij niet in 't gerigt.

Ja, Gij belooft het mij; Gij blijft aan Jezus denken,
En wilt, in zijnen naam, ook mij genade schenken.
Bewaar mij dezen nacht, ik rust in uwen schoot,
En ben uw eigendom in leven en in dood.

EERSTE AVONDLIED.

Drieëenig God! uw' naam zij lof!
Uw goedheid geeft mij dankens stof
Voor duizend gunstbewijzen.
O God! ontvang
Mijn lofgezag;
Uw goedheid wil ik prijzen.

Gij hebt mij grootlijks welgedaan,
Met teedre zorg mij bijgestaan;
Gij gaaft mijn brood mij heden;
Mijn huis en mij
Bewaardet Gij,
O Hoorder der gebeden!

Heer!

Heer! wat ik ben, is uw geschenk;
De geest, waarmee 'k aan U gedenk,
De troost van mijn geweten;
Wat ik vermag
Tot dezen dag,
't Moet al het uwe heeten.

Wees ook, naar uwe liefde en magt,
Mijn trouwe schutsheer dezen nacht;
Vergeef mij mijne zonden:
En komt mijn dood,
Die jongste nood;
k Worde in uw' Zoon gevonden!

TWEEDE AVONDLIED.

Gij hebt mij, Heer, het leven
Ook dezen dag gegeven;
'k Roep U, mijn Vader, aan:
Uw liefde sloeg mij gade,
Mij zondaar; — 't is genade
Al wat Ge aan mij weêr hebt gedaan.

'k Moet U mijn danklied wijden,
Mij in uw gunst verblijden;
In U verheug ik mij.
Gij woudt mijn krachten sterken,
Mij zegnen in mijn werken,
En, o! mijn hart, dat reinigt Gij.

Mijn God, wat heil, wat vrede
Deelt Ge aan uw dienaars mede!
Ik ruilde 't voor geen' troon.
'k Mag op uw goedheid hopen,
Ik zie den hemel open,
En dáár voor mij 't genadeloon.

Ik weet, op wien 'k vertrouwe,
Op welke rots ik bouwe:
Al zijn mijn zonden veel,
Gij hebt ze mij vergeven;
'k Mag in uw vriendschap leven,
En in den hemel is mijn deel.

Ik leg gerust mij neder;
Uw trouw bezorgt mij teeder:
Wat wordt er kwaads gevreesd,
Als we ons aan U verpanden?
'k Ben de uwe; in uwe handen
Beveel ik, Vader, mijnen geest.

DANKLIED.

't Heelal moet U zijn lofgezag wijden,
O Heer! wien ik mijn' lofzang wij':
Uwe oppermagt bestuurde mijn tijden,
En uwe zorg beschermde mij.

Als tegenspoed mijn tente genaakte,
Dan hoorde God mijn droeve klagt,
Ik ben, daar zijn goedgunstigheid waakte,
Nog nooit in mijnen druk versmacht.

Ik zonk in ziekte en jammeren neder;
Ik bad ook in dien bangen tijd;
Straks hielp mij God, die Magtige, weder,
En mijn gebeente werd verblijd.

Als mij de haat eens vijands bedroefde,
Dan klaagde ik kinderlijk mijn smart:
Ik zocht geen wraak, als God mij beproefde,
Hij sterkte met geduld mijn hart.

Als ik van 't spoor der Godsvrucht verdwaalde,
En door het kwaad bezoedeld was,
Riep ik tot God, wiens gunst mij bestraalde,
En wiens Genade mij genas.

'k Zag uit naar troost; wat was het mij bange!
Mijn God verborg zijn aangezicht;
Ik riep tot Hem: «Ach Heere! hoe lange?»
En Hij heeft mij weêr opgerigt.

Hij hielp, en zal mij verder bevrijden;
Hij helpt; de Heer is wijs en goed;
Hij helpt; daar ik het kwaad moet bestrijden;
Hij helpt, en geeft den zwakken moed.

U dank ik voor beproevende plagen,
Die mij uw trouw heeft toegeschikt,
U dank ik voor de vrolijker dagen,
Waarmede uw liefde mij verkwikt.

U dank ik voor de goedren der aarde,
Die ik in uwe gunst genoot:
Daar Gij voor mij mijn noodddruft bewaarde,
En iedren dag uw hand ontsloot.

U dank ik, dat Ge uw' Zoon hebt gegeven;
O wondre gunst! — en dat voor mij!
Hem in den dood! — om mij te doen leven!
Och! dat ik eeuwig dankbaar zij!

O! al Gods werk! roem eeuwig den Heere!
Al de aard' zij vol van 's Hoogsten lof!
Hem zij de kracht, de wijsheid, en de eere!
Hij zaligt zelfs het nietig stof.

Hij helpt; al hoort men 's avonds ons klagen,
Des morgens is ons heil bereid:
Na ligten druk van weinige dagen
Verheft Hij ons ter zaligheid.

Nooit moet mijn hart Gods liefde vergeten,
Steeds zijn bevelen gadeslaan!
't Heelal moet door mijn dankbaarheid weten,
Dat God aan mij heeft welgedaan.

EERSTE KERSLIED.

Komt blij van geest,
Viert 's Heilands feest;
Gij Christnen moet Hem eer en dank bewijzen:
De liefde zij
De melodij,
Waarmeê wij Hem, den God der liefde, prijzen!

Verheft uw lot;
Zoo mint ons God,
Zoo mint Hij ons, dat Hij zijn' Zoon wil geven,
O! wie zijn wij,
Mijn God, dat Gij
Uw' Zoon voor ons in 't vleesch doet leven?

Hij,

Hij, God, werd mensch;
Der Vaadren wensch,
Werd onze vriend, toen wij zijn haters waren,
Werd ons gelijk,
Om 't godlijk rijk
En 's Vaders liefde in 't vleesch ons te openbaren.

Ons vleesch en bloed,
Dat sterven moet,
Is door Gods Zoon, o wonder: aangenomen.
Dat vleesch en bloed,
Dat God voldoet,
Dat moet voor ons aan 't kruis ten offer komen.

Gelooft Gods stem;
Neemt deel aan Hem,
Die, ons tot heil, zich zelven wou verzaken.
Hij gaat u voor
Op 't hemelspoor;
Volgt, volgt Hem na; Hij zal ons zalig maken.

'k Zal, God ter eer,
In de uwen, Heer,
Regt broederlijk, U kleeden, spijsen, drenken:
Der vromen hart,
In hunne smart,
Vertroosten, en daarbij aan U gedenken.

O eeuwig Woord,
Daar 't al naar hoort!
Die alles schiept, en draagt door uw vermogen!
Uw' lof verbreidt
De Christenheid,
En eerlang wordt U alle knie gebogen.

Verheft den Heer;
Hij mint ons teêr,
Al moet het ook zijn eigen leven kosten:
Hallelujah!
Hallelujah!
Weest blijde in God, en juicht Hem, gij Verlosten!

TWEEDE KERSLIED.

Dit is de dag, dien God ons schenkt
Waaraan geheel de wereld denkt;
Hem viere, al wat in 't groot Heelal
Door Jezus is, en wezen zal!

De volkren hebben u verwacht,
Tot dat Gods tijd zijn' loop volbragt.
Toen zond Hij ons van zijnen troon,
U 's werelds heil, U zijnen Zoon.

Als ik dit wonder vatten wil,
Dan staat mijn geest vol eerbied stil;
'k Aanbid met diepe erkenenis,
Dat 's Vaders liefde oneindig is.

Opdat de zondaar leven moog',
Daalt zelfs de Schepper van omhoog,
Verbergt zijn hemel-majesteit,
Wordt vleesch, wordt onze zaligheid.

Uw Koning, Sion, komt, uwe eer;
Hij komt; en spreekt: «Ik kom, o Heer!
«Mijn naam is in uw boek gezet;
«Ik onderwerp mij aan uw wet.»

Geloofd, die komt in 's Heeren naam!
Wij Christnen zegnen U te zaam,
U, Vreddevorst, der Vaadren wensch,
U, God Messias, God en mensch.

Gij, Heer, ons heil, ons hoogste goed,
Vereenigt U met vleesch en bloed,
Wordt onze vriend en Broeder, Gij!
En o! Gods kindren worden wij.

Gedachte, vol van zaligheid,
Die ons de ware vreugd bereidt!
Gedachte, vol van majesteit,
Die ons ten hoogsten eertop leidt!

Één daad heeft ons den dood gekost;
Één Middlaar is 't, die ons verlost.
Wie vreest nog, die een' Heiland heeft,
Die in den schoot des Vaders leeft?

Juich, Hemel, dien geboortedag,
Waarop uw roem het leven zag:
Juich, aarde, zing het nieuwe lied,
Nu ge in uw rijk uw' Koning ziet.

Dit is de dag, dien God ons schenkt,
Waar aan geheel de wereld denkt,
Hem viere al wat in 't groot Heelal.
Door Jezus is, en wezen zal!

OP HET NIEUWE JAAR.

't **I**s God, die 't licht heeft voortgebragt,
De zon en maan doet rijzen,
Om ons 't verloop van dag en nacht,
En jaren aan te wijzen.
Laat ons voor 't afgeloopen jaar
Met dank den Opperzegenaar,
Den God der eeuwen prijzen!

U, groote God, die eeuwig leeft,
Van wien wij 't licht ontvongen,
Die ons een veilge woning geeft,
U zij een lied gezongen!
U, die ons vrede en welvaart schenkt,
Met raad en troost aan ons gedenkt,
U loven onze tongen.

Wil in dit jaar, weldadig Heer,
 Ons ook uw' zegen geven,
En uwen Geest, om U ter eer
 In uwe vrees te leven.
Gij deelt ons aardsche welvaart meê,
Als wij maar, met ons lot te vreeê,
 Naar 't ware heilgoed streven.

Geef mij, naar uwe liefde en trouw,
 Geneugelijke tijden,
Maar, zoo die vreugd mij schaden zou,
 Geef mij dan kruis en lijden.
Versterk met lijdzaamheid mijn hart,
En laat mij nooit, in druk en smart,
 Gelukkiger' benijden.

Wees vaderlijk uw volk nabij
 In al hun tegenheden;
Dat uwe ontferming blijkbaar zij
 In Jezus arme leden!
Begunstig iedre goede daad,
En wil! o God! met heil en raad
 Onze Overheid bekleeden.

Dat Wijsheid hier haar majesteit,
En 't Regt zijn' luister tooneel
Dat Godsvrucht en Teyredenheid
In onzen lande wone!
Dat Trouw en Liefde bij ons zij!
Dit, lieve Vader, bidden wij
In Christus uwen Zone.

KRUIS-ZANG.

Leer mij, o Heer! uw lijden regt betrachten:
'k Verlies mij in die zee; versterk mijn krachten:
O Liefde! die, om zondaars te' bevrijden,
Zoo zwaar woudt lijden!

'k Zie U, God zelf, in eeuwigheid geprezen,
Tot in den dood, als mensch gehoorzaam wezen,
In onze plaats gemarteld en verslagen,
De zonde dragen.

Ons hart bezwijkt, het beeft, en doet ons deinken,
Ontzaglijk kruis! als we aan uw wondren peinzen:
O Liefde! 'k zie en voel in uwe wonden
Den vloek der zonden.

De Heer is regt, zijn gramschap straft het kwade;
De Heer is goed, en redt ons door genade
'k Mag liefde en wraak, met beving en vertrouwen,
Aan 't kruis beschouwen.

Dit stort den waan van mijn verdienste neder;
't Verlaagt mij diep, maar o! 't verhoogt mij weder.
Gods vijand wordt Gods vriend door Jezus plagen;
O welbehagen!

Ik buk in 't stof; op U, mijn Rotssteen, bouw ik;
Ik zie uw bloed, en op dat bloed vertrouw ik:
'k Verlies mij zelf, daar 'k voel hoe ik U griede,
In uwe liefde.

Zij overklimt onze eindige gedachten;
Maar 'k moet van God iets onbegrijprijks wachten:
Zijn grootheid gaat mijn eng begrip te boven;
Ik moet gelooven.

't Is 't grootste in God, genade te bewijzen;
En 't beste in ons, ootmoedig die te prijzen,
Te zien, hoe hoog, als God genâ wil geven,
Genâ kan streven.

Laat mij uw geest, mijn Heiland, telkens leeren,
Hoe 'k in geloof uw smartlijk kruis moet eeren,
Om in mijn hart de liefde-vlam te ontsteken,
En aan te kweeken.

Het goed te doen, en alle kwaad te mijden,
Heer, dezen pligt leert mij uw heilig lijden.
Zou 'k tevens mij het kwaad verooreloven,
En 't kruis gelooven?

Zoude ik met vreugd mijn hart aan U niet geven,
Die zelfs voor mij gewillig gaaft uw leven?
Zou 'k niet mijn' lust verzaken U ter eere,
Mijn God, en Heere?

Zoude ik, die niets verdien dan kruis en smarte,
In druk en pijn niet lijdzaam zijn van harte;
Daar Gij zoo veel, — wat zijn daarbij mijn plagen? —
Voor ons woudt dragen?

Hoe zoude ik ooit mijn broeders durven haten,
Voor wien Gij zelf uw leven hebt gelaten?
'k Zend liefst, als Gij, voor hen, die mij vertreden,
Tot God gebeden.

Ik wil geen' haat met wederhaat vergelden,
En die mij scheldt niet grimmig weder schelden;
Ons aller Hoofd! Gij hebt geen kwaad vergolden,
Niet weêr gescholden.

Och! dat mijn hart naar t' uwe in reinheid zweeme,
En in Gods kracht ik U ten voorbeeld neme!
Dit is de dank, dien 'k voor uw bitter lijden
U toe moet wijden.

Oneindig heil! verlossing onzer zonden,
De vreê met God, gekocht door uwe wonden!
Dat heil woudt Gij, door aan het kruis te sterven,
Voor mij verwerven.

Dit maakt mij hier reeds zalig door gelooven;
't Geen Gij mij kocht, wie zou mij dat ontrooven?
Ik zal door U, met heerlijkheid omgeven,
Eens eeuwig leven.

Dit moet tot deugd en strijd mij moedig maken,
Mij in 't geloof en in 't gebed doen waken:
God zal zoo wis, als aan zijn' Zoon het leven,
Mij de eerkroon geven.

Wanneer mijn lust mij tot een' val zou strekken,
Laat dan het woord des kruis mij schrik verwekken;
Dat woord, als ooit mijn zwakheid wanhoop werkte,
Dat zij mijn sterkte!

Hoor 'k ooit uw kruis door wereldwijzen doemen,
Ecne ergernis, of eene dwaasheid noemen;
Dan moet dat woord, bij mij het hoogst geprezen,
Gods wijsheid wezen.

Vertoef, mijn God, die spotters te verteren;
Och! mogt van hen nog ééne zich bekeeren!
Och! zocht nog meer dan één, die U versmaadde,
Bij U genade!

Och! als ik, Heer, om mijne zonden beve,
Dat dan uw kruis mij weder ruste geve!
Och! dat mij ook, als ik den doodsangst lijde,
Uw kruis verblijde!

WAT MOETEN WIJ DOEN?

I. D. D. D.

Zwijgen, bukken, God verbeiden,
Volgen waar hij ons wil leiden;
Steunen op zijn trouw en Magt,
Psalmen zingen in den Nacht;
Hooren wat ons God wil leeren;
Zijn bevelen dadig eeren,
En voor de uitkomst willig blind,
Stil zijn als 't gespeende kind;
Wars zijn van het angstig zorgen,
Voor den naderenden Morgen;
Bij het kwaad, dat ons ontmoet,
Steeds gelooven, God is goed;

Bid-

Biddend waken, moedig strijden,
Needrig wachten, hopen lijden,
Vrolijk zijn met stil ontzag,
Zijn de Lessen van den dag.

V A R I A N T E N.

Bl. 50, reg. 5—8, v. b.

«Bemint ge de vlugheid. — wel prikkelt u maar,
Om schichtig te ontsnappen het jagend gevaar;
Het jagend gevaar van de blijvende smarten,
Die 't snellen der eeuwen in de eeuwigheid tarten.»

Bl. 60, reg. 6—11, v. b. en het laatste couplet.

«Laat zoo al het eigen sterven!
Eigene eerezucht leev' niet meer!
Vader! doe mij 't heil beërven,
't Welk uw Zoon mij 'wou verwerven!
Dat, al wie mij zie, Hem eer'!»

«'k Zal het steeds genade noemen,
Zoo ge mij die gunst bewijst.
'k Zal die liefde niet verbloemen;
Maar bij mensch en engel roemen,
Dat uit u die glorie rijst.»

Bl. 113, reg. 9—12. v. b.

«Herdenk, verdwaalde ziel! hoe dikwijls ge aan mijn kruis
De snoode gruwlijkheid der zonde mogt beschouwen:
Hoe, als de wet u vloekte in 't knarsend moordgedruisch,
Mijn liefdestem u op mijn offer deed betrouwen:»

Bl. 117, reg. 1—4, v. b.

«Keer tot uw' Goël weêr, versmâ mijn smeekstem niet;
Daar 'k u regtvaardig kon voor eeuwig laten varen!

Of open slechts uw hart, nu gij mij naadren ziet;
'k Zal met mijn' Vader en mijn' Geest bij u vergâren.»

Bl. 117.

In het *eerste ontwerp* eener *stichtelijke mengelpoëzij*, waarvan in de algemeene voorrede op bladz. XVII gesproken is, komt het antwoord der afgedwaalde ziel, hetwelk sedert in alle uitgaven is weggelaten, dus voor:

DE AFGEDWAALDE ZIEL.

«O liefde! waar blijf ik? o trouw! ik verstom!
Mij, Jezus! mij zoekt ge! mij trekt ge! waarom?
Gij mogt me verwerpen: dat moest ik verwachten;
Mijn laauwheid was groot; en de zonde kreeg krachten.
Ik smaakte de vreugd, door uw droefheid gekocht;
'k Verloor ze door schuld, en heb traag ze gezocht.
Ik hijnge niet telkens zoo naar de bewustheid
Der zaalge vergeving; maar ijdele gerustheid
Misbruikte, hetgeen uwe liefde mij gaf,
Ach! vriendlijke Jezus! verdient dat geen straf?»
Het hoont uwe volheid; het pleit voor de zonden;
Het wischt uit onze aandacht de kracht uwer wonden;
Het maakt ons zoo traag; en het drukt ons in 't stof;
Het sluit onze vaart naar het' hemelsche hof.
En is me die waarheid geprent in het oordeel;
't Vermeedert mijn schuld, en het doet me geen voordeel;
Ten

Ten zij er uw Geest mij genade bij geev',
 En door het geloof ik afhankelijk leev',
 O Jezus! werd immer, werd iemand regtvaardig
 Voor eeuwig verstoten; ach ik ben het waardig.
 Maar wijl uw Genade mij biddende noodt;
 Ik leef in uw leven! en sterf in uw' dood!»

Bl. 123, reg. 13 en 14 v. b.

«Ik moet zoeken naar de reden, waarom ik in bloem en blad
 Niet zoo tierig ben als andren; maar onnoodig is het, dat
 'k Lang zou mijmren, daar ik zellef reeds die oorzaak heb gemeld,
 't Groeijen van het loof in 'tschieten van de wortels heb gesteld.»

Bl. 219, 1^e en 2^e couplet.

«Almagtig God, voor wien de waatren vlugten!
 Gij waart, Gij blijft de God van Nederland:
 De roede, voor wier slagen ge ons deelt duchten,
 Ontglipte, toen zij 't felste dreigde, uw hand.»

«Ons scheen 't gevaar, met stroomen, toe te spoelen;
 Te rijzen met het rijzen van den vloed:
 Maar hoe 't gedrang der golven ook moog' woelen,
 Gij zijt het, die haar vallend deinzen doet.»

Bl. 220, 3^e en 4^e couplet.

«Uw liefde en magt, die 't stroomgeweld doen wijken,
 Op welke zich het ijs te barsten kruit,
 Behoeden meer, dan vastgeschoorde dijken,
 Zijn wallen, daar ge ons Vaderland in sluit.»

«Dit moet op U, als op zijn' Redder roemen;
 Op U alleen vertrouwen in den nood;
 Deeze' weldaad weêr een liefde-keten noemen,
 Met welke Gij 't in vriendschaps boeijen sloot.»

Bl. 221, 1°, 2° en 3° couplet.

«Ja, Neêrlands God! ons harte vloeije onze oogen
 In tranen uit van zuivre dankbaarheid!
 Heeft onze schrik tot deernis U bewogen,
 't Is billijk dat Erkentnis stroomen schreit.»

«Uw donder mogt voorlang dien scheîmuur scheuren,
 Die 't zondig land voor watervloên bewaart:
 Al 't menschdom zou die straf regtvaardig keuren.
 Maar neen! nog heeft Uw goedheid ons gespaard.»

«Mogt deze gunst, zoo onverdiend bewezen,
 Geen uitstel der getergde gramschap zijn!
 Want niemand voelt vertraagde wraak verzeen,
 Die zulke winst niet boet met dubble pijn.»

Bl. 222, 3° couplet.

«Doe, goede Geest, hier duizend teekens pralen
 Van Jezus liefde, en uw genadekracht!
 Geen trotschheid van 't natuurlijk hart zet palen,
 Die pal staan voor den aandrang uwer magt.»

Bl. 223, al de vijf coupletten.

«Laat dezen Hof den Heer des oogst behagen:

Laat daaglijks hier t geloof de liefde voên;

Laat dezen Hof toch vele vruchten dragen,

En altijd eer aan Jezus almagt doen.»

«Gij hebt uw Kerk, ô God, als Neêrlands Koning,

Tot roem uws naams, in dezen oord geplant;

Toen stichtte hier weldadigheid haar woning,

En Waarheid koos die tot haar Vaderland.»

«Och! dat hier steeds de liefde en waarheid wonen,

En dat uw volk, uw lof in Neêrland zij!

Laat Jezus' bruid bij ons haar' luister toonen,

En, in haar doen, onstraflijk zijn, als Hij.»

«'s Lands redding mogt ons weêr bewijzen geven,

Dat Gij ons hoort, ô Hoorder van 't gebed!

Nu bidden we, om geheel voor U te leven:

Verhoor die beê; zoo wordt uw volk gered.»

«Toon zoo aan ons, o God, hoeveel het smeecken

Van onzen borg op uwe gunst vermag.

Ai! hoor zijn bloed, hoor zijn verdiensten spreken;

En heilig ons op Neêrlands Bededag.»

ERRATA.

Bl. 18,	regel 10	van boven,	staat	<i>blijft</i> ;	lees <i>blijf</i>
» 30,	» 9	» »	»	<i>Loos</i> ;	» <i>Koos</i> .
» 66,	» 2	» »	»	<i>de zonden</i> ;	» <i>der zonden</i> .
» 79,	» 4	» onder,	»	<i>ook meerder</i> ;	» <i>ook het meerder</i> .
» 85,	» 3	» boven,	»	<i>Mw</i> ;	» <i>Uw</i> .
» 90,	» 11	» »	»	<i>doen</i> ;	» <i>doet</i> .
» 91,	» —	» »	»	<i>ging 'k</i> ;	» <i>ging ik</i> .
» 95,	» 6	» onder,	»	<i>dat ge</i> ;	» <i>dat ge uw</i> .
» 115,	» 5	» »	»	<i>schijnd</i> ;	» <i>schijnt</i> .
» 118,	» 4	» boven,	»	<i>zijne liefde</i> ;	» <i>zijn liefde</i> .
» —	» 5	» »	»	<i>zijne goedheid</i> ;	» <i>zijn goedheid</i> .
» 146,	» 4	» »	»	<i>rijkgebied</i> ;	» <i>rijksgebied</i> .
» 233,	» 1	» onder,	»	<i>dayen</i> ;	» <i>slagen</i> .

